

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGES
AMERIKĄ, LBS ORGANĄ, DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

XXXVII. NR. 92

Redakcija: Glenmore 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY)

GRUODŽIO (DEC.) 23 D., 1952 M.

Administracija: Glenmore 5-7088

10 CENTŲ



SVEIKI SULAUKE ŠV. KALĖDŲ

MYKOLAS VAITKUS

SVENTAS BERNELIS

Gilią naktį, melsvą, sniegabangę,
iš šventų aukštybių
begalybių
Kūdikėlis žengia
į padangę,
kur rubinai, deimantai sužibę.

Žengia žemėn iš žaibuoto sosto
Grozio Meteoras
žvaigždžių choruos
išuostyt vaikui skruosto,
vargšo guostų,
akleist ramybės, kur nerimsta doras.

Kužda žvaigždės, šypso aukso mėnuo.
Žemė atibudo,
kratos smūdo.
"Prakartėję šandieną
guli jis ant ileno" —
gieda dangus. Pragaras nuliūdo.

Bėkim lėkim, angelai sparnuoti,
sveikinti Bernelio!
Žinot kelią?
Noriu Jam aukoti
šį žanotį
meilės vyno — visą savo dalį.

Jėzus, Jėzus, Šventės Kūdikėli!
Kelk iš slauto tvano
dvanaš mano!
Juk mirėi ir katei
mano dūlėi,
Tavo kraujus man, juk man sruveno!

Kužda žvaigždės, Meldžias aukso mėnuo.
Bokitas atibudo —
varpas juda.
"Prakartėję šandieną
guli jis ant ileno" —
gieda dangus. Pragaras prigludo.

(Iš eilėraščių knygos "Vienatvėje")

JUOZAP FLAVIJUS LIUDIJIMAS

Anksčiausias nekrikščionis rašytojas, kuris liudija apie Kristų, yra žydų istorikas Juozapas Flavijus, gimęs 37 m. po Kr., taigi, apaštalių amžininkas. Jis mirė Romoje apie 101 m. Buvo kunigų giminės, didžiai išmokslintas, vadovavęs žydų politiniam gyvenimui ir aktyviai dalyvavęs žydų sukilime. Jis matė ir Jeruzalės išgriovimą 69 metais. Patekęs į Romą, jis pasidarė Romos piliečiu ir rašė mokslinius veikalus. Savo veikale "Žydų senovė" XII-XX knygoje jis rašo ir apie Kristų.

"Maždaug tuo laiku gyveno

Jėzus, žmogus pilnas išminties, jei iš viso Jį galime vadinti žmogumi, nes Jis darė neįtikėtinus dalykus, ir mokė tokios tiesos, kurią žmonės priėmė su džiaugsmu. Tuo jis patraukė prie savęs daug žydų ir daug pagonių. Jis buvo Kristus. Tautos vadovaujamų žmonių apkaltintą Pilotas pasmerkė mirti Jį ant kryžiaus. Tačiau tie, kurie Jį anksčiau mylėjo, liko Jam ištikimi. Trečią dieną Jis vėl jiems pasirodė gyvas, kaip šalia kitų tūkstančių nuostabių dalykų Dievo siųsti pranašai buvo pranašę. Ir iki šios dienos nemažėja tie, kurie save vadina krikščionimis."

"DARBININKO" LEIDĖJAI

TĖVAI PRACIŠKONAI

SVEIKINA LIETUVIŲ VISUOMENĘ
IR LINKI
KŪDIKĖLIO JĖZAUS PALAIMOS
PER KALĖDAS
BEI SEKMES
VISUOSE KILNIUOSE DARBUOSE
PER ISTISUS
NAUJUOSIUS METUS



ANUO METU: išėjo ciesoriaus paliepimas surašyti visą pasaulį. Tas pirmas surašymas buvo padarytas Sirijos valdovo Kirino. Ir visi ėjo įsirašydinti, kiekvienas į savo miestą. Tai ir Juozapas, kadangi jis buvo iš Dovydo namų ir giminės, ėjo iš Galilejos, iš Nazareto miesto, į Judėją, į Dovydo miestą, kur vadinamas Betliejus, kad įsirašydintų drauge su pažadėta sau moterim Marija, kuri buvo neščia. Atsitiko, kad juodviem tenai esant, atėjo jai metas gimdyti; ir ji pagimdė savo sūnų, suvystę jį vystyklais ir paguldė jį prakarte, nes jiems nebuvo vietos užiegoje. Toje pacoje šalyje buvo piemenų, kurie budėjo ir sergėjo per naktis savo bandą. Štai Viešpaties angelas atsistojo prie jų, ir Dievo skaisnumas apšvietė juos. Jie labai nusigando, bet angelas jiems tarė: Nebijokite. Nes štai aš skelbiu jums didelį džiaugsmą, kurs bus visai tautai, kad šiandien gimė Jums Dovydo mieste Išganytojas, kurs yra Kristus Viešpats. Ir tas bus jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą prakarte. Čiaai atsirado prie angelo daugybė dangiškosios kariuomenės, kurie garbino Dievą ir sakė: Garbė Dievui aukštybėje ir žemėje ramybė geros valios žmonėms (Luk. 2,1-14).

Kristaus gimimo šventės apeigos

T. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

1. KALĖDŲ VARDAS

Kristaus gimimo šventė senovėje lotyniškai vadinosi *Natalis*, *Natalis Domini*, o dabartinėje liturginėje kalboje vadinasi *Nativitas Domini*, lietuviškai išvertus *Viešpaties gimimas*. Lietuviai Kristaus gimimo šventę vadiname *Kalėdos*. Ši šventės vardas mes gavome iš slavų. Dr. J. Balys sako, kad "pietų didžiuosiuose Kalėdose vaikšto "kalėdovėliki", kurie dainuoja dainas "kalėda" vadinamas." Jomis jie pagerbia namų šeimininką ir už tai jis juos pavaišina blynais. Iš čia ir lietuvių kalboje prigijęs žodis "kalėdoti". Kalėdėjimu vadinamas ir metinis kunigo parapigijėjų lankymas, o *kalėda* arba *kalenda* vadinama rinkliava, daroma kalėdų meto. Kalėdos, tačiau nėra slaviskas žodis. Jis yra kilęs iš graikų-romėnų šventės *Kalendae* vadinamos. *Kalendomis* buvo vadinamos ir tam tikros mėnesio dienos ir pirmoji žinia apie Kristaus gimimo dieną liturgiškai IV-jo amž. kalendoriuje šitaip parašyta: "Octavo Kalendas Januarii natus Christus in Betleem." Mūsų Kalėdų vardas greičiausia ir bus čia radęs savo kilmę. Kadangi Kalėdų vardas neišreiškia tos didžios šventės paslapties mums lietuviams katalikams Kalėdas reikėtų vadinti Kristaus Gimimas.

2. ŠVENTĖS KILMĖ

Nei Evangelijose nei Apaštalių laikų Tradicijose nerandame Kristaus gimimo datos. Dėl jos vėlyvesnieji Bažnyčios Tėvai nesutaria. Vieni jų sako, kad Kristus gimęs balandžio 20, kiti gegužės 20, kiti lapkričio 17, dar kiti gruodžio 25 d. Visus juos sudraudžia šv. Augustinas, sakydamas, kad jie užuot ginčijęsi, kurią dieną Kristus gimė, pasitenkintų žinodami jo gimimo metus.

Per pirmuosius tris šimtmečius krikščionys iškilmingai šventė tik Velykas ir Sekmines. Šios šventės buvo įvestos dar Senajame Įstatyme. Katalikų Bažnyčia jas irgi priėmė, tik davė joms krikščionišką reikšmę. Tačiau persekiojimo metu, jį negalėjo įvesti kitų švenčių pagrindinėms Atpirkimo pa-

slaptims paminėti, nes jas šventdami krikščionys būtų be reikalo išsidavę. Tik atgavus laisvę Bažnyčia kasmet pradėjo švęsti Kristaus gimimo šventę.

Rytų Bažnyčia Kristaus užgimimą, jo krikštą, vyno ir duonos padauginimą minėdama, buvo įsivedusi ypatingą šventę sausio 6 d., *Epifanija* vadinama. Lietuviai šią šventę dabar vadiname *Trys karaliai*. Rytuose ji buvo pradėta švęsti dar prieš 343 m. Vakaruose gi Kristaus gimimo šventę pradėta švęsti popiežiaus Liborijaus laikais (352-366). Netrukus IV-me amž., gruodžio 25 d. Kristaus gimimą ėmė švęsti ir Rytų Bažnyčia. O V-me amž. Vakarų Bažnyčia įsivedė Rytuose švenčiamą *Epifaniją*. Kristaus pasirodymo šventę, tik jos liturgijoje pridėjo trijų išminčių atsilankymą.

3. ŠVENTĖS LITURGIJA

Pradžioje visos Kristaus užgimimo šventės apeigos buvo atliekamos Romoje šv. Petro bazilikoje. Vidurnaktį, gaidžiui pragyduš, dvasininkai pradėdavo giedoti tai dienai skirtą *officium*, kunigiskus poterius. Paskui popiežius laikydavo iškilmingas šv. Mišias, kurios baigdavosi rytui austant.

Šis paprotys tęsėsi iki popiežiaus Siksto III (432-440), kuris įvedė naujų dalykų į Kalėdų liturgiją. Dar popiežius Liborijus ant Ekvilino kalvos pastatė Dievo Motinos garbei didingą baziliką, kurioje įtaisė ir Betliejaus prakartėlės koplyčią. Kadangi Betliejuje Kalėdų naktį prie prakartėlės grotos vyskupas atlaikydavo atitinkamas pamaldas, tai Sikstas III panašias apeigas panorė įvesti minėtoje bažnyčioje prie įtaisytosios prakartėlės.

Tuo metu buvo įvestos ir naujos Kristaus gimimo šventės *vigilijos arba budėjimo apeigos*. Kūčių rytą popiežius su kunigais ir choru vykdavo į Marijos prie prakartėlės baziliką, dabar vadin. šv. Marija Džioji, ir čia po devintosios kanoniškos kunigų poterių valandos maldų giedodavo *vigilijos Mišias*. Vakare kunigai giedodavo trumpą *officium*. Vidurnaktį, gaidžiams pragyduš, pagrindinėms Atpirkimo pa-

nukelta į 3 psl.

ŠV. KALĖDŲ PROGA

SKAITYTOJAMS, BENDRADARBIAMS IR
VISIEMS BICIULIAMS
LINKIME
TYRO DŽIAUGSMO.
TEGU BETLIEJAUS ŽVAIGZDĖ
SKAIDRIAĮ SVIES
Į VISU KELIĄ
IR VES
Į GRAŽESNĘ ATETI!

"Darbininko" Redakcija
ir Administracija



Nors tolimoji griaudžia prieš artilerija, JAV karių tarpe Korejoje viešpatuoja kalėdinė nuotaika. Maskavimosi tinklas gali sukliudyti komunistams surasti jų pozicijas, bet St. Claus jas lengvai suranda. Dešinėj matome, kaip jie pataiso nukrypusią į šalį eglutę žvaigždę.

EUROPOS MINISTERIAI NESUPRANTA PADETIES sako gen. Ridgway

Paryžius. — NATO konferencija, kurioje 14 valstybių ministrai svarstė Europos apginklavimo ir gynimo planus, gruodžio 18 d. baigėsi. Ginklavimo reikalams nutarė skirti 214 mil. — pusę to, ko reikavo gen. Ridgway.

Gen. Ridgway, kalbėdamas savo štabo ruošiamais kadrėmis, aštriai kritikavo Europos ministrus. Sakė: ministrai neturi jokio supratimo apie padėtį. Kaip atsakingas

vyriausias kariuomenės vadas turis atvesti tvirtinimą, kad galimas agresorius nenori karo, kad jam nesąs pasiruošę; kad turim skaičiuoti su ilgesniu saltuoju karu ir savo planus prie jo taikyti.

GYVENTOJAI NEPARUOŠTI KARUI

Washingtonas. — Pas Eisenhowerį lankėsi tautinės civilinės apsaugos delegacija ir dėstė, kad prezidentas Trumanas neparėmęs jų pastangų paruošti civilinius gyventojus karo atvejui. Lig šiol esą visai nepasiruošta, jeigu užpultų priešais.

EUROPOJ BLOGI ORAI

Europa. — Po didelių audrų, kurios buvo sustabdžiusios judėjimą, pridare daug nuostolių ir gyvybių kaštavo, dabar užėjo sniegai. Sniegu užklota Italijoje Vezuvijaus viršūnė. Šveicarijoje aliumuoti kaimai kurose vietose gyventojai dėl galimų sniego griūčių. Vokietijos šiaurėje užgulė miglos, kad per 20 jardų žmogaus nematytų. Sustoję laivai ir lėktuvai.

Prieš savaitę miglos Londono padidino mirtingumą 1500. Pernai per gruodžio tą pačią savaitę Londone mirė 1852, o šiemet 4703.

MEDŽIUS REIKIA SILDYTI

Florida. — Gruodžio antroje pusėje Floridą užklupo šalčiai iki 41 laipsnio, o kai kur ir iki 20. Ant vandens ledas. Kad reumatizuotų medžiai, ypač citrinų, nakčiai pastatė rūsčius, kurių dėka šiek tiek pridengia medelius nuo šalčio.

LAISKAS REDAKCIJAI

PONE REDAKTORIAU,

Jūsų laikraštį paskeitytas Liet. Krikšč. Demokratų ir Liet. Ūkininkų Sąj. pareiškimas ("Darbininkas" š. m. spalio 17 d. Nr. 76) mėgina panaudoti ir mano vardą kaip priešiną jų teigimui, esą "prof. Brazaičio nepakvietimas į Vyk. Tarybą buvo svarbiausioji LF iš VLIKo pasitraukimo priežastis" ir kad esą "tokios pat nuomonės yra ir prof. A. Macina." Dėl to turio pareikšti:

1. KD ir US pareiškime cituojamoji mano laiško vieta yra sąmoningai suklastota tuo būdu, kad yra sujungti vienas nuo kito visi stovintieji sakiniai, išleisdžiant taip jų esančias 26 eilutes konteksto, kuris kaip tik ir aiškina, kodėl prof. Brazaičio išskirtinė pasiveržė moralinis principas ir kodėl prof. Brazaičio paaugojimas

Amerika prisiima atsakomybę ir už Indokiniją?

Indokinija. — Gruodžio 19 d. Indokinijos karas pradėjo septintus metus. Per karo laiką prancūzai ir jų sąjungininkai vietnamiečiai neteko 40.000 užmuštų, 80.000 sužeistų ir 12.000 dingusių. Pusę jų nuostolių tenka prancūzams, jų svetimšalių legionui ir Afrikos kariuomenei. Sukilėliai neteko apie 220.000 žuvusių ir 230.000 paimta į nelaisvę. Prancūzams karas atsiėjo apie 6 milijardus. Kovose dabar dalyvauja apie 400.000 sukilėlių ir 450.000 prancūzų bei jų sąjungininkų.

Gera informuoti broliai Alsopai praneša, kad Prancūzija privačiai paaišnavusi Ameriką, jog to karo ji negalėsianti ilgai ištesėti kaip dvejus metus. Eisenhoweriui perėmus valdžią, Amerika įtraukianti Indokiniją į savo Tolumų Rytų programą ir jai skirs dėmesio po Korejos plovimo eilę. Amerika pripažins, kad šitas karas turi būti laimėtas per dvejus metus, ir atsakomybę už jį dalinsis su Prancūzija. Bus pasiūlyta Prancūzijai siųsti į Indokiniją dar porą divizijų. Amerika sustiprinsianti ginklų pristatymą. O jeigu Kinija norėtų įsikišti, Amerika įspėsianti, kad tada karas bus išplėstas. Sulaužius sukilėlių pasipriešinimą, Amerika pasiūlysi Prancūzijai duoti Indokinijai nepriklausomybę ir tuo būdu išmušti iš sukilėlių rankos tikslą, dėl kurio jie kovoja. Sustiprinta Indokinijos kariuomenė su atskirais sukilėliais jau pati susidorojanti. Visa tai turį būti atlikta per dvejus metus.

būtų buvęs lygus šio principo paaugojimui pagal Kaifo politikos dėsni: "Geriau, kad vienas mirytų už tautą" (Jon. 18,14).

2. Mano laiškas minį ir analizuoja tris motyvus, kurie vertė LF palikti VLIKą, būtent: moralinį, rezistencinį ir darbinį. Apie prof. Brazaitį yra pasakyta, kad jo išjungimas yra buvęs tik paskutinis lašas į sklindančią taurę, vadinasi, tiksliai proga pasiveržti VLIKo skauduliams. KD ir US pareiškimas sąmoningai visus šiuos motyvus nutyli, teikdamas tuo būdu netikros šviesos visam mano laišku ir iškreipdamas jo mintį.

3. Toks vėlyvas mano reaguojimas į KD ir US pareiškimą įvyko dėl erdvės tolybių.

Reikšiu Jums gilią pagarbą.
Ant. Macina

Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų!

THE SAVINGS BANKS of LAWRENCE

BROADWAY SAVINGS BANK
COMMUNITY SAVINGS BANK
ESSEX SAVINGS BANK
LAWRENCE SAVINGS BANK

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

CROSS COAL COMPANY OIL BURNERS

STORE, 270 ESSEX ST., LAWRENCE
OFFICE, 25 RAILROAD AVE.
Tel. 5133

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ!

F. A. HISCOX & CO.

406 ESSEX STREET

LAWRENCE, MASS.

Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų!

T. H. BUCKLEY CO.

Complete
HOME FURNISHERS
7 Floors of
FINE FURNITURE

284 Essex Street

Lawrence, Mass.

Tel. 6064

LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

RUSSE M'S

295 ESSEX STREET
LAWRENCE, MASS.

ANDERSON - WILLS, INC.

HUDSON SALES and SERVICE

209 SO. BROADWAY

LAWRENCE, MASS.

Tel. 2-8261

LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

H. K. WEBSTER CO.

HAY • GRAIN & FEEDS

24 West Street

Lawrence, Mass.

HOWARD JOHNSON'S

No. Oxford, Mass.



"SYMBOLIS ALKANŲ AMERIKIEČIŲ"

Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų!



ARLINGTON TRUST COMPANY

ESSEX AT LAWRENCE STREETS
AND NINE BROADWAY



LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

BAY STATE MERCHANTS National Bank

LAWRENCE,
Massachusetts

Member
Federal Reserve System
Federal Deposit Insurance Corporation



Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų!
ESSEX SAVINGS BANK

296 Essex Street
Lawrence, Mass.



LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!
LAWRENCE CO-OPERATIVE BANK
21 LAWRENCE STREET
LAWRENCE, MASS.



R. Hutchins, 11 m. aužiaus Ground Observer Corps stebėtojas buvo atžymėtas, už savo nuomoną ir pastabumą. Jis atkreipė į save dėmesį, pastebėjęs nepraneštos kėlinės metu prez. Trumano lektuvą.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly
— BY —

FRANCISCAN FATHERS

Entered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

	Domestic yearly	Foreign yearly	Domestic yearly	Foreign yearly
Brooklyn, N. Y.	\$5.00	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	\$3.50	Half year	\$3.00
Foreign	\$5.50	\$6.00	Foreign	\$5.50

PRENUMERATOS KAINA

	Amerikoje metams	Amerikoje metams	Amerikoje metams	Amerikoje metams
Brooklyn, N. Y.	\$5.00	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	\$3.50	Half year	\$3.00
Foreign	\$5.50	\$6.00	Foreign	\$5.50

Straiptisius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tikrai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

TAIKA

BETLIEJUJE angelai giedojo apie taiką, ir tuo metu prie Tiberio su didžia iškilme Romos cesorius šventino naują "taikos šventyklą." Taikos žodis buvo tariamas prie tikrojo Dievo, atėjusio pasaulio gelbėti, ir tas pats prie stabo, tūnėjiančio apgauti. Tas pats pinigų vardas, nors vienas tikras, kitas falsifikuotas.

Šventyklos prie Tiberio beliko išdidūs griuvėsiai, o apie taiką šiandien kalbama daugiau nei bet kada visose pasaulio tikrose ir melagingose šventyklose. Pradėti apie taiką ir taika pabaigti — mada visiem dideliam žmonių pareiksimam.

Tik ar nebūdinga, kad kaip tik dabar Kalėdų metu apie taiką vėl girdim iš dejuojančių šventovių: iš Romos, Petro bazilikos, Kristaus vietininko ir iš Vienos, iš "taiko kongreso" teatre, kaip kieno vietininko. Iš šventovės, kurioje Viešpaties Valia jungiasi su žmonių pastangom gyvenimą kurti, ir iš šventovės, kurioje žmogaus pastangom vyksta vaidyba, sudaroma gyvenimo apgaule, iliuzija.

Tas pats dvejetas taikos pinigų.

Šveicarų žurnalistas G. v. Uxkull prieš pusmetį drįso šitą iliuziją sudaužyti ir falsifikuotai taikai nuimti kaukę. Dievinantiems taikos žodį jis kalbėjo:

"Mes mylime ne taiką, — būkime garbingi prisipažinti, — bet ramybę. Norime, kad mus ramybėje paliktų. Tikroji taikos meilė reikalauja tikėti taika ir jai aukotis. Ramybės meilė reikalauja nuolaidų (daugiausia ne savo sąskaiton), vedančių į apasmentą."

Praeito karo ir priekario pavyzdžiais jis priminė, kad vis tik meile buvo dangstomasi, kai Hitleriui buvo leista užimti Reino kraštą, paskui Austriją, paskui Sudetus, pridėkim dar — Klaidės kraštą. O iš esmės tai buvo ne taikos meilė, bet tik egoistinis noras prateisti savo ramybę bei patogumą vienai valandėlei ilgiau. Ir mūsų laikais: "Londonas tarėsi taikai tarnaujantis, kai jis pripažino Mao tse-tungo Kiniją; Stokholmas, kai Baltijos bėgliai išdavė Sovietų Sąjungai; Londonas ir Paryžius, kai jie reikalavo atšaukti MacArthurą ir pradėti derybas su komunistais."

Ne nuolaida esanti didžiausia blogybė, o nelemtas noras savo nuolaidą pagražinti ir pateisinti taikos meile. Tada supainiojamos vertybės, suniekinami idealai. Žmogus nebetenka jausmo, kur čia gera, kur bloga. Už ūkinę sutartį bus pasiryžęs princius atiduoti, "kai teisės jausma išstumiama naudos sumetimais" (Pijus XI).

Kai taip susimaišo tikras ir falsifikuotas taikos pinigai, iš pirmosios šventyklos išgirstam ženklus tikrajam pinigui pažinti ir falsifikatui su panieka atmeti. Jie sako:

"Pagrindinė sąlyga teisingai ir garbingai taikai yra gyvavimo ir laisvės teisė visom tautom, didelėm ir mažom, storiom ir sūnom. "Vienos valstybės noras gyvuoti niekados neprivalo reikšti kitai tautai mirties sprendimo."

"Kai šita lygybės teisė yra sulaužyta, pažeista ar sukludyta, tvarka reikalauja ją atstatyti..."

Sventojo Gimimo Vakarą (1939) tais žodžiais pasaulį apie tikrąją taiką įspėjo Pijus XII.

JUODOJI UPĖ TVINSTA

— Reikia pripažinti, kad Indokinija yra tokios pat pasaulinės reikšmės kovoje dėl taikos išlaikymo, kaip ir Koreja, — kalbėjo Prancūzijos užsienio reikalų ministras Schumanas paskutinėje NATO konferencijoje Paryžiuje.

"Indokinijoje sprendžiamas laisvojo pasaulio likimas." Taip kalbėjo su prancūzišku iškilmingumu velionis maršalas de Lattre de Tassigny, buvęs to karo Indokinijoje vairotojas, kuris matė ten žūstantį ir savo sūnų.

Indokinija yra raktas į pietų Aziją; Indokinos gynybas yra Siamo, Burmos, Malajų, Indonezijos gynybas nuo komunistų; pakliuvusi į komunistų rankas Indokinija savo ryžiais virs priemone Indijai spausti. Taip pripažįsta Londono "Economist".

Bet kritikai prikiša: Prancūzija nesupranta laiko reikalavimų, kuriuos pasiskubino įvykdyti Anglai, perleisdami Indiją indams, ar olandai, leisdami Indoneziją tvarkyti vietos gyventojams; Prancūzija nori tęsti kolonijinę politiką.

KAS TIE INDOKINAI?

Tai plotai valdomi atskirų kunigaikštelių. Jų gyventojai skiriasi savo rase, istorija, kultūros laipsniu. Politiskai tos kunigaikštystės sudaro "Indokinos valstybių sąjungą Prancūzijos imperijos ribose."



Kalėdų senelis aplinkė su dovanomis mažą tikėtoją, kad ir jai būtų linksmesnės Kalėdos.

imtas kiniečių, Hongkonge pasirodo britų kalėjime; prancūzai už akių jį nuteisia mirti; paskelbia, kad jau nužudytas. Bet antrame pasauliniame kare jis gyvas ir dirba su sąjungininkais. 1940 organizuoja Vietnamne pogrindį prieš japonus. Kai japonai iš Indokinos pasitraukė, "luiferis" pasisuko prieš "baluosius pavergėjus." 1945 jis paskelbė Vietnamo respubliką, išvijęs jauną karalių Bao Dai, o pats pasiskelbė prezidentu.

Nuo tada Prancūzija neturi visai ramybės. Mėgino derėtis, bet prancūzams kaina atrodė per didelė — nepriklausomybė Vietnamui.

SUKILELIŲ SUKILELIS?

Judejimas prieš baltuosius, kuris eina nuo pat pirmojo pasaulio karo, susirado tinkamą vadą. Tą ožkabardį, degančiomis akimis vyrą dabar vadina Ho Chi Minh — tai reiškia "šviesą nešąs", arba lotyniškai "luiferis". Bet tai jau mažiausiai septintas jo vardas. Apie save jis pasakė: "Neturiu nei vardo, nei vaiko, nei šeimos, nei turto." Bet yra žinių, kad 1919 m. jis Prancūzijoje, Marseille mieste, buvo apmokamas kaip žurnalistas; paskui jis uoliai mokėsis Paryžiuje. Buvęs socialistų partijos. Kai 1921 ji suskilusi, jis vienas iš komunistų partijos steigėjų Prancūzijoje. Iš Paryžiaus išvytas, pasirodė Maskvoje. 1923 m. jis sėdi šalia Lenino Kominternos suvažiavime. Paskui jis tai šen, ten iškyla Toluosiuose Rytuose. Buvo su-

KRISTAUS GYVENIMO ŠVENTES APEIGOS

(Atkelta iš 1 psl.)

piežius Betliejaus prakartėlės koplyčioje laikydavo pirmąsias šv. Mišias.

Po Mišių kunigai giedodavo antrą iškilmingą *officium*, kurį maždaug tuo pačiu metu kiti dvasininkai giedodavo ir šv. Petro bazilikoje. Pabaigus šias giesmes būdavo trumpas poilsis, po kurio poiežiūs vykdavo į šv. Anastazijos bažnyčią Palatine air ten laikydavo antrąsias šv. Mišias. Šių Mišių metu poiežiūs jau dalindavo Komunią kunigams ir tikintiesiems.

Iš šv. Anastazijos bažnyčios poiežiūs vykdavo į šv. Petro baziliką ir čia jau dienos metu laikydavo trečiąsias Mišias, kurios būdavo iškilmingesnės už dvi pirmąsias. Bet kadangi šv. Petro baziliką buvo atokiai nuo šv. Anastazijos ir poiežiūi ilgų vigilijos apeigų ir dviejų iškilmingų mišių išvargintam sunku būdavo ten nuvykti, dėl to XI jo amž. gale iš Anastazijos jis grįždavo į šv. Mariją Didžią ir čia laikydavo trečiąsias Mišias. Šių Kalėdų papročio buvo laikomasi iki kol poiežiūs išsikėlė į Avinjoną.

Per Kalėdas senovėje trečiasias Mišias Romoje laikė tik poiežiūs, kunigai tą dieną tik dalyvaudavo iškilmėse ir antrųjų Mišių metu iš poiežiūis rankų priimdavo Komunią. Tik X-me amž. ir kitose Romos bažnyčiose buvo leista laikyti trečiasias šv. Mišias, bet jas turėdavo laikyti trys stilingi kunigai. Tačiau Kalėdų Mišiose *Gloria in excelsis Deo* galėdavo giedoti tik vyskupai; paprasti kunigai šią privilegiją gavo tik

ISKAMŠINIS KARALIUS

● Po dvejų metų Prancūzijai šovė mintis — prieš aną bevardį valdovą pastatyti kitą asmenį, kuris Indokinos gyventojus į save patrauktų. Iš prabangiausio Rivieros kurorto buvo ištrauktas atstatytas karalius Bao Dai, kuris Prancūzijoje buvo žinomas labiau kaip "naktinių klubų karalius." Kai jam pasakė, kad vėl turi būti karaliumi, apsiniaukęs jo veidą prablėvė tik priminimas apie būsimas tigrų medžiokles.

Per prievartą tagabentas karalius tebuvo iškamsa ir negalėjo patraukti gyventojų, kurie jam buvo svetimi.

Karas eina. Pro Kinijos pietų sieną teka nenutrūkstamai ginklų srovė į Vietnamo sukilėlių sandėlius. Moderniausi ginklai. 30.000 kariuomenės sukilėliams apmokė Kinija.

Prancūzams ginklai plaukia iš Amerikos. Paskutiniaisiais metais Amerika pristatė bent trečdalį ten reikalingo ginklų. Už tat karą: Indokinijoje vis labiau pririsa ūkinį Prancūzijos gyvenimą prie Indokinos ir jį alina. Paskutiniai metais net 40% visų karo biudžeto išlaidų eina Indokinijai. Ir gyvyje kraujo daug nutekėjo.

KRISTAUS GYVENIMO ŠVENTES APEIGOS

kombose. Seniausioji Betliejaus prakartėlė vykusiai pavaizduota yra minėtoje šv. Marijos Didžiosios bazilikoje. Bet mūsų laikų prakartėlės yra atsidariusios šv. Pranciškaus Azyječio ir jo ordino narių dėžėnėse ir pakabintos ant Betliejaus. Jis 1223 m. Greccio kalne jaus prakartėlės paveikslą, kur Kalėdų naktį su fakalais ir žvakėmis susirinkusiems žmonėms buvo laikomos šv. Mišios. Tų mišių metu šventasis asistavo dijakonu ir pasakė gražų pamokslą apie Kūdikelį Jėzų. Pranciškonai šį paprotį kartojo ir išplatino visame pasaulyje. Šiandienai nerasi pranciškonų bažnyčių, kur nebūtų prakartėlės ir su Jėzaus gimimu susijusiu apeigų. Jų bažnyčiose prakartėlė dažnai paruošiama ant didžiojo altoriaus. Iki Gloria Kūdikelis laikomas uždegtas, o kunigui užgiedojus Gloria in excelsis Deo Kūdikelis atidengiamas, staiga užsidega daugybė šviesų, galingai sugaudžia vargonai, pasigirsta choro tėsiami angeliškojo himno žodžiai. Kūdikelio, Jėzaus prakartėlėje ypatingai daug džiaugsmo suteikia maziems, dėl to katalikai tėvai turėtų paruošti jį savo namuose.

Kalėdos tarp švenčių užima pirmąją vietą Bažnyčios liturgijoje. Po jų seka Velykos ir Sekminės. Kristaus gimimo šventė ir jos liturgija dideliems ir mažiems atneša tyro džiaugsmo. Kūdikeliui Jėzui skirtosios giesmės žavi ir netikintuosius ir neretai sulaužo jų širdyse ledus ir pažadina jose Dievo meilę.

nuose prasėdi? O kad nėr kur eit. Kraujų, būdavo, parėjęs sekmadienį iš bažnyčios, negali nusėdėti namie. Ir kaip nusėdėsi, kad miškas pilnas uogų, grybų, riešutų, ežeras pasimaudyt traukia. Čia gi nėra kur eit. Nueina kitas kada į Forest park. Bet ką tu ten rasi. Net gero grybo nėra. Jei rasi kokį kelmūtį, tai ir viskas. Kraujų, jei neįėjai į mišką, tai jau bent grybų parsineši. O čia, jei nori grybo, tai eik į marketą ir pirk. Ir kitokių negausi, kaip ant mėšlo krūvų užaugintų. Jokio skonio, vis tiek kaip pintį valgi ir dar tuo pačiu mėšlu, ant kurio užaugo, trenkia. Toliau miškuose, sako, galima rast ir daugiau vienas kitas valgomas grybas. Pennsylvanijoje pasitaikei net ir baravykų. Bet kas ten jų ieškos. Pradėsi grybų ieškoti, tai nē pajusi, kaip nuo kokių žolių užsipojysai arba gyvatė ar black widow įkirs.

— Tai kodėl gi dėdė negrįžai į kraują, jei čia toks netikęs karštas? — taip seniai Ameriką bepeikiant, stebėjosi Lolas. — Lengva pasakyti, kodėl negrįžai, — atsakė senis, — bet ne taip lengva sugrįžti. Pradžioje būčiau paukščio sparnais lėkęs, bet norėjau pinigų kiek parsivežti. O kai kiek susiseivinau, buvo jau pervėlu. Jau leidukę turėjau, atsirado beibių, paskui boisiai jau į škulę pradėjo eit. Kaip tu žmogus grįši. Jau priristas. Vienos nori grįžti, kitas nenori. Taip ir likau. Bet

sakau, pradžioj labai namo traukė. Tu dar pats pamatysi, kaip pasiūsiu savo sodžiaus mergų. Kai aš čia atvažiauvau, tėvo motinos tėvų nepasigaildavau, kaip jų. Užmiges jas, būdavo, tik ir sapnuojai. Štai, jau pasenau, net savo leidukę prieš kelis metus po velėna pakiašau. O kuri tik buvo sodžių gražesnė merga, tai ir dabar, rodos, kaip gyvas matau. Ir vis tokias, kokias išvažiuodamas palikau, nors jos dabar turi būti jau tokios pat supelėjusios bobos, kaip ir aš... Ir ne man vienam taip buvo. Kitas taip namo įsigeisidavo, kad visokių funių pridarydavo. Gaigalą iš Alaučių — žinai toks dvimė lėtinis sodžius už Seirijų — vos į kreizių namus per tai neuždūrė. Pradžioj, matai, žmonės kalbėti, jog atsiradęs koks ten nepaprastas burtininkas ar raganas, kuris visokių užburtais daiktus pardavinėjęs. Jis nori, gali nusipirkti tokią kepuraitę, jog, kai užsidėsi, niekas tavęs nematys. O kas nori į kraują pigiai parvažiuot, galys nusipirkti likantį karpetuką. Pasitiesk tik jį ant vandens, atsistok — ir kaip matai būsi per marias perneštas. Ir dar daug visokių kitų užburto daiktų jis ten pardavinėjo — zuikio kojas, kad galėtum pabėgti, jei Rokia galėję užpuls, užburto gėrimą, kad būtų, ko nori — sūnus arba duklė, lašų mergom apduoti, kad mylėtų, ir visokių kitų (Nuzeita į 4 psl.)

A. GRAZICNAS

KAIP DUNDYS PEIKĖ AMERIKA

Pakliuvus Lalui į Ameriką, pradžioj taip pranyko jo drąsa, kad jis tik dairėsi, kaip pėlė iš po šluotos. Brooklynas, vyruoti, tai ne Seirijai. Namie būdamas, jis ne tik Seirijus, bet ir visą mišką išvaikščiodavo, naktimis nusitrenkdavo į kelintą kaimą — ir miekad nebuvo paklydęs. O čia, išėjęs į gatvę, nepataikydavo namo. Visos gatvės ir namai jam atrodė tokie vienodi, kad niekaip negalėjo įsidėti į galvą, kuriam namie gyvena. Tai pro jį praėdavo, tai jo nepriėjęs pradėdavo apie svetimas duris braižyti. Ir su tuo jam būdavo tiek vargo, jog turėjo įsidėmėti kokį labiau į akis krinantį daiktą, kad galėtų atsekti, kur gyvena. Bet ir taip dar nelengvai sekėsi. Kartą išėdamas, pamatė priekaisį jų duris antrojo pusėj gatvės baltu arklui pakinkyta vežimą. Tad jį ir įsidėjo į galvą. Bet kai grįžo, to arklio jau nė kvapo nebebuvo. Besidairydamas, pastebėjo, vienoj vietoj arklio mėšlo krūvutę. Iš to ir nusprendė, kad to arklio ten bus stovėta. Tik kai pabandė eit į priekais esančias duris, pataikė į svetimą namą, ir jo

vos nesučiupo per įsibrovėlį. Buvo bandęs išėdamas pasidėti ir akmenį prie durų. Bet vaikai biaurotus jį nuritindavo į šalį, ir jis vėl negalėdavo durų atitikti.

Kur eidamas, jis dar labai drebėjo ir kad gali kokiems nenaudėjams į rankas pakliūti. Kai jis rengėsi važiuoti, senis Rumzsis jį ne kartą įspėjo, jog, jei miestą patekęs, labiausiai turėtų saugotis visokių žulikių. Jų ten pilna esą visose kėrtėse, ir, jei tik neapsižiūrėsi, nē pamatysi net nespėsi, kaip tave apvogos ar kitą kokią šunybę tau padarys. Jis buvo Vilniuje buvęs, kai vyko Kalvarijų lankytį, ir pats savo akimis matęs, kaip jie žmones apvagia ir apgauna. Vienam spūsty išpiovę piniginę su visa kišene, kitą, nakvynės beieškantį, nusivedė į užkampę ir nuvilkę visus drabužius, vienais marškiniais paleidė. O šlaunų klebonui tiesiog nuo kojų batus pavogė. Pailsęs, mat, seniuksas, savo parapiečius po Kalvarijas bevadžiodamas, ir atsisėdęs kur ten ant suoliuko pasilėti. O čia atneša du vaiki-galiai ir sustoję pradeda žiūrėti į jo kojas.

— Ko jūs, vaikai, taip į mano kojas žiūrit? — klausia jų klebonas.

O vienas tų vaikigalių ir sako:

— Mes susiginčinom. Mano draugas tvirtina, kad kunigo ne tokios kaip visų žmonių kojos. Ant jų esą tik po keturis pirštus.

— Ne, — sako jiems kunigas, — ir kunigo kojos tokios pat, kaip ir visų žmonių.

Bet vaikigaliai jam nenori tikėti.

— Tur būt, — sako, — netiesa. Tėvelis dvasiškas nori tik iš mūs pasijuokti. Mums ir zakristijonas sakė, kad ant kunigo kojos yra tik keturi pirštai. O jis jau daug kartų kunigo koją matė.

— Kvailas tas jūs zakristijonas, — atsakė jiems klebonas, — kad tokius niekus pasakoją. Kad jums nereikėtų ginčytis aš jums pats parodysiu savo koją.

Tai taręs nusiavė vieną koją ir rodo.

Bet tie žulikėliai savo šneka.

— Bet, kodėl, — sako, — tėvelis nenusiavė kitos kojos? Ant šitos, tiesa, penki pirštai. Bet ant kitos, tur būt, keturi, kad jos nerodai.

— Na, gerai, galui aš jums parodyti ir antrą, — atsakė klebonas ir nusiavė taip pat antrą koją.

Bet kai tik nusitraukė pinigais ir antrą batą nuo kojos, vaikigaliai griebė už batų ir nėrė

už kėrtės. Dar šoko klebonas juos vyti. Bet kur ten senas žmogus pavys. Kaip bemažai, ir dingo iš akių.

— Todėl turėk akis ne kaktoje, bet ir pakaušy, — įspėjo jį Rumzsis. — Kitaip ne tik apvogt gali, bet dar ir kokion būdon gali pakliūti. Ypač nesileisk į kalbas, jei žmogaus nepažįsti.

Tokių pasakojimų prisiklausęs, Lalas, išėjęs į gatvę, tik ir dairėsi, kad koks žulikas prie jo neprisikabintų ar neapvogtų.

Bet daugiausia jį įbaidė, užėjęs naujai iš kraujaus atvažiausio grionoriaus pasižiūrėti, senis Dundys.

— Ko tu čia važiauai, boy? — kalbėjo jis. — Be reikalo tave dėdė iš kraujaus šaukė. Manai, kad tu čia gero gyvenimo pamatysi, pinigų pasidarysi. Dabar blogi laikai Amerikoje. Pėdė maža. O dar privažiavo nigerių, čainių. Tie dirba už cyp, tai per juos mūsų žmogus negali nei džibo gauti. Gi viskas brangsta. Už kiekvieną nieką kažin kiek pinigų reikia spendyti. Ir kad dar ką gero už tą pinigą gautumei. Bet ne. Čia viską mokslas sušpoilino. Pamėgink tu čia kad ir čikėną nusipirkti. Kraujų prie cesoriaus žydąs daugiau būtų nemokėjęs kad daimą ar daimą ir nikelį. Kaip ten sakydavo, dešimtąką ar auksina. O čia jau visą kvoterį išmesk. O toks čia ir čikėnas. Farmeriai vienais kornais juos lesina, tai mėsa nē šuniui netikus. Kažkokia praskydus,

kornais trenkia ir tiek. Arba nueik salianan. Kraujų būdavo, nueini pas Laibadūdį, paimi alaus — geri ir nori. Kvepia. O čia paimi alaus — bızalas, gert nesinori. Sakau, taip pablogėjo Amerikoje gyvenimas, kad net žmonės nelinksmi pasidarė. Kadaiše, kai aš dar tik atvažiaujęs buvau, būdavo susirenka jaunimas, dainuojam, šokam. Vis tiek kaip kraujų. O dabar nei tu išgirsi dainuojant ar grojant, nei pamatysi šokant. Vaisčioja visi, kaip musmirių paėdė.

Zinoma, Dundys nematė šokant ir dainuojant negirdėjo, kad jo į šokus jau seniai niekas nebekviečia. O dar buvo ir gerokai priekurtis. Nelabai ir girdėjo, kai kas ir dainavo. Vis dėlto, jo kalbos beklaušant, Lalui nelinksmas pasidarė. Gi senis dar ir daugiau Ameriką visaipe peikė.

— O čia ir šiaip prasta kontrė, — dėstė jis. — Žinok, kad čia viskas užpoizyta. Štai, aš čia jau keturiuos dešimtų metų, o dar basom kojom per kiemą neperėjau. Kraujų, būdavo, kelias mylias basas į Simną ar Metelius atlaiduosna nueini — ir nieko. Net koks nepasidursi. O čia tik perėj basas — jau, žiūrėk, ir nefylini. Kokio poizeno jau ir pagavai. Kažin kiek pinigų paskui medicinos praspėdysi, kol tuos poizenus tau daktaras išvays.

Arba — kodėl čia žmonės visą laiką Grandstryčio saliu-

DU NAUJI KUNIGAI PRĄNCISKONAI

Daug kas stebisi, kad Dievas taip gausiai palaimino lietuvių pranciškonus Amerikoje. Jis ne tik palenkė gerus žmones remti jų darbus, bet pašaukė ir kilius jaunuolius jų eilėse veikti sielų išganymui. Per praėjusį dešimtmetį Asyžio atgailos drabužių apsiūvilko nemažas būrelis klierikų, kurių keletas jau pasiekė kunigystę.

Šią žiemą lietuvių pranciškonai ypatingai patyrė daug džiaugsmo, nes gruodžio 20 d. Portlando vyskupas D. Feeney iš jų tarpo įšventino du naujus

Ordiną Saksonijos provincijoje ir, atlikęs noviciatą, tęsė nuotraukų mokslą. Susiorganizavus lietuviams pranciškonams Amerikoje, mielai įsijungė į jų būrį ir 1949 m. atvyko į šį kraštą. Teologijos mokslą ėjo pranciškonų kunigų seminarijoje Wappingers Falls, netoli Albany miesto. Ten pernai gavo subdiakonato ir diakonato šventimus. Gruodžio 20 d. Portlando vyskupas T. Pijų Šarpnicką įšventino kunigu. Pirmąsias iškilmingas šv. Mišias jis laikys gruodžio 28 d. pas nuosirdų pranciškonų bi-

bunk Porto vienuolyno koplyčioje jam suteikė subdiakonato ir diakonato šventimus. Gruodžio 20 d. gi buvo įšventintas kunigu. Pirmąsias iškilmingas mišias laikys Brooklyne gruodžio 28 d. 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Tą pačią dieną 4 val. jam pagerbti parapijos salėje ruošiamas vakarienė.

Naujai įšventinti kunigai greit įsijungs į lietuvių pranciškonų veiklą, kuri šiandien taip plati ir šakota. Jie, dirbdami Dievo garbei ir savo tautos labui, atsilygins už geradarių aukas, sudėtas jiems, siekiant kunigystės. Abiem Tėveliams linkime ilgiausią ir laimingiausią metų!

L. A.

GRUODŽIO "ATEITIS"

Prieš pat Kalėdas pasirodė gruodžio mėn. "Ateitis". Baigdamas metus, ji išėjo padidinta 32 psl., gražiai iliustruota, su tvarkyta. Ji skelbia gana daug kalėdinės medžiagos: straipsnių, beletristikos, eilėraščių.



Tėv. P. Šarpnickas, OFM



Tėv. E. Jurgutis, OFM

kunigus, T. Pijų Šarpnicką ir T. Eugenijų Jurgutį. Tos nedidelės iškilmės įvyko Kennebunk Porto vienuolyne.

Abu naujieji kunigai pranciškonai yra iš tremties. Antrą kartą užplūdus Lietuvą bolševikams, jie atsidūrė Vokietijoje. Tiek dvasinis, tiek medžiaginis žmonių skurdas dar labiau tuos jaunuolius paskatino aukotis kunigo luome, ir taip jie, nors skirtingais keliais, žengė pirmyn prie savo idealo.

T. Pijus Šarpnickas yra gimęs 1923 m. Šačiu mieste, Kretingos apskrityje. Prieš antrąjį pasaulinį karą įstojo į Pranciškonų Kolegiją Kretingoje, bet jos negalėjo baigti. Bolševikams ją užgrobęs, mokslą tęsė Telsių gimnazijoje. Į Vokietiją pateko 1945 m. pabėgęs iš rusų kalėjimo prie Varšuvos. Čia greitai įstojo į Pranciškonų

čiuilį kun. Magnų Kazėną šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje Pittsburghe.

T. Eugenijaus Jurgutis kelias į Pranciškonų Ordiną ir kunigystę yra skirtingesnis. Jis taip pat yra gimęs Zemaitijoje — Plungės parapijoje. Mokėsi gimtojo miesto ir Palangos gimnazijose. Dievo šaukiamas, 1943 m. įstojo į Telsių Kunigų Seminariją, bet mokyti ten neilgai beteko. Komunistams veržiantis į Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją. Čia lietuvių klierikai prisiglaudė Eichstetto Kunigų Seminarijoje. Į ją pateko ir T. Eugenijus Jurgutis. Baigęs visą Teologijos mokslą, pasiryžo stoti į Pranciškonų Ordiną ir tuo tikslu 1950 m. atvyko į šv. Kazimiero provinciją Amerikon. Noviciatą atliko Troy mieste, o po jo ruošėsi kunigystei. Šį rudenį Portlando vyskupas Kenne-

SMITH'S
FLOWER SHOP &
GREENHOUSES

170 Main St.
Concord St.
Tels. 1560 or 811
Nashua, N. H.

George D. Park

Complete
MOTOR SERVICE
Heating Oils
OIL BURNER
Sales and Service

Main and E. Hollis St.
NASHUA, N. H.

Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų!

Klepps Auto Electric Service

Bateries—Ignition—Carburation—Radio

770 PROVIDENCE HIGHWAY NORWOOD, MASS.
Tel. No. 7-2279

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ!

J. J. DUANE CO.

Building Wreckers &
Lumber Materials
600 SOUTHERN ARTERY
QUINCY, MASS.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

OLD COLONY GAS COMPANY

GAS IS THE BETTER FUEL

BRANTREE, MASS.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

F. H. KINGSLEY
BUILDING MATERIALS

Telephone 9-6461

657 DAVOL STREET
FALL RIVER, MASS.

Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų!

PIERCE HARDWARE CO.

Established Over 50 Years
GENERAL HARDWARE
Telephone 57

15 MAIN STREET

TAUNTON, MASS.

Linksmiausių Švenčių Visiems!



SECOND NATIONAL BANK

of NASHUA

Member Federal Deposit Insurance Corp.

Linksmų švenčių visiems

NASHUA TRUST
COMPANY

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

SPEARE DRY GOODS CO.

THE X-MAS STORE

Gifts of All Members of the Family

138—144 MAIN STREET

NASHUA, N. H.

FRIGIDAIRE

A Product of
GENERAL MOTORS

Electric Ranges, Refrigerators, Water Heaters,
Washers and Ironers, Room Coolers and Water
Coolers, Automatic Heating Equipment

P. E. FLETCHER CO.

70 EAST PEARL STREET
NASHUA, N. H.

JOHNSON'S ELECTRIC SUPPLY

ELECTRICAL FIXTURES
AND APPLIANCES

209 MAIN ST., NASHUA, N. H.
Tel. 386

CADILLAC — OLDSMOBILE — CHEVROLET

FERRY ST. GARAGE

Taisome įvairių išdirbysčių automobilius
Padangos — Baterijos

HUDSON CAB TAXI PATARNAVIMAS

20 FERRY ST. Telef. Nashua 197 HUDSON, N. H.

James B. Crowley Insurance Agency

WILLIAM F. SULLIVAN,
Agent

INSURANCE OF ALL KINDS

171 MAIN ST.

Tel. 467

NASHUA, N. H.

KAS SKAIPŲ RAŠO

"DARBININKA"

UŽSIRASO

KAIP DUNDYS PEIKĖ AMERIKĄ

(Atkelta iš 3 psl.)

galų, kurių dabar jau neprisimint, nebeprisimenu. Na, ir susisuko dėl tų užburtų daiktų ne vienam galva. Žinoma, kiekvienas tiki ir netiki. Bet kiekvienam knietį ir pabandyti. O gal ir tiesa? Kai kur susirinkus prasidėdavo apie tai kalba, visi iš tų burtų tik juokėsi. Bet, kitiems nieko nesakydami, daugelis pradėjo tuos užburtus daiktus pirkti. Žinoma, jokių burtų juose nebuvo. Kas pirko tik pinigą įkišo. O kitas per juos ir kailin gavo, kaip čia vienas Brooklyno kriaučiū, kuris nusipirkė užburtą keptuvaitę. Nusipirkęs, matai, užsidėjo ir vaikščiojo po kambarį. Žiūri, ar kiti vyrukai, su kuriais ant burdo gyvena, o tie ir suprato, ką jis daro. Susimerkė tad dėtis, jog iš tikro nemato. O kai jau nemato, tai ir gerai. Eis, jis į salioną dykai išsigerti. Nuėjo, užlindo už baro ir pradėjo iš visų butelių ragauti. Bet saulinkas, pamatęs, ką jis daro, tik tįst jam bile per nugarą.

— O tu, — sako, — bome, ką čia darai? Ar užsimokėjai, kad geri?

Nesėjo kriaučiukas nė apsidairyti, kaip, gavęs kelių į pakalą, pakniopostom atsidūrė net kitos pusės stryto. Parėjo tik keikdamas, kad už tokia keptuvę kipsai tam burtininkui užvožtų ant galvos karštą puodą. Bet manai, kad kiti jau nebeperko. Kur tau. Jei kam su burtais nešėjo, kiti tuoj aiškino, jog ką nors ne taip, kaip reikėjo, bus padaręs.

Pirko kiti, sugalvojo pirkti ir Gaigalas. Turėjo jis, matai, kraują įsižiūrėjęs mergą ir rengėsi, susirinkęs kiek dolerių, grįžti ir ją vest. Bet, čia bebūdamas, gauna nuo kokio ten savo fronto laišką, kad jo merga jau rengiasi eit už kito. Na, tai ir užsidėję namo parplaukti. Su juo buvom mes taip pat geri frontai, tai paskui jis pats man papasakojo, kaip jam išėjo. Nusipirkau, sako, karpetuką, bet pasidarė baisu ant tokio mažo daikto per tokius vandenius leisti, rėkti. Bet kas tavęs klausys. Gavau, sako, tik niukų į pasones. Nesėjęs nė pamatyti, kaip jie mane, lyg kipsai vėl, ir nuėjo į tą madhouse. Ir ten gal ir iš tikro būčiau iš galvos išėjęs. O jei ir nebūčiau išėjęs, tai greičiausia ir taip būčiau ten ligi žilo plauko praseidėjęs. Gali ten kam nori pasakoti, kad tu nekreizis — niekas tavęs neklauso. Ką nori sakyti, o vis tiek tave visis išprotė išsikrausčiusiu laiko ir kaip su kreiziu kalba. Mes, sako, žinome, kad tu nekreizis. Kreiziai tie, kur tave atvežė. Bet tu pabūk čia. Jie dar aplink vaikšto ir laukia. Jei tik išleisim, tai jie ir vėl tave pagaus. Laimė, kad pasitaikė toks gudrus detektyvas. Atėjo jis manęs pažūrėti ir liepia pasakoti, kaip ten su tuo karpetuku buvome, kam aš jį pirkau, kas man pardavė. O kai viską išklausi, pasiuntė persirengusį policiną pas tą raganių. Girdi, jis irgi noris nusipirkti per mairias pernešantį karpetuką. Bet kai tik atnešė jam tą karpetu-

ką, policinamas ir griebė ne už norėję skandytis? Aš mikt šiaip, mikt taip — ir neturiu ką sakyti. Turėjau prisipažinti, jog mėginau, ar galėsiu ant karpetuko per mairias perlaukti. Bet kai tik pradėjau taip pasakoti, policinamas ilgai manęs nė neklausė. Išidėjo tik į burną švilpuką ir pasisaukė kitą policinamą. O kai tas atėjo, jam ir sako:

— The fellow's got crazy. Reikia jį vežti į madhouse.

Gaigalas pradėjo aiškintis, kad jis ne kreizis. Norėjo nesiduoti vežamas, pradėjo spardyti, rėkti. Bet kas tavęs klausys. Gavau, sako, tik niukų į pasones. Nesėjęs nė pamatyti, kaip jie mane, lyg kipsai vėl, ir nuėjo į tą madhouse. Ir ten gal ir iš tikro būčiau iš galvos išėjęs. O jei ir nebūčiau išėjęs, tai greičiausia ir taip būčiau ten ligi žilo plauko praseidėjęs. Gali ten kam nori pasakoti, kad tu nekreizis — niekas tavęs neklauso. Ką nori sakyti, o vis tiek tave visis išprotė išsikrausčiusiu laiko ir kaip su kreiziu kalba. Mes, sako, žinome, kad tu nekreizis. Kreiziai tie, kur tave atvežė. Bet tu pabūk čia. Jie dar aplink vaikšto ir laukia. Jei tik išleisim, tai jie ir vėl tave pagaus. Laimė, kad pasitaikė toks gudrus detektyvas. Atėjo jis manęs pažūrėti ir liepia pasakoti, kaip ten su tuo karpetuku buvome, kam aš jį pirkau, kas man pardavė. O kai viską išklausi, pasiuntė persirengusį policiną pas tą raganių. Girdi, jis irgi noris nusipirkti per mairias pernešantį karpetuką. Bet kai tik atnešė jam tą karpetu-

ką, policinamas ir griebė ne už norėję skandytis? Aš mikt šiaip, mikt taip — ir neturiu ką sakyti. Turėjau prisipažinti, jog mėginau, ar galėsiu ant karpetuko per mairias perlaukti. Bet kai tik pradėjau taip pasakoti, policinamas ilgai manęs nė neklausė. Išidėjo tik į burną švilpuką ir pasisaukė kitą policinamą. O kai tas atėjo, jam ir sako:

— Tai šitaip, matai, čia žmonės atsitikdavo. Yes, sir. Ir tai dar ne viskas, ką galėčiau tau apie šią kontrę papasakoti. Sugalvok tik tu, čia pagyvenęs, vesti. Pamatysi, kad savo troboj negali, tvarkos padaryti, jei kokią nelemtą bobą gausi. Čia tokia kontrė, kad tau rankos surištos, jei norėtumei net savo pačią suvaldyti. Kraujai, jei boba ką atbulai daro ir tavęs neklauso, arba per daug į akį šoka, gali ir diržą nusijuosęs sušventinti. O čia, brol, ne. Toliau, kad tu jės negali pirštu bakstelt. Tai kaip gyvent? Gerai, jei bus tokia, kaip buvo amžinai atilsį manoji. Bet visokių pasitaiko. Viena tokia apsi- leidus, kad, parėjęs iš darbo, ne paėst nerasi pagaminta. Kita, žiūrėk, savo visokiems skudurams tavo paskutinį centą išleidi. Trečia vėl kokia ragana, kuri tave visą gyvenimą piau- na ir piau- na, kaip atšipęs piūk- las. Bet tokia lo, kad tu jos nepamokysi, kaip reikia gyven- ti.

Buvo čia, tiesa, vyrai mėgi- nę kitaip tokias netikusias bo- bas paimti į nagą. Bet manai, kad kas iš to išėjo. Ne. Už- stok tu veltui duris — tai jis per aukštinį išlėks. Sako, koks ten vyras, negalėdamas jau il- giau apsikęsti, nuėjo pas lojerį. Girdi, mister, sakyk, argi jau vadį suimti.

iš tikro nėra kaip bobą suval- dyti? O lojeris jam ir sako, jog yra. Lo neleidžia bobos lupi. Bet kutenti gali. Jei tavo pati, sako, kutulio bijo — griebk tu jai už pašonų. Padės geriau nei lupimas. Vyreliai tu tik ir rei- kėjo. Kai pavaikščiojo savo bobelkai apie pažastes, apie pa- šones, padus — tuoj šilkinė pa- sidarė. O kai tik vienam pa- vyko taip savo bobą suvaldyti, kodėl nepamėginti ir kitiems. Kuriam tik buvo pati įsiėdusi — danu vakarais ją žvigdyti. Parėjęs rado tik ką nors ne taip, kaip reikia, parsivertė tuoj bobą ant floro — ir kuti kuti ku- tt pažastes. Būdavo net gražu klausytis. Eini kada vakare strytu — tai net iš kelių auzų girdi, kaip bobos spieglia rėkia, kiek nasras neša. O sako, ko labiau siutus boba, tuo labiau kutulio bijo. Taip bobom ragus ir aplaužė. Bet manai ilgam. Atsirado tokių, kuris nubėgo į kortą pas džladžių, kad jų vy- rus paimtų į dželą, kam jas ku- tena. Pradžioje džladžius pavar- tē knygas, pavartė — ir liepia bobelkoms eit namo. Nėr, sa- ko, tokios lo, kad už kutenimą galima būtų imti į dželą ar duos divorsą. Bet atsirado toks, tur būt, bobų papirktas džladžius. Jis stoji jų pusėn. Nors, sako, ir nėra tokios lo, kad negalima savo pačią kutent, bet negali- ma pagal kanšen. Kitai toks kutenimas galis būt blogiau, kaip lupimas. O žinai, kad var- na varnai akies nekerta. Kai tik vienas pasakė, jog negalima — tai tuoj ir kiti tą patį sako. O taip ir vėl negali bobą api- nasriu pamauti ir trumpiau pa- vadį suimti.

— Tai šitaip, matai, čia žmonės atsitikdavo. Yes, sir. Ir tai dar ne viskas, ką galėčiau tau apie šią kontrę papasakoti. Sugalvok tik tu, čia pagyvenęs, vesti. Pamatysi, kad savo troboj negali, tvarkos padaryti, jei kokią nelemtą bobą gausi. Čia tokia kontrė, kad tau rankos surištos, jei norėtumei net savo pačią suvaldyti. Kraujai, jei boba ką atbulai daro ir tavęs neklauso, arba per daug į akį šoka, gali ir diržą nusijuosęs sušventinti. O čia, brol, ne. Toliau, kad tu jės negali pirštu bakstelt. Tai kaip gyvent? Gerai, jei bus tokia, kaip buvo amžinai atilsį manoji. Bet visokių pasitaiko. Viena tokia apsi- leidus, kad, parėjęs iš darbo, ne paėst nerasi pagaminta. Kita, žiūrėk, savo visokiems skudurams tavo paskutinį centą išleidi. Trečia vėl kokia ragana, kuri tave visą gyvenimą piau- na ir piau- na, kaip atšipęs piūk- las. Bet tokia lo, kad tu jos nepamokysi, kaip reikia gyven- ti.

Buvo čia, tiesa, vyrai mėgi- nę kitaip tokias netikusias bo- bas paimti į nagą. Bet manai, kad kas iš to išėjo. Ne. Už- stok tu veltui duris — tai jis per aukštinį išlėks. Sako, koks ten vyras, negalėdamas jau il- giau apsikęsti, nuėjo pas lojerį. Girdi, mister, sakyk, argi jau vadį suimti.

— Tai šitaip, matai, čia žmonės atsitikdavo. Yes, sir. Ir tai dar ne viskas, ką galėčiau tau apie šią kontrę papasakoti. Sugalvok tik tu, čia pagyvenęs, vesti. Pamatysi, kad savo troboj negali, tvarkos padaryti, jei kokią nelemtą bobą gausi. Čia tokia kontrė, kad tau rankos surištos, jei norėtumei net savo pačią suvaldyti. Kraujai, jei boba ką atbulai daro ir tavęs neklauso, arba per daug į akį šoka, gali ir diržą nusijuosęs sušventinti. O čia, brol, ne. Toliau, kad tu jės negali pirštu bakstelt. Tai kaip gyvent? Gerai, jei bus tokia, kaip buvo amžinai atilsį manoji. Bet visokių pasitaiko. Viena tokia apsi- leidus, kad, parėjęs iš darbo, ne paėst nerasi pagaminta. Kita, žiūrėk, savo visokiems skudurams tavo paskutinį centą išleidi. Trečia vėl kokia ragana, kuri tave visą gyvenimą piau- na ir piau- na, kaip atšipęs piūk- las. Bet tokia lo, kad tu jos nepamokysi, kaip reikia gyven- ti.

Buvo čia, tiesa, vyrai mėgi- nę kitaip tokias netikusias bo- bas paimti į nagą. Bet manai, kad kas iš to išėjo. Ne. Už- stok tu veltui duris — tai jis per aukštinį išlėks. Sako, koks ten vyras, negalėdamas jau il- giau apsikęsti, nuėjo pas lojerį. Girdi, mister, sakyk, argi jau vadį suimti.

— Tai šitaip, matai, čia žmonės atsitikdavo. Yes, sir. Ir tai dar ne viskas, ką galėčiau tau apie šią kontrę papasakoti. Sugalvok tik tu, čia pagyvenęs, vesti. Pamatysi, kad savo troboj negali, tvarkos padaryti, jei kokią nelemtą bobą gausi. Čia tokia kontrė, kad tau rankos surištos, jei norėtumei net savo pačią suvaldyti. Kraujai, jei boba ką atbulai daro ir tavęs neklauso, arba per daug į akį šoka, gali ir diržą nusijuosęs sušventinti. O čia, brol, ne. Toliau, kad tu jės negali pirštu bakstelt. Tai kaip gyvent? Gerai, jei bus tokia, kaip buvo amžinai atilsį manoji. Bet visokių pasitaiko. Viena tokia apsi- leidus, kad, parėjęs iš darbo, ne paėst nerasi pagaminta. Kita, žiūrėk, savo visokiems skudurams tavo paskutinį centą išleidi. Trečia vėl kokia ragana, kuri tave visą gyvenimą piau- na ir piau- na, kaip atšipęs piūk- las. Bet tokia lo, kad tu jos nepamokysi, kaip reikia gyven- ti.

PASIŪLYMAS, KAIP GRAŽINTI KRISTŲ KALĖDOMS



Paskatinkite savo kompaniją arba bendradarbius tarnautojus paaugoti labdarai tas sumas, kurias kompanija skiria kalėdinio pobūvio pavojingajai daliai.

Šiuo mažu pasiaukojimu jūs galite pasidalinti Kalėdomis su mažiau laimingais Dievo vaikais.

Ar neiškirpsite ir neparodysite šio kreipimosi savo draugams įstaigoje ar įmonėje?



CATHOLIC CHARITIES

126 N. Desplaines St.
Chicago 6, Illinois
Central 6-5172

BALTIMORE, MD.

Kun. prof. Pijaus Dambrausko 60 m. amžiaus sukaktis

Gruodžio 14 d. Baltimorės lietuviai kukliai ir nuoširdžiai pagerbė kun. prof. P. Dambrauską, švenčiantį 60 m. amžiaus sukaktį. Šv. Alfonso liet. parap. bažnyčioje Sukaktuvinkas atnašavo šv. Mišias ir padėkos maldoje prisiminė savo tautiečius, gausių būrį mokinių, bendradarbių mokytojų, su kuriais kartu teko dirbti Lietuvoje ar tremtyje.

Po pietų parapijos svetainėje susirinko gražus būrelis Sukaktuvinko buvusių mokinių, bendradarbių, pažįstamų, kurie kukliomis vaišėmis pagerbė ir sveikino kun. prof. p. Dambrauską, gražiausiąjį savo gyvenimo laikotarpį paskyrusį religiniam - pedagoginiam darbui Lietuvoje. Vaišės malda pradėjo prel. L. Mendelis. Visiems gyvai besišnekučiuojant prie gražiai papuošto vaišių stalo, Cez. Surdokas svečius supažindino su kun. prof. P. Dambrausko gyvenimo bruožais. Suvalkijos lygumų vaikas, pats varginiu keliu siekęs mokslo, vėliau tapęs kunigu ir rimtomis studijomis pasirašęs darbui, našiausią gyvenimo dalį atidavė tos pačios Suvalkijos jaunimui šviesti, mokyti, lavinti, įžiebtį juose karštą tėvų žemės ir religijos mokslą.

Jautriais prisiminimų ir linkėjimų žodžiais sukaktuvininką sveikino prel. L. Mendelis, kurio globoje jisai ir dabar sėkmingai tebedirba pastoracinį darbą, be to, K. Dulys, O. Bogutienė, K. Pažemėnas, D. Armanavičienė, kun. J. Petrėnas, J. Palubinskas. Visiems vaišių rengėjams ir sveikintojams gražiai padėjo kun. prof. P. Dambrauskas.

Pobūviui sumanijai vadovavo kun. P. Patlaba. Bebaigiant vaišes, suaidėjo Lietuvos himnas, visus perkėlęs Tėvynėn ir kvietęs šviesos ir tiesos darbui, kuriam taip gražiai aukojosi

pagarbtas kun. prof. Pijus Dambrauskas.

Jaučiame Kalėdų dvasią

Šv. Alfonso bažnyčioje jaučiame Kalėdų dvasią. Pačioje bažnyčioje per pamaldas kartais giedamos Kalėdų giesmės. Labai patogu, kad suoluose padedami giesmių tekstai. Lankantieji bažnyčią gali lengvai prisidėti prie bendro giedojimo.

Prel. L. Mendelis pasirūpino įtaisyti bažnyčios bokšte garsialalbį, kuris kasdien skleidžia kalėdines giesmių ir muzikos melodijas. Garsialabio labai geros rūšies, dėlto melodijos girdimos visai švariai ir netriukšmingai. Ką tik sutinki, kiekvienas pagiria tokį kalėdinės dvasios sklaidymo būdą.

Prieš bažnyčios duris, iš to-

lo matomoj vietoj, įrengtas Kalėdų Betliejus, aplink papuoštas žalumynais.

Taigi šūkis "Kristų gražinti į Kalėdų šventes" čia įvykdytas pilnai ir sumaniai.

Svečias iš tolimo krašto

Gruodžio mėn. 9 d. į Baltimorę atvyko kun. Dr. Juozas Zeliauskas, lietuvių saleziečių įstaigos direktorius Castelnovo Don Bosko (Italijoje) ir buvo porą dienų apsisotęs pas kun. prel. L. Mendelį. Jis su pažindino su lietuvių saleziečių darbais Italijoje ir aplinkė kai kuriuos saleziečių rėmėjus. Svečias gavo savo įtaigai ir šiek tiek aukų. Kaip paprastai tokiais atvejais esti, visus pralenkė prel. L. Mendelis, kuris paklojo visą šimtinę.

Iš kun. dr. J. Zeliausko sužinojome, kad saleziečiai savo moderniausiai įrengtoje

spaustuviuje leidžia knygas ir lietuvių kalba. Jis parodė ir porą knygų, kurios išleistos tikrai gražiai. Malonu buvo išgirsti, kad lietuvių saleziečiai apsiima išleisti lietuvių kalba tikybos katekizmą, kurį ruošia

Lietuvių Kunigų Vienybė. Tai tikrai puiki mintis, nes saleziečiai religiniams veikalams leisti turi, be abejo, daug daugiau priemonių, negu kas kitas, jie išleis ir pigiau.

P. K.

TOP WAGES TO TOP MEN

- PRESS OPERATORS
- FOLDERS
- SPOT WELDERS
- SHEAR OPERATORS
- TOOL & DIE MAKERS

Permanent employment. Outstanding opportunity to work in new modern plant. Clean new equipment & modern lighting. Paid vacation. Paid holidays. Paid insurance and hospitalization. Pain pension plan. Apply in person.

Ask for Mr. Stickling

Advertising Metal Display Corp.
4620 W. 19th, Cicero, Ill.

BROCKTON, MASS.

Lietuviškas balsas mokykloje

Gruodžio 11 d. Brocktono High School surengė studentams Kalėdų vakarą (Christmas party) su muzikine programa. Dalyvavo net aštuonios tautos: lietuviai, latviai, graikai, prancūzai, švedai, austrai, vokiečiai, italai. Šios tautos įvairiais būdais pasirodė: pagrojo, pagiedojo. Latviai, austrai ir vokiečiai, susibūrę kartu, bendrai giedojo vokiškai keturias kalėdines giesmes.

Lietuvių grupė sugiedojo dvi kalėdines giesmes: Gul šiandien ir Tyliają naktį. Dirigavo

K. Kinderis. Nors tarp visų tautų lietuvių grupė buvo mažiausia, tačiau ji susilaukė daugiausia dėmesio, jai daugiausiai plojo. Šioje grupėje yra gražiai skambančių balsų.

Po muzikinės programos buvo užkandžiai ir šokiai.

V. G.



USA BONA GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

Stygų karteto koncertas įvyko gruodžio 14 d. Lietuvių Auditorijos svetainėje. Nors klausytojų daug nesu-traukė, tačiau praėjo su dideliu pasisekimu. Programoje buvo Griego, Haydeno, Čiurlionio kūriniai. Kvartete groja: A. Paukštys, M. Petrusevičius, V.

Jančys ir amerikietis S. Rosen. Ateityje žada vėl surengti aukštos kokybės koncertą.

Lietuvių kalbos Draugija

sekmadienį, gruodžio 21 d. turėjo savo susirinkimą. Pranešimą padarė D. Velička apie premijuotą kūrinių kalbą.

E. Kardelienės koncertas

Lietuvos Valstybės operos solistės Elzbieta Kardelienės koncertas įvyks Lietuvių Auditorijoje vasario mėn. 1 d.

Teisinių Draugija

gruodžio 21 d. turėjo savo susirinkimą. Kalbėjo teisėjas Alfonsas Wells aktualiais teisės klausimais.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

visiems mūsų draugams lietuviams

Hoyne Savings and Loan Association

EARL C. WEBER—PRESIDENT

4841 Milwaukee Avenue

Avenue 3-1231

Holiday Greetings

Extended To All Our Many Wonderful Friends & Customers The Friendly Drug Store Cloze To Home!!

From

The Ahsland Drugs

5659 S. ASHLAND
Republic 7-9182

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

PANAMA - BEAVER, INC.
2632 Touhy Ave.,
Ambassador 2-4890

Saukite jūsų vietinį Panama-Beaver atstovą.
"kuris visuomet būdi"

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

JIM & GEORGE HUBBY
8705 Ogden Ave.
LYONS 3-9871

Skaitykite ir platinkite "DARBININKĄ"

Telephone: DEARBORN 2-8119
TO PLACE HELP WANTED ADS.
Ask For Ad Taker

Help Wanted—Male and Female

AUKŠCIAUSI ATLYGINIMAI PRADEANTIEMS

- MACHINE OPERATORS
- RADIAL DRILL PRESS
- MILLING MACHINE
- TURRET LATHE—PLANE OPERATORS
- ASSEMBLERS

Nakties pamainoje dirbantiems 10% premija.

Miehle Printing Press & Mfg. Co.

14th St. and S. Damen

Ar jūs ieškote nuolatinio darbo? Mes turime vietų šiose srityse:

- ASSEMBLERS
- PRESS OPERATORS
- SPOT WELDERS

Geros darbo sąlygos, pilna darbininkams priedų programa įskaitant užmokamą ligoninę, apdraudą ir pensiją. Proga pažinti darbininkų. Tremtinės kviečiamos, turi rašyti ir kalbėti benk kiek angliskai. Ateikite.

Advertising Metal Display Corp.

4620 W. 19th Cicero, Ill.
MR. STICKLING

Ar jūs ieškote nuolatinio darbo, švarios dirbtuvės—darbininkų įvertinimo? Mums reikalinga:

- SHEAR OPERATORS
- PRESS OPERATORS
- SPOT WELDERS
- FOLDERS

Kompanija užmoka ligoninę, apdraudą, pensijos planas. Tremtiniai kviečiami. Turi kalbėti ir suprasti angliskai. Ateikite.

Advertising Metal Display Corp.

MR. STICKLING
4620 W. 19th Cicero, Ill.
Saukite: Blishop 2-1242

PATARIMAS SENOJO ST. NICK IR JO MĖGIAMIAUSIO BENDRADARBIO



SENASIS ST. NICHOLAS TARIASI SU SAVO BENDRADARBIU MR. EUGENE KLYCZEK
810 OFISE 1542 HALSTED STREET,
CHICAGO HEIGHTS, ILLINOIS

Tas linksmas seniukas, taip išmintingai mokąs apsipirkti Kalėdoms, nepažeisdamas biudžeto, su savo mėgiamiausiu bendradarbiu Mr. Eugene Klyczek, president of Citizen's Federal Savings and Loan Association in Chicago Heights, Ill., pataria kiekvienam galimai greičiau prisidėti prie jų greitai augančio Kalėdų Taupymo Banko.

Jis štai kaip veikia. Kai Jūs tampat klubo nariu, Jūs padedat kiekvieną savaitę iš savo savaitinio uždarbio į specialią Jums atidarytą sąskaitą. Suma yra tokia maža, kad Jūs vos pajusit skirtumą. Bet kai ateis Kalėdos 1953 m., Jūs bus duotas labai žymus čekis išleisti, kaip tik Jūs norėsite, kad būtų Jums užtikrintos labiausiai laisvos nuo piniginių rūpesčių Kalėdos, kokias tik Jūs, kada turėjote.

Tad Santa's asmeninis patarimas visiems—aplankykite Mr. Eugene Klyczek Chicago Heights. O jeigu Jums patogiau, parašykite jam, ir jis atsiųs Jums visas smulkesnes apie įstojimą į Kalėdų Taupymo Banką. Kuo greičiau įstosite, tuo didesnį gausite išlaidoms čekį.

CITIZENS FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1542 HALSTED ST. CHICAGO HEIGHTS, ILL.
EARN AND SAVE
All Accounts Insured Federally up to \$10,000

CITIZENS STATE BANK OF DOWNERS GROVE



WE ARE INVITING YOU TO VISIT OUR NEW HOME
GENERAL BANKING
Hours: 9 A. M. to 3 P. M.
Closed All Day Wednesday

HOME LOANS, AUTOMOBILE,
REAL ESTATE & F. H. A.

We are members of F. D. I. C.

EDWARD A. VOLBERDING, president, R. C. BROGMUS, Executive Vice Pres., R. P. MAKELA, Cashier.

5110 MAIN

DOWNERS GROVE 198



ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN
1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.
JOSEPH E. GRIBASKAS, Sekretorius

KVIECIAME TAUPYTI PINIGUS

Šioje Bendrovėje, kur jūsų kaimynai taupo pelningai ir saugiai nuo 1922 metų.

Dykai dovanėlis su naujom sąskaitom.
Turtas \$5,500,000.00

PITTSBURGH, PA.

Šventojo Vardo draugija

Šv. Kazimiero parapijos Šv. Vardo draugija gruodžio 14 d. ėjo organizuotai šv. Komunijos per 8 val. Mišias. Po to turėjo savo metinį susirinkimą, kuriame išsirinko naują valdybą: pirm. — Harry Wassel, vicepirmininkas — Edwardas Brazauskas, sekretorius — Bardzilauskas, iždininkas — Albert Johnson ir maršalka — Ziaukas.

Buvęs pirmininkas Bronius Petrakis, gražiai ir sumaniai vadovavęs draugijai per praėjusius metus, dėl savo tarnybinių pareigų negalėjo toliau būti pirmininku.

Kvies žymius valstybininkus

I būsimą Vasario 16-sios minėjimą Pittsburghe vietos Alto skryniaus taryba nutarė kviesi Pittsburgho miesto burmeisterą Lawrence, kongresmaną Fultoną ir senatorius Duff ir Martin. Minėjimas įvyks Piliečių Klubu salėje, Jane St., 1953 m. vasario 15 dieną.

Naudinga ir patogu

Jei pittsburghiečiai norite sužinoti tikslią laiką, skambinkite telefonu: GR 14501; jei norite sužinoti apie orą, skambinkite WE 71212.

GERA NAUJIENA APIE ASTMĄ

Ar astma gera naujiena? Ne, bet pranešama, kad vaistai PENNYL teikia greitą, nuostabią palengvinimą sergantiems astma. Pranešimas sako, kad šie nuostabi vaistai sulaukia astmatikų švokštimo, kosulio, dusulio, sunkaus kvėpavimo priepuolių. Daugelis vargintojų, kurie anksčiau nuo tu priepuolių nusipildavo ir gandydavo orą, dabar su džiaugsmu pranešia, kad po keleto šių vaistų dozių, gauna tūrą palengvinimą.

Jei ir jus vargina astma bei astmatikos kosulys ir kraujo susitvenkimas, tuojau nusipirkite PENNYL. Galite gauti specialią kainą, jei atsiusite šią atkarpą į Oregon Drug Products, Dept. 604, Peekskill, N. Y. Jums atsiųs dvi \$3 vertės bonkas už \$5 su \$1 nuolaida nuo reguliarios kainos.

Jūs neprivalote siųsti pinigų, sumokėsite paštinku, kai pristatys. Bet užsisakykite tuojau, nes vaistų kiekis specialia kaina yra ribotas.

Vardas ir pavardė

Adresas

ŽILI PLAUKAI PRANYKSTA BE DAŽYMO

Puikus mišinys yra galimas dabar gauti, kuris pakeičia jūsų plaukus atgal ir natūralia tamsia spalva, beveik kaip magiška. Vartojant kasdien per trumpą laiką, palengva, ir stebuklingai pasikeičia žili ir natūralia atrodanti spalva, šis nėra skubus dažas. Atsiminkite, kad tamsūs plaukai jaunina išvaizdą.

Jei jūs norite išmėginti šį nepaprastai mišinį be jokios rizikos tikrai pasiskaitite šią atkarpą į TRYSAN CO., Dept. 615, Peekskill, N. Y. Jie atsiųs jums du \$2.50 vertės buteliukus, už \$4.00 plus 80 centų takų mokescių. Tai yra \$1.20 nuolaida nuo reguliarios kainos. Jei, kaip jūs pavartosite pagal nurodymus, ir nebūsite patenkinti dėl kokios nors priežasties, jūsų pinigai bus pilnai gražinami.

Pavardė

Adresas

Miestas Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Valstybė

Iškilmingos Mišios

Gruodžio 28 d. 10 val. šv. Kazimiero bažnyčioje kun. P. Šarpanickas laikys iškilmingas šv. Mišias.

Tai yra vienuolis pranciškonas, neseniai įšventintas į kunigus.

Apie iškūstumą

K. V. Karaveckas gruodžio 14 d. kalbėjo per vyčių radiją apie iškūstumą.

Atsiveria akys

Kai kuriems Pittsburgho lietuviams komunistams jau ima aiškėti, kokį baisų darbą jie dirba, ir jie jau nuo komunistų pasitraukia ir ima prieš jį net kovoti. Geriau vėliau, negu niekada...

Rep.

L. STUKAS DAINUOJA ALIASKOJE

Lietuvių Radijo valandos vedėjo J. J. Stuko jauniausias brolis, kuris dabar tarnauja



Liudvikas Stukas

Dėdės Samo kariuomenėje Aliaskoje, šiomis dienomis tiek pasižymėjo gražiu savo balsu, kad iš šešių parinktų solistų jam buvo pavesta išpildyti Hendelio "Mesijo" oratorijos tenoro partiją. Oratorija su simfoniniu orkestru bus statoma gruodžio 29 d. Aliaskos didmiestyje Anchorage.

Liudvikas Stukas taip pat priklausė Elmendorf bazės katalikų kareivių chorui ir dažnai pre mišias gieda solo. Sekmadieniais kariuomenėje rengiami koncertai. Juose Liudvikas dainuoja ne tik kitas dainas, bet kartu stengiasi įpinti ir lietuviškų dainų.

Anchorage mieste yra visų tautų šokėjų grupės, Liudvikas Stukas pakviestas lietuvių grupei vadovauti. Jis džiaugiasi, galėdamas sutikti savo draugus P. Plungį, Kontravičių, Dulkytę, galėtingąją seselę Zaldarytę ir kitus Aliaskos lietuvius.

Negalime užmiršti, kad Liudvikas Stukas yra mūsų "Rūtos" ansamblio organizatorius. (Šį ansamblį mes girdime kas šeštadienį). Liudvikas yra gabus pianistas, ne kartą akompanavo tokiems dainininkams kaip Ivanaukui, Jonuškaiti ir kit.

Liudviką Stuką sveikiname ir linkime kuo geriausio pasisekimo muzikoje, kad greitai sugrįžtų ir vėl su mumis darbuotųsi.

Muz.

CAMBRIDGE, MASS.

Susirgo

Šiomis dienomis susirgo kun. kleb. Pr. Juškaitis, P. Radaitis, S. Luinienė, U. Vaišvilienė, O. J. Tamulinas. J. J. Laukaitis jau kelinti metai kaip serga.

Iš Balso veiklos

Gruodžio 14 d. Balso 60 sk. pasitarime paaiškėjo, kad išdo sekretorius A. Daukantas daugiausia surinko drabužių, maisto, avalynės ir kt. Taip pat ir pinigų dažnai gaudavo iš J. Puzino ir Apol. Burokienės. Per 6 metus, siuntinius persiūsdamas tremtiniais, sąvų pridėjo 70 dol. Centrai siuntė daug drabužių ir avalynės, taip pat daug maisto ir drabužių pasiuntė tiesiai tremtiniais.

Skyriaus valdyba dėkoja A. Daukantui už šią nuosirdią darbuotę tautos labui.

A. Daukantas prašo pagelbėti ir padėti sudaryti dėžes siuntiniams. Šalpos darbas yra šiuo metu pats svarbiausias. Tad gali pagelbėti ir vyrai ir moterys.

Prašome lankytis į Balso susirinkimus, nes valdyba viena negalės daug ko nuveikti.

— Balso seime, kuris įvyk

Jei dar neturi išgysk idomią knygą

NUO IMSRES IKI ORINOKO

(PER FAKIRU ŽEMĖ) parašyta A. Sabaliausko.

Šioje knygoje rasi lietuvių misijonieriaus patyrimus ir išgyvenimus keliant per svetimus kraštus ir tautas. Ten ypač plačiai kalbama apie paslaptingąją INDJIA—fakirų ir keturių dešimčių milijonų dievių žemę.

Kaina \$2.50 (USA)

Pavieniai ir platintojai ją gali gauti pas

MR. E. DAMBRAUSKĄ, 4501 So. Talman Ave., Chicago 32, Ill. USA

"Pirmiausia užleik pas Adomą" Būsi greitai ir mandagiai aptarnautas.

VISAIS SAVO DRAUDIMO IR REAL ESTATE REIKALAIS

Adam Realty Co.

1140 EAST JERSEY ST. ELIZ., N. J.

Adam Stankūnas EL. 4-1570

Parduodami NAMAI

FIGGS, GERI, GEROJ VIETOS RIDGEWOOD—6 seimos mūrinis namas, šviesūs kambariai; CYPRESS HILL 3 seimos, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 seimos medinis namas, abudu aukštai (flori) tušti pirkėjui; EAST NEWYORK — kampinis namas su salūnu, restoranu ir 2 seimos viršuje tušti kambariai. Gera proga, kas nori įsigyti namą ir biznį, nes parduodamas ir biznis. Vieta gera, lietuvių aplinkoje.

J. VASTONAS REALTY AND INSURANCE

108-07 Liberty Ave. Richmond Hill 19, L.I., N.Y.

Tel. Virginia 8-2239

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, SEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ: norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAZELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Skambinti tel. HYacin 7-4677

ALOIS B. SCHWARTZ, M. D.

(Buvęs Fuenkirchen Gindymo Pagalbos Poliklinikos vedėjas)

Gindymo pagalba ir moterų ligos, gydymas hormonų liaukų išsiliejimų atveju.

Prima: 12—3 val. pp. 7—9 val. pp. ir susitarus

807 SENECA AVE., kampas Myrtle Ave., Ridgewood, Tel. HE 3-9084 BROOKLYN 27, N. Y.

A. + A. MIRE

Barbora Sasnauskienė, sirgusi 4 metus. Buvo pašarvota laidotuvių direktoriaus A. O. virkos koplyčioje, palaidota gruodžio 15 d. iš Nek. Pr. P. Šv. lietuvių bažnyčios. Paliko savo vyrą, sūnų, marčią ir dukterį.

Karšt. Patr.

Aukojo bažnyčios remontams. Bažnyčios dažymui aukėjo: A. Daukantai — 50 dol., Zinkų šeima — 10 dol., Apol. Burokienė — 10 dol.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS ir IZABELĖ MISIUNAI, savininkai 103-55 Leffers Blvd., Richmond Hill, N. Y. Tel. Virginia 3-3544.

Sveikina savo klientus šv. Kalėdų proga.

Šventėms parduoda ir pristato į namus įvairių gėrimų—yra ir Krupniko.

KALĖDOMS

GINKŲ SILDAINIŲ KRAUTUVĖJE, KURI DABAR ATDARA KASDIEN, GALIMA GAUTI:

Įvairių, lietuvių dailininkų pieštų, kalėdinių atviručių su lietuviškais žodžiais. Taip pat angliškų atviručių. (Tuzinas už viena dolerį).

EGLUTĖMS PAPUOŠALŲ, IMPORTUOTŲ IŠ EUROPOS. DIDŽIAUSIAS

KALĖDINIŲ DOVANŲ PASIRINKIMAS: SILDAINIAI SPECIALIAI PARUOŠTOSE DĖZUTĖSE, ĮVAIRIOS KISENINĖS PLUNKSNOS, DOVANOS VAIKAMS IR T.T.

GINKŲ SILDAINIŲ KRAUTUVĖ

495 GRAND STREET

EVERgreen 4-9293 Brooklyn 11, N. Y.

Savo gerbiamus pirkėjus

KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA

įirdingai sveikina

MARIJA SAULIENĖ,

Maisto produktų krautuvė "NERINGA," 61 Lafayette St., Paterson, New Jersey — Tel. Lambert 5-9526.

Kas geriausiai primins įvėntes? Ogi skanūs, lietuviškai pagaminti sūriai, dešros ir skilandžiai, gaunami tik "Neringoje."

JOIN OUR NEW CHRISTMAS CLUB NOW

Latest Interest Rate 2 1/2 % Credited and Compounded Quarterly

On Regular Savings Accounts

Interest starts the first of the month on sums from \$25. to \$10,000.

Deposits made on or before January 10, April 5, July 10, and October 5 will draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period.

Kings County SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE. 539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000. Member Federal Deposit Insurance Corporation

ISNUMOJAMAS puikus suauktas butas ir du atskiri kambariai su patogumais geroje vietoje, gražiam name, prie parko, arti susisiekimo linijos. Kreiptis nuo 12-8 v. p. p. 22 Irving Ave. 7-tasėjimas.

Investuokite į MUTUAL FUNDS. Informacijai reikalingi kreipkitės į atstovą: ALFONSAS MAZEIKA, c/o Ira Haupt & Co. 111 Broadway, room 513, New York 6, N. Y. Members New York Stock Exchange. Tel. WO 4-600.

IESKOMA MOTERIS, norinti gyventi už miesto ir atlikti namų ruošos darbus. Amžius — apie 50 metų. Kreiptis į Administraciją.

A. + A. MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

MIRE

Real Estate

3 Elm Specials—L. I.

Atskiras 7 kambarių namas, šildomas alyva, sklypas 25x100. Baldytas, skalbiama mašina ir kiti reikmenai. Ar įvairūs patogumai. Už 3 blokių Ind. subway.

Atskiras 6 kambarių bungalow, baigtas rūšys, 1½ vonios, alieju kurenamas karšto vandens šildymas. Sklypas 50x100. Arti visi patogumai. \$10,500.

2 šeimų, 6 kambarių, tuščias, anglis kurenamas karšto oro šildymas. \$10,990.

ELM REALTY 86-19 E'way, Elmhurst, L. I. Atidara sekmadieniais HI 6-3803

Display

Dan & Paul

Distinctive HAIR SPECIALIST Latest Styling 9716 THIRD AVENUE Tel. SE.

BOSTONO ŽINIOS

Artėja BALFO seimas

Kaip jau žinome, sausio 9-10 d. Bostone, dideliame ir gražiam Statler viešbutyje įvyks Baltosios Balfos seimas, į kurį suvažiuos iš visos Amerikos Balfos atstovai apsvaistinti nuveiktus darbus ir taip pat nustatyti gairių tolimesnei veiklai. Visos Amerikos Balfos darbuotojai ir organizacijos šiam seimui ypatingai ruošiasi: renka delegatus ir ta proga skiria nemažas sumas Vokietijoje likusiems lietuviams šelpti. Visos šios aukos bus įteiktos seimo metu.

Seimo pasisekimu rūpinasi garbės ir darbo komitetai. Į garbės komitetą įeina: J. E. Bostono arkiv. Cushing, prel. Pr. Juras, Lawrence lietuvių parapijos klebonas ir kun. F. A. Virmauskis, Bostono lietuvių parapijos klebonas; nuosirdus Balfos bičiulis ir rėmėjas, naujai išrinktas gubernatorius Herter, gubernatorius Dever, senatorius Lodge, naujai išrinktas senatorius Kennedy, Bostono majoras Hynes, Lietuvos konsulas Bostone Šalna, Bostono imigracijos šefas Miss O'Connor ir Kalinauskas, čia gimusių lietuvių kartos visuomenininkas, advokatas. Visi šie asmenys yra žinomi ne tik Bostone, bet ir visoje Amerikoje. Jie yra daug kartų padėję Lietuvos laisvinimo reikaluose ir taip pat nuosirdžiai gina mūsų bylą.

Seimui rengti komitetui va-

dovauja Razvadauskas ir Michelsonienė, spaudos komisijai — Michelsonas, banketo — adv. Grigalius, čia gimęs, vienas iš veikliausių lietuvių organizacijų veikėjų, programos — Tūnė ir priėmimo — Nemaksienė.

Seimo užbaigimo proga, šeštadienį, sausio 10 d., tame pačiame Statler viešbutyje rengiamas banketas, kuriame dalyvaus ne tik seimo delegatai, bet ir visos garbės komitetas, Amerikos spaudos darbu-

tojai, įvairių organizacijų atstovai ir visi lietuviai, kuriems rūpi Vokietijoje pasilikusių lietuvių likimas ir visos Lietuvos reikalai. Banketo metu bus pasakyta kalbų šalpos ir Lietuvos vadavimo reikalu. Todėl šio Balfos šventėje laukiama ne tik Bostono, bet iš visos N. Anglijos ir tolimesnių vietovių lietuvių. Tai bus mūsų didelė demonstracija prieš Lietuvos okupantą.

Kadangi vietų skaičius į banketą yra ribotas, todėl bilietus prašome įsigyti kaip galima greičiau. Jų galite gauti pas Bostono Balfos veikėjus ir apylinkės Balfos komiteto narius. Prie įėjimo bilietai nebus parduodami.

Pr. M-kas

JORDAN MARSH COMPANY
NEW ENGLAND'S LARGEST STORE

MŪSŲ GERIAUSI LINKEJIMAI
SUSILAUKUS
LINKSMŲ SVENČIŲ SEZONO
IR KARTU
LAIMINGŲ 1953 METŲ

Šie Nauji Metai mums yra šimtas antrieji! Mūsų metinė šventė su keturiom krautuvėm gėrybių vėl gali patvirtinti, kad "Sausio Mėnuo yra Jordan'o Mėnuo Bostone." Ateikit!

Savo gimtadienio proga mes norim pasveikinti senus draugus ir susitikti naujų!

DIDŽIAUSIA NAUJOS ANGLIJOS KRAUTUVĖ.



Linksmų Kalėdų
Svenčių

THE ORANGE NATIONAL BANK

Orange, Massachusetts
Member of The F. D. I. C. Corp.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ!

Middleboro Co-operative Bank

MIDDLEBORO,
MASSACHUSETTS

North Abington Co-operative Bank

"THE BANK FOR THRIFTY
SAVERS AND HOME OWNERS"
FIRST MORTGAGE
LOANS
GRANTED TO BUILD, BUY
OR REMODEL
RESIDENTIAL PROPERTY"

NORTH ABINGTON, MASS.

SPORTAS

GERIAUSI PASAULIO SPORTININKAI 1952 METAIS

P. Gaulytas

World Sport, Anglijoje leidžiamas žurnalas, pravedė atsklausimą visų žymiųjų sporto periodinių leidinių ir neseniai paskelbė šių metų 10 geriausių sportininkų.

Pirmą vietą užėmė žymusis Emil Zatopek iš Čekoslovakijos. Jis labai gerai pasirodė olimpinuose žaidimuose, laimėdamas 3 aukso medalius. II v. atiteko amerikiečiui B. Mathias, kuris laimėjo dešimtkovę. Tai antras kartas iš eilės kad šis jaunuolis laimė aukso medalį šioje nepaprastai sunkioje šakoj. Žymioji australė Marjorie Jackson, kuri tikrai neturėjo konkurenčių olimpinio žaidimų metu, laimėjo III vietą. Šia moterim pasaulyje. Po jos sekė 2 teniso žvaigždės: australas Frank Sedgman ir amerikietė jaunoji Maureen Connolly. VI vieta buvo paskirta W. Churchillui už jo nepaprastą žymią ir drąsą kovą prieš visas diktatūras. Tas teisėtai išaukė sporto spaudos nepasitenkinimą įvertinimu. Po jo sekė brazilas A. F. Da Silva, triušolio meistras.

SACHMATAI

K. Jakštas (Chicago lietuvių komandos dalyvis) pažymėtai greit padidino savo Postal Rating. Chess Review, rugp. nr. skelbė 1300, o lapkričio nr. jau 1404. Tai įvyko po Jakšto laimėjimo dukart prie Gotham (1952-Class Tourn. paskelbta Chess Review, spalio nr.).

The Chess Correspondent, lapkričio nr. skelbia K. Merkio laimėjimus Grand National turnyro 2-am rate prieš N. Raymond ir Harlow Daly. Pastarasis yra buv. New England ir Mass. State meistras.

Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų

ATHERTON
FURNITURE CO.

41 Centre Street
Brockton, Mass.
Tel. — 393

Linksmų Kalėdų Švenčių!

BRIDGEWATER WORKERS
CO-OP. ASSOC., INC.

MANUFACTURERS OF
MEN'S GOODYEAR DRESS SHOES

Bridgewater, Mass.

GOULD'S GARAGE

Pilnas
AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

549 Park Avenue Worcester, Mass.
Tel. 3-4990

SADICKS' HARDWARE

MILLBURY STREET
Tel. 6-0842 Worcester, Mass.

CENTRAL HEATING COMPANY

ŠILDYMO SISTEMOS ĮTAISYMAS
ir jos reikmenų pardavimas

90 MADISON STREET
Tel. 6-1417 WORCESTER, MASS.

Zendzian's
ASHMONT SERVICE STATION

238 MILLBURY STREET
Tel. 2-9330 Worcester, Mass.

TRUMBULL OIL CO.

ALEX SAMIA,
Biznio vedėjas
230 FRANKLIN STREET
Tel. 3-4610, 7-2161 WORCESTER, MASS.

Ten pat randame J. Pazajoką laimėjimą prieš Hobson (1951 CCLA spec. turn.). Tai Juozas Pazajokas iš Norwood, Mass.

Montrealio lietuvių B komanda

(A. Puzarauskas, A. Mylė, J. Zmuidzinas ir V. Širvydas) sėkmingai rungtis prieš vietos kanadiečių B komandas. Stipriausias taškų rinkėjas yra A. Puzarauskas.



The BROCKTON NATIONAL BANK

Main Office — 90 Main Street
Campello — 1098 Main Street
Belmont Street — 27 Belmont Street

Member Federal Deposit Insurance
Corporation

A most
MERRY CHRISTMAS
and a truly
HAPPY NEW YEAR

to all our members and friends,
who, like ourselves, believe,
that happiness thrives on thrift.

SECURITY
FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF BROCKTON

40 Legion Parkway Tel. Brockton 4494



OUR CHRISTMAS STOCK OFFERS YOU
A WIDE CHOICE IN GIFTS THAT ARE
BOTH PRACTICAL AND BEAUTIFUL

Irons, Toasters, Coffee Makers, Mixers,
Blankets, Heating Pads, Hair Dryers,
Beaneries, Broilers, Casseroles, Corn
Poppers, Fryers, Sandwich Toasters,
Table Stoves, Waffle Irons, Lamps for
Every Purpose.

— ALSO —

RANGES, REFRIGERATORS, WATER HEATERS

BROCKTON EDISON COMPANY

36 MAIN ST. PHONE 3700

S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. South Boston 8-2500

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Baldamuojejas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
menimis dykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žė-
miausiomis kaimais. Kainos
tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6184

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Grabatoriai ir Baldamuojejas
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentimis dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-6818
South Boston 8-2000

Lithuanian
Furniture Co.
MOVERS —
SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Movers
326-328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY
Office Tel. SO 8-0818
REAL ESTATE & INSURANCE
409 W. BROADWAY
So. Boston, Mass.
RES. 37 ORIOLE STREET
West Roxbury, Mass.
Tel. FA 70402-M

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIMĖJIMŲ
KONCERTŲ SERIJA
KONCERTŲ SERIJA
KONCERTŲ SERIJA

NEW YORKO NAUJENOS

PAMALDOS PER KALĖDŲ ŠVENTES

Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje. — Bernelių mišios 12 val. naktį. Kitos mišios: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12:15 val. Per Naujus Metus pamaldos kaip ir sekmadienį. Kūčių dieną išpažinties klausoma nuo 4 iki 6 val., nuo 7:30 iki 9 v.v., prieš N. Metus: nuo 7:30 iki 9 val. v.

Apreiškimo parapijos bažnyčioje. — Bernelių mišios — 12 val. naktį. Kitos mišios: 6:30, 7, 7:30, 8, 8:30, 9, 9:30, 10, 10:30, 11, 11:30 ir 12:15 val. Išpažinties klausoma Kūčių vakare nuo 3 iki 6 ir 7 iki 9 val. v.

Maspeth parapijos bažnyčioje. — Bernelių mišios — 12 val. naktį. Kitos mišios: 8, 8:30, 9, 9:30, 10, 11, 12:15. Mišparų nebus. Išpažinties klausoma Kūčių vakare nuo 3 iki 6 v. ir nuo 7 iki 9 val. v.

Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. — Bernelių mišios — 12 val. naktį. Kitos mišios: 8, 9, 11, 12:15. Išpažinties klausoma nuo 12 iki 2 v. dienos metu, 4-6 val. ir nuo 10-12 naktį.

Ateitininkų Naujųjų Metų sutikimas

Praeitame Darbininko numeryje buvo įsibrovus korektūros klaida, kad ateitininkų Naujųjų Metų sutikimas įvyks Angelų Karalienės parapijos salėje. Pataisome tą klaidą: sutikimas įvyks Apreiškimo parapijos salėje. Programa prasidės 10 val. Staliukai užsakomi iš anksto Apreiškimo ir Angelų Karalienės parapijų raštinėse.

Literatūros ir muzikos vakaras,

rengiamas studentų ateitininkų, įvyks gruodžio 27 d. 6 v.v. Angelų Karalienės parapijos salėje, kamp. Roebing ir So. 4th Sts.

Studentų Ateitininkų Literatūros ir Muzikos Vakaras

BROOKLYNE

įvyks ŠEŠTADIENĮ, 1952 M. GRUODŽIO 27 d., 6 v. vak.

ANGELŲ KARALIENĖS PARAP. SALEJE
(kampas Roebing St. ir So. 4th St.)

PROGRAMOJE: studentai newyorkiečiai ir atvykę iš Bostono, Broktono, Filadelfijos ir kitų Amerikos miestų. Tarp jų: Aldona Kepalaitė, Aušra Bendoriūtė, Kęstutis Kebliškis, Antanas Suziedėlis ir kiti.

Po programos ŠOKIAL, grojant A. Kačanausko kapelai.
VEIKS BUFETAS. ĮŽANGA \$1.—

BALF VAJAUS KOMITETAS DEKOJA

Didžiojo New Yorko lietuviai jau trečią kartą iš eilės, organizuoti dirbdami suruošė didesnio masto BALF Vajų.

Aukų lapais ir dėžutėmis, rinkliavomis bažnyčiose, koncerto leidiniu, laimėjimų knygelėmis, koncerto bilietais, koncerte surinktomis aukomis ir vajuus metu į Centrą prisijusiomis aukomis Vajaus Komitetas iš viso gavo \$8,730.86.

Ši graži suma surinkta tik vieno darbo dėka. Todėl Komitetas nuosirdžiai padėką reiškia visiems prie to vajuus prisidėjusiems. Ypatingai Komitetas dėkoja:

Balf New Yorko Apskričiai, bendram vajuus darbui sukvietusiai visų patriotinių lietuvių draugijų atstovus ir veikėjus. Metropolitan Operos solistui Algirdui Braziui, pašventusiam savo brangų laiką, pirmininkavusiam ir surinkusiam daugiausia aukų \$347.00).

Didžiojo New Yorko lietuvių parapijų klebonams ir jų pagalbiniams, talkininkams, surinkusiems aukas renkanti ir leidusiems chorui dalyvauti pabaigtųjų koncerte.

Postų vedėjams, išsiuntinėjusiems ir surinkusiems lapus bei dėžutes ir aukas, taip pat spaudos, radio, leidinio, laimėjimų ir bilietų platinimo komisijoms.

Choristėms ir choristams, padėjusiems salėje rinkti aukas.

Visai lietuvių spaudai už talką.

Radio programų vedėjams: Juozui Ginkui ir Jokūbui Stukui už radio pranešimus.

Kan. Dr. J. B. Končiui už pamokslus bažnyčiose aukų rinkimui.

Kalbėjusiems per radiją: ptef. J. Balkūnui, kan. J. B. Končiui, Algirdui Braziui, Vytautui Stašinskiui.

Juozui Boley, parūpinusiam laiko WNYC ir WNBC radijo stotyse.

Aitvarų Kvartetui ir jo vedėjui A. Kačanauskui, dainavusiems per BALF programą WNYC radijo stotyje.

Chorams: Apreiškimo, Angelų Karalienės, Viešpaties Atsi-

mainymo parapijų ir Operetės bei jų vedėjams: Povilui Sakui, Pranui Dulkei, Antanui Vismui ir Mykolui Liuberskui.

Solistams: Barbarai Darlis, Marijonai Kižytei ir Antanui Sniečkui.

Painistui Aleksui Mrozinskiui. Kalbėtojams salėje: kan. Dr. J. Končiui, klebonui kun. Norbertui Pakalniui, Vytautui Stašinskiui ir L. Dymšai.

Jokūbui Stukui, vedusiam programą.

Kunigams klebonams, draugijoms, profesionalams, biznieriams, pasiskelbusiems programoje.

New Yorko kaimynams: Yonkers, N. Y. ir New Jersey (bei Čikagiečiams, aukojusiems per A. Brazi) talkininkavusiems ir prisidėjusiems prie vajuus darbo.

O didžiausias dėkų: aukų rinkėjams, koncerto ir laimėjimų bilietų platintojams, leidinio skelbimų rinkėjams, aukotojams ir visiems atsilankiusiems į koncertą ir pirkusiems laimėjimų bilietėlius bei nuosirdiems komiteto talkininkams — BALF centro darbininkams.

Šimetinį vajuus sutelkė gausų būrį darbuotojų, parodžiusių tikrą vieningumą pavyzdį. Tegul tas vieningumas palieka keldrožių ir mūsų ateities darbams.

Didž. New Yorko BALF
1952 m. Vajaus Komitetas

STUDENTŲ SUVAŽIAVI- MAS NEW YORKE

Vasario 7-8 d.d. New Yorke šaukiamas pirmasis rytiniuose pakraščiuose studijuojančių lietuvių studentų suvažiavimas. Dalyvauja Bostono, New Yorko, Filadelfijos ir Worcesterio skyriai, Centro valdybos atstovai ir kiekvienas norintis dalyvauti studentas. Suvažiavimui rengti sudaryta paruošiamoji komisija, kuriai vadovauja R. Kežys (100 Cook St., Brooklyn 6, N. Y.). Numatanti iš kitur suvažiavimui atvykti studentai prašomi kuo skubiau pranešti; jie taip pat prašomi patys pasistengti susirasti nakvynę. Nesuradusiems ir iš anksto pranešusiems New Yorko skyrius stengsis surasti nakvynę savo narių tarpe.

Suvažiavimas prasidės šeštadienį iš ryto. Programoje numatoma: paskaitos ir referatai studentų veiklos klausimais bei kitais aktualiais reikalais, pranešimai (Centro ir skyrių valdybų), diskusijos, po to — bendri užkandžiai, koncertas — meno vakaras, dalyvaujant studentų meninėm įėjom, šokiai; planuojama įsakyti. Smulkesnių informacijų apie suvažiavimą bus patiekta spaudoje, Sąjungos biuletenyje ir skyrių valdyboms.

Lietuvių Studentų Sąjungos
JAV Centro Valdyba



Skaidraus Džiaugsmo Visiems!

Kristaus Gimimo šventėje ir per Naujuosius Metus su malda ir geriausiais linkėjimais sveikiname visus mūsų Kongregacijos Bikiulius, Rėmėjus ir Geradarius.

Trokšdami visus apdovanoti šių švenčių proga, prašome Viešpatį laiminti Jūsų gyvenimą ir darbus 1953 metais. Ta intencija, pradėdami pirmąją Kalėdų dieną ir baigiant Naujaisiais Metais, bus atnašaujamos giedotinės šv. Mišios.

Įsikūnijusi dieviškoji Meilė tepripildo visų mūsų gyvenimą džiaugsmu ir meile.

Nuosirdžiai Jūsų Kristuje,

Nek. Pr. Šv. M. Marijos Seserys

Kūdikėlio Jėzaus Gimimo šventės proga sveikinu parapijos kunigus —

KUN. J. ALEKSIČA,

KUN. V. DABUŠ,

KUN. V. PIKTURNA,

Taipgi visus Brooklyne gyvenančius lietuvius pranciškonus, visus draugijos narius, drauges bei visus pažįstamus. Visiems dėkoju už pagalbą draugijai perėjais metais. Visiems linkiu Dievo palaimos, sveikatos ir pasisekimo 1953 metais.

ONA SJEVICIENE —

Angelų Karalienės parapijos

Amžinojo Rožančiaus Draugijos Pirmininkė

IEŠKOMI

Kučinskaitė, Ona, iš Sakal-

nės k., Gaurės v., Tauragės ap.

Kundelytė, Bronė, iš Rūmish-

kių k., Obelių v., Rokiškio ap.

Kutka, Edward, kilęs iš Si-

leikų k., Vyžuonų v., Utenos

apskr.

Lackner, ar Rachner, ište-

kėjusi MAZAT, ar MARZAT,

Johanna, iš Lietuvos, "Gross-

Schellerin".

Mačiūnas, Kazimieras.

Marzat, ar Mazat, gimusi

Rachner, ar Lackner, Johan-

na, iš Lietuvos, "Gross-Schel-

lerin".

Ieškomieji arba apie juos

žinantieji maloniai prašomi

atsileipti į:

CONSULATE GENERAL

OF LITHUANIA

41 W. 82nd Street,

New York 24, N. Y.

SKUBĖKITE

REZERVUOTI VIETAS

KASKAS

-BRAZIS

KONCERTUI

Sekm. Sausio 18,

3-čią val.

Brooklyn Academy

of Music

Lafayette Ave.,

Downtown — Brooklyn

Visi subway privažiuoja

arti salės

Bilietai (\$1.80, \$2.40, \$3.60)

gaunami Darbininke, Gabijoje,

klebonijoje; taip pat pas J. Gin-

ky, J. Stuką, J. Liudvinaitį, A.

Trečioką ir pas Lietuvos Vyčių

narius.

Lietuvių Studentų Sąjungos

JAV Centro Valdyba



STOP GENOCIDE

Atlik savo pareigą. Įsigyk ir ant visų laišku bei siuntų klijuok "Stop Genocide" ženklelį. Tuo populiarinsi Lietuvos vardą ir jos kančias.

Surinktos lėšos bus panaudojamos kovai prieš Lietuvoje vykdomą genocidą.

Zenklelių ir visos "Stop Genocide" akcijos reikalais rašyti:

LITHUANIAN NATIONAL
MARTIROLOGY SECTION,

P. O. Box 1202
Cleveland, Ohio

P. J. BAGDANAVICIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue

Brooklyn 5, N. Y.

Tel. MAIn 4-3229

Prisimimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.

Šeštadienis 10-12 ryto ir vakarais

Ofiso tel. GLENmore 5-3094

Namų tel. GLENmore 3-4448

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Prisimimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., šeštad. 10 iki 3 p.p.

Įvairius ketvirtadienius ir šventadienis

DR. VYTAUTAS AVIZONIS, M. D.

AKIU, AUSU, NOSIES IR

GERKLES LIGOS

30. E. 69th St. New York City

Telef. MURray Hill 8-8677

12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.

Telef. Bay Shore 3710

VALANDOS:

Susitarus: antradienį, ketv. ir

šešt. nuo 5 iki 8 v.v.

Susitarus: pirm., treč. ir

penkt. visą dieną ir šešt.

tlk iš ryto.

JOHN DERUHA, M. D.

Įvairių, pūlių, odos, kraujų, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Aptikėjas ir kraujo tyrimas 3 dol. Prisimimo valandos 10-2 ir 4-8.

Mokslus baigęs Europoje

125 E. 86th St., NEW YORK CITY

Virt Lexington Ave. poštinio traukinio stoties. Lengva privažiuoti su

visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomojame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.

Tel. VIRginia 7-1896

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MIŠIUNAS IR SŪNUS EDWARD MIŠIUNAS

Savininkai

LIETUVISKA UŽEIGA, KUR VISI MYLI UŽEITI

Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti

Importuoti konjakai - Uždandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVERgreen 6-5181

KARL EHMER — PORK STORES

Geros rūšies jvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai

ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:

69-38 Myrtle Avenue

Glendale, N. Y.

69-38 Forest Avenue

Ridgewood, N. Y.

134-58 Roosevelt Avenue

Flushing, N. Y.

69-04 Woodside Avenue

Woodside, N. Y.

185-24 Horace Harding Blvd

Fresh Meadows, Flushing

219-17 Jamaica Avenue

Queens Village, N. Y.

176 Rockaway Avenue

Valley Stream, N. Y.

4330 White Plains Road

Bronx, N. Y.

19 West Post Road

White Plains, N. Y.

MAIN STORE

6202-10 MYRTLE AVE.

GLENDAL 27, N. Y.

WINTER GARDEN

TAVERN, Inc.

KABARETAS, BARAS,

RESTORANAS,

DIDELE SALE

susirinkimams, vestuvėms ir kitokioms

puotoms. Visi kviečiami atsilankyti.

1833 MADISON STREET,

(Prie Forest Ave. stoties)

BROOKLYN 27, N. Y.

(Ridgewood)

Tel. EV. 2-9586

Vyt. Beleckas, savinink.

Dr. S. Chernoff

223 — 2nd Ave., N. Y. C.

(Cor. 14th St.)

Telef. GRAMercy 7-7697

Aštrūs ir choniški susirgimai

gydomi penicilinu, oda, hormo-

nal. Kraujo ir šlapimo tyrimai.

Ofiso valandos: kasdien 10-6:45

Sekmadienis — Auo 11 val.

iki 1 val. p.p.

William J. Drake

(DRAGONAS)

LIETUVIS ADVOKATAS

85-63 WAREHAM

VIEŠPATIES TĖVIŠKĖJE

Tamsus spyglių žaumas nedrąsiai lenda iš po balto balto blizgančio sniego. Išrėžtos vėžės vingiuoja į tolimos bažnytėlės siluetą... Tokis vaizdas primena lietuviškas Kalėdas. Tačiau jis netinka Palestinei, kur Viešpats gimė ir augo.

Ziemą ten retai esti sniego. O jeigu ir iškrinta, greit sutirpsta. Žiemos mėnesius, lapkritį-kovą, greičiau ten galėtum vadinti lietaus sezonu. Šalčiausia mėnesį, sausį, temperatūra tesiekia 46 laipsnių.

Betliejus buvo apie 80 mylių į pietus nuo Nazareto. Tai buvo mažas miestelis, ne daugiau per 2000 gyventojų. Nuo Nazareto iki jo buvo trijų dienų kelias. Pagal ano laiko Palestinos papročius Marija greičiausia jojo asilui, o Juozapas vedė gyvulį, žingsniuodamas šalia. Jų kelias iš pradžių leidosi į Esdraelono slėnį, paskui ėmė kilti ir kilti, židamas pro tankius miestelius ir kaimus. Pagaliau apie penkias ar šešias mylias į pietus nuo Jeruzalės du keliviai pasiekė savo kelionės tikslą.

Užeigos namai, į kuriuos jie ėjo ir kuriuose "jiems nebuvo vietos", tebuvo ne daugiau kaip maža karavanams sustoti vieta. Tai buvo kiemas gyvuliams, apsuptas nišomis, landynėmis, kuriose keleiviai galėjo praleisti naktį. Kiemas buvo aptvertas aukšta tvora nuo pėsčiųjų, ir naktį dar durys tvirtai buvo į tą kiemą užremiamos.

Marija ir Juozapas nebuvo viešbučio savininko atstumti dėl to savininko godumo ir pasigviešimo į turtinguosius svečius. Tai būtų buvę priešinga Rytų svetingumui. Buvo paprasta priežastis — kiti keleiviai jau buvo įsikūrę užeigos namuose. Juozapas dėl to išvedė iš čia savo moterį ieškoti prieglaudos į landynę uoloje, kuria naudodavosi apylinkės piemenys. Tokios landynės buvo prieglauda žmonėms ir gyvuliams nuo lietaus ar šalčios nakties.

Toliau keliauti ir patogesnės vietos ieškoti nebuvo kada. Marijai atėjo gimdymo metas. Jėzus gimė naktį. Lauke neturėjo būti šalta, nei snigtis nesniigo. Piemenys laukuose ganė savo kaimenes. Nereikėjo jiems slėptis su gyvuliais į landynes...

Grįžusi į Nazaretą šventoji šeima gyveno kaip ir visi kaimynai. Namai Palestinoje buvo pastatyti visi pagal veną pavyzdį. Kaip ir šiandien, jie turėjo būti iš kalkinių šurksčiai tašytų akmenų. Namuose buvo vienas kambarys viršum apatinės patalpos, kuri buvo lygiame aukštyje su gatve. Viršutinis namo kambarys buvo pasiekiamas tiesiog iš gatvės akmeniniais laiptais. Apatiniame kambario galėjo būti Juozapo dirbtuvės arba sandėlis jo įrankiams ir kt. Jis rėmėsi tiesiai į rūsį kalvoje, prie kurios buvo namas prisišliejęs. Gyvenamasis kambarys buvo be langų ir menkai mebliuotas. Šviesaėjo pro duris. Nebuvo jokios krosnies. Tik prie durų židinys, prie kurio buvo verdama ir nuo kurio dūmai eidavo pro duris. Didelė lempa kabėjo iš palubės ir šviesdavo naktį. Tai buvo indas su knatu, kuriame degė aliejus. Po lempa stovėjo nudažytas stalas ir kelios kėdės. Čia valgydavo trijų šeima.

Būdavo du kasdieniniai valgiai: pietūs ir vakarienė, kuri buvo pagrindinis valgis. O pus-

ryčiai buvo skurdoki—puodelis pieno, kruopelė sviesto ar keletas kepinų su alyva. Duona, pagrindinis maistas, buvo kepama iš miežių, įvairių rūšių kviečių ar lėšiučių. Marija kasdien kepdavosi duoną ar galėjo jos pirkti iš miestelio kepėjo. Mėsa, aviiena ar jautiena, retai kada pasirodydavo ant stalo. Dažniau daržovės, pienas, sūris, vaisiai. Pasirodydavo ir žuvis iš Genezareto ežero, nors ji Galilejoje buvo laikoma desertu. Vietoj dabartinio cukraus vartojo medų. Druška buvo arba iš Negyvosios jūros pakrančių arba iš Viduržemio jūros vandens išgarinta. Vyną laikydavo dideliuose ožkų kailiuose, šaltose apatinio kambario ar uolos rūsyse. Iš ten atsinešdavo į gyvenamąjį kambarį mažesniuose ožkų kailio buteliuose.

Jėzus ir Juozapas turėjo trejopas drabužius. Švelniam Palestinos klimatui to pakako. Apatinis drabužis tiesiai prie kūno kaip mūsų laikų naktiniai marškiniai. Sunkiame darbe kitas drabužis ir nebuvo reikalingas. Kai apaštalai žuvavo Galilejos ežere, jie buvo apsivilkę tik tokiais marškiniais, nors taip apsirėngęs žmogus buvo laikomas neapsirėngęs.

Ant marškinų Juozapas ir Jėzus vilkėjo tuniką. Tas drabužis buvo vartojamas namie ir darbe. Plati juosta ar diržas per juosmenį ir rečiau plačios rankovės duodavo drabužiui patinkamas linijas. Kojas avė papadėm, sandalais, pritvirtintais prie pėdos dirželiais. Drabužis buvo mėgstamas baltos spalvos su raudais ar raudonais dryžiais, bet įprastinis buvo mėlynas.

Trečias drabužis buvo apsiaustas. Juozapas ir Jėzus jį apsiausdavo lauke nuo lietaus ir šalčio. Juo prisidengdavo ir atsigulę. Jei buvo padarytas iš kailio, buvo itin šiltas. Bet dažniau buvo vartojamas vilnonis. Apsiaustas buvo be rankovių ir iš priekio atviras, bet siekdavo iki žemės.

Galvai pridengti Juozapas ir Jėzus savotišką ilgą skarvą

suko į turbaną. Kita skara pridengdavo kaklą ir pečius nuo saulės. Nazarete, kaip ir visur Rytuose, buvo laikoma nepadoru vaikščioti nepridengta galva. Dėl to turėjo nešioti turbaną beveik visur.

Jie buvo barzduoti, nešiojo ilgus plaukus. Taip juos visur ir piešia dailininkai. Dvi garbanos vingiavo žemyn nuo smilkinų kaip atgyvenusi liekana iš senų laikų, kad izraelitai atskirtų nuo pagonių, kurie savo tokias garbanas (peisus) aukavo savo dievams.

Marijos drabužis daug kuo priminė vyrų drabužius. Išskirtinė žymė tai vualis ir — iauke — apsiaustas ar didelis šalis.

savo namo plokščio stogo išėjusius ir besikalbančius ar besimeldžiančius. O tuomet jų mintys išsinerdavo iš šio kasdienio gyvenimo — tokio pilko kaip kaimynų — ir persvarstyti tuos nepaprastus ženklus, kurie juos lydėjo nuo pat Kūdikių prasidėjimo ir gimimo ir kurie juos išskyrė iš šitos tautos.

Juozapo atminime, tik atminime tebebuvo gyvas tas pirmasis susirūstinimas, kada jis pamatė grįžusią nuo Elzbietos ir ten tris mėnesius išbuvusią savo moterį, jau kūdikio laukiant. Su įprastu sau atsargumu ir gerasirdžiumu jis nusprendė ją tyliai, nesigarsindamas atleisti. Bet ji sukludė

LEONARDAS ANDRIEKUS

KALĖDŲ NAKTĮ

*Iš savo ilgesio pilnos pastogės
Tavęs ieškoti, Kristau, iešinu —
Man sakė, kad guli sušalęs, nuogas
Tvartelyje, išklotame šienu.*

*Nesuprantu, kaip Tu gali kentėti šaltį.
Jei vėjų, speiga ir pūgas valdai,
Bet aš einu pušelėms Ostijos iškelti
Per žemę pasipuošusią baltai!*

*Liturginiais drabužiais apsivilkus mėnesiena
Šią naktį uždegė visas žvaigždės —
O gal ne žvaigždės ten, gal mano dienos
Prie tavo prakartėlio amžiais degs?*

*Sutirps ir gimtoje pastogėje ledinės žvakės.
Sutirps nuo dangišku šviesu žiema.
Ir viskas pildysis, ką motina pasakė,
Ant kūčių stalo sieną skleisdama.*

Pagal tada mėgstamas spalvas jos drabužis turėjo būti raudonas ir apsiaustas mėlynas, o didelis vualis, kuris ją visą užskleidavo, kaip pasirodydavo viešumoje, turėjo būti baltas. Jos plaukai turėjo būti palaidi ir kristi bangėmis, nes taip buvo tada kukliau nei supinti.

Juozapo amatas, dailidė, buvo gerbiamas. Ir jis negalėjo būti labai turtingas, bet ir beturčiui jo niekas negalėjo vadinti.

Vėsiais vasaros vakarais visus tris juos galėjai matyti ant

pirmas jam nuostabus ženklas — sapne pasirodęs angelas, kuris jam tarė: "Dovydo sūnau, Juozapai, nebijok priimti savo žmonos Marijos, nes kas joje gimė, yra iš šventosios Dvasios... jis išgelbės savo tautą iš jųjų nuodėmių." Ir Juozapas padarė taip, kaip jam angelas buvo sakęs (Matas 1,20-24). Angelo įspėjimą priėmė, jį vykdė nuolankiai, bet niekam nesigarsino apie tai. Nesigarsino nei tada, kai piemenys prie kūdikio lankėsi ir keistus dalykus tris juos galėjai matyti ant

Kalėdas — Kristaus gimimo šventę — krikščionys jau seniai švenčia. Istorijos duomenimis, pirmą kartą Kalėdos buvo atšvęstos 354 m. Romoje. Jau ir tuomet jas šventė gruodžio 25 d. Po keletos metų ši šventė jau pradėta švęsti Konstantinopoly, Antiochijoje, Egipte, o vėliau ir vidurinėje bei šiaurės Europoje. Tačiau dabartiniai Kalėdų papročiai susidarė tik per ilgesnį laiką. Jie išsivystė ne tik iš krikščioniškųjų tradicijų, bet ir pritaikant tautos šiai šventei savus senuosius papročius.



Van Der Goes—Angelas Betliejus prakartėlyje

Kalėdiniai papročiai pasauly

Dabar vienas labiausiai išplitusių kalėdinių papročių tai eglutės puošimas. Ši tradicija buvo pasireikusi jau gana anksti. Tačiau apie XIII amžių atsirado jos priešų. Buvo pradėta žiūrėti, kad ji turinti ryšio su pagoniškais papročiais, kada dar pagoniškos tautos šventė dienos ilgėjimo pradžia. Eglutė jiems simbolizavusi artėjančią gamtos atgijimą. Iš naujo eglutę Kalėdoms pradėta puošti tik XVII amžiaus pradžioje. Tas paprotys pirmiausia atgijo Vokietijoje. Ano laiko raštai pasakoja, kad apie 1605 m. jau buvo Kalėdoms statomos namuose eglutės ir papuošiamos spalvoto popieriaus gėlėmis, obuoliais, cukraus gabalėliais ir kitais įvairiais žibučiais bei skanėniais.

Kitur gana plačiai yra įsigalėjęs paprotys įrengti prakartėlę. Tai jau nuo senų laikų buvo mėgiama ypač Prancūzijos Provanse. Prakartėlė ten stato jau Advento pradžioje ir vaikai kūdikėlio Jėzaus guoliui prirenka samanų bei žolelių. Apie taip parengtą prakartėlę Kūčių vakarą susirenka visa šeima ir valgo vakarienę, o paskui prieš pat vidurnaktį eina į Bernelių Mišias. Šiose pamaldose paprastai dalyvauja ir kalnų piemenys, kurie į bažnyčią ateina su pačiais jauniausiais savo bandos avinėliais ant rankų. Vaikai šių pamaldų pabaigos laukia kiek nekantriai, nes jie rūpinasi, kad jiems dar reikia prie židinio pakabinti savo kojines, kuriose, rytojais rytą atsikėlę, randa įvairių saldumynų ir kitų dovanėlių.

Pietų Italijoje prakartėlės įrengiamos labai puošniai ir didelės, dažnai su didelėmis ir meniškėmis figūromis. Jos yra liekana buvusių kitados religinių vaidinimų, kuriuose būdavo vaidnuojama Kristaus gy-

venimas ir kančia. Prie prakartėlės krikščioniškame pasaulyje išplitimo yra žymiai prisidėjęs šv. Pranciškus Asyžietis, sukūręs vadinamąjį Presepio di Grechii (Grecchio prakartėlę), kuri pasidaro kitiems krastams pavyzdžiu, nors ir pritaikant laiko ir tautos dvasiai. Ypač savo prakartelėmis yra pagarsėjęs Neapolis.

Kiek skiriasi ispanų kalėdiniai papročiai. Čia vaikams ne taip gerai sekasi. Prakartėlės, tiesa, čia dailiai puošiamos ir kalėdinės pamaldos būna labai iškilmingos. Tačiau vaikai dovanų negauna. Jiems tenka paklausti, kol atvyksta Trys Karaliai — tie ir atneša jiems visokių dovanų.

Vėl savaip Kalėdas švenčia anglai. Pirmasis artėjančių Kalėdų ženklas čia tai Christmas Carols — tam tikros Advento metu giedamos giesmės. Šiais laikais dar taip pat Kūčių vakarą susirenka vieno kaimo ar bent kelių kaimynų vaikai ir eina nuo durų ligi durų giedodami savo Carols, už ką gauna piniginių dovanų. Tačiau pas juos "Santa Claus", dar vadinamas ir "Father Christmas", Kūčių vakarą neateina. Jis pasirodo jau tik per pačias Kalėdas, gruodžio 25 d. Ir ateina netušėdas — su gražiomis dovanomis. Jei kas jį sutrukdė pakelti, vaikai gali pakabinti naktį savo kojines, ir jo dovanas rytoj tenai atranda jėgas. Be kita ko anglų namuose Kalėdoms neturi trukti amalo šakelės. Manoma, kad ši tradicija yra išlikusi dar iš pagoniškųjų keltų papročių. Antra Kalėdų diena anglai vadina "Boxing Day." Tačiau tai neturi nieko bendra su boksu. Seniau buvo paprotys pastatyti molinius puodus — boxes, į kuriuos visi svečiai įmesdavo na-

Nukelta į 13 psl.



Adomas Galdikas

Bernelių mišias

LIEUVIŲ KALĖDOS PLAČIAME PASAULYJE

KUČIŲ VAKARAS SU PARTIZANAIŠ

Dar niekada mūsų tauta nebuvo taip išblaškyta. Lietuvių randame visuose pasaulio kraštuose. Ir kai mes Amerikoje susėsim prie jaukiai papuosto švenčių stalo, kai eisime į Bernelių mišias, ir kitų kraštų bažnyčių varpai taip pat skelbs Kalėdų šventės ir neš džiaugsmą į visų širdis. Bet ar visi džiaugsis, ar neprisimins klajūnai savo paliktų namų?

Štai savo skaitytojams mes praskleidžiam lietuvų Kalėdas visame pasaulyje. Pradedame nuo Lietuvos, kur siaučia tiranija. Laisvai nesisirenka jie prie Kučių stalo, su džiaugsmu nenueina į bažnyčią, nes visur persekioja okupantas. O ten miškuose — partizanai, laisvės sargai. Ir ten Kalėdos. Apie jas skaitome Daumanto "Partizanuose už geležinės uždangos."

Kučios su partizanais

Kučių vakarą užklydo partizanai Kaldas, Uosis ir Miškinis kartu sulaukti Dievulio gimimo mūsų "šeimos" ratelyje. Pas mus jie pasirodė, kai buvome bebaigia ruošti vakarui. Jie buvo apšarmonijusiais antakiais, nuo šalčio įraudusiais skruostais. Visų apranga buvo pusiau karinė: ilgi auliniai batai, kariškos kelnės ir milinės, rankų darbo šilti megztukai ir specialios partizaninės žuikinės ar lapinės kepurės. Prie visos aprangos nelabai derinosi vien civiliniai svarkai. Jų atlapuose buvo įsegti maži paveikslėliai, kurių vienoje pusėje buvo Sopulingoji Marija, o kitoje — Šv. Jėzus širdies atvaizdas. Paveikslėliai buvo iš abiejų pusių padengti celulioze, kurios kraštai apmesti tautinių spalvų raizginiu.

Viršum milinių visi juosėjo plačius diržus su perpečiais. Prie diržų kabėjo šovininės ir šovinių atsarginiai krepšiai, granatos ir pistoletai. Kiekvienas turėjo po kasetę ir žiūronus. Pagrindiniai ginklai buvo visų vienodi — rusiški automatiniai šautuvai — SSV (sama zareznaia vintofka).

Prie kuklaus Kučių stalo nuotaika pritiko pergventam momentui. Jau septyneri metai, kai besikeičiančių okupantų naikinama tauta su vis labiau sukaustytomis skausmo širdimis meldė užgimstantį išganytoją greičiau priartinti mūsų prarastą laisvę ir Nepriklausomybę.

Ši taikos ir ramybės šventė mums buvo dar tuo skaudesnė, kad joje dalyvavom įsmeiti už įstatymo ribų, išbraukti iš gyvenimo, ir Dievo pagalbos buvom labiau reikalingi negu bet kada, nes buvome persekiojami pikčiau už laukinius žvėris. Ir vien dėl to, kad nebuvo nusilenkta prieš okupantą, neišduotas sąžinės balsas bei neįsikišanti savo dvasios šventiausieji į jausmai: vien dėl to, kad norėjome būti laisvi ir matyti laisvą savo tautą.

Atsisveikindami su Karčiu sutarėm, kad per Naujuosius Metus jau ir aš su Stepu išsime partizanauti. Susitikimo vietą paskyrėme pas N. Kardas pastebėjo, kad šiame susitikime dalyvaus ir naujas apygardos vadas — Mykolas Jo-

nas, kuris šias pareigas ėjo po Kovo suėmimo.

Partizanų Kalėdos

Kaip kiekviena diena Lietuvoje, taip ir Kalėdos neapsieidavo be kraujo. Per šventes bolševikai būdavo ypatingai aktyvūs. Jiems buvo aišku, kad kiekvienas partizanas švenčių proga, lietuviškų papročių vedinas, stengdavosi aplankyti savo tėmą, pajusti tą šventišką šilumą, jaukioje artimųjų aplinkumoje. Šitai ir paskatindavo bolševikus tokių švenčių metu stipriau selinėti prie išsiruotų partizanų tėviškių.



Taikos ir ramybės šventėje — per Kalėdas — Lietuvos partizanai, išmesti už įstatymo ribų, išbraukti iš gyvenimo, persekiojami pikčiau už laukinius žvėris, sėdi gliai prisiglusiam miške. (Nuotrauka paimta iš vokiečių spaudos).

Ryšium su tuo partizanų vadovybės išleido įsakymą, draudžiant kovotojams lankyti savas šeimas didesnių švenčių progomis. Nežiūrint to, pasitaikydavo ir tokių atvejų, kada kovotojai prasilenkdavo su šio įsakymo vykdymu ir, savo šeima išleisdami, rizikavo net savo gyvybę.

Viesulas su dauguma savo kuopos vyrų Kučias praleido kartu. Kelios dienos prieš tai iš arksto numatytą vietą buvo pristatyta maioto, konfiskuoto iš komunistinių pareigūnų ar surinkto aukų būda. Prie Kučių stalo rado švenčių iš kaimyninių dalinių ir partizanų artimųjų.

Pirmosios Kalėdų dienos naktį Viešulas, Tigras ir Gaidys išvyko aplankyti švenčių proga kaimyninį dalinį. Pasiekę Pašvenčio kaimą ir toliau nežinodami tiksliai kelio, užėjo pas ūkininką Z. pasitirauti. Šis lietuvišką įpročių partizanų pasisodino už kalėdinio stalo, pradėdamas juos vaišinti.

Juos, cinančius į šią sodybą, pro gretimą kaimą, pasiskelbtas langų užuolaidas kažkas stebėjęs. Tigrui atrodo, kad

tai ir formos as rūsas, bet Viešulas su Gaidžiu tai neginčiję. Už savo nepastabumą tą vakarą jie vos neįmokėjo savo galvoms.

Laimel, pas šį ūkininką jie ilgai nesilaukė. Per dešimt minutų valės buvo baigtos. Partizanai jau ruošėsi eiti pro duris. Lauke prie durų kažkas susibalsėjo. Šeiminkui pasitirautus, kas beldžias, niekas į klausimą neatsakė, tik įsakančiu tonu liepė atidaryti duris. Kalbėjo lietuviškai, bet balsas buvo nepažįstamas.

Partizanai pasirodė ginklus. Čaišys ir Viešulas turėjo tik pistoletus. Gi atsargusis Tigras buvo ginkluotas vokišku MG 36 kulkosvaizdžiu. Jis buvo vienintelis trejulis pajėga ir vil-tis.

Paprastę šeiminkų pasitraukti nuo priemenės durų į kitą kambarį. Tigras su kulkosvaizdžiu atsidūrė prie lauko durų. Kieme, už belų metrų nuo durų jie pastebėjo ginkluotus bolševikus. Tigras nieko

"Laikas bėgo, aš o ir Kučios, o pasaulis buvo ramus, lyg šioj žemės vietoj nieko nauja nebūtų atsitikę."

(Jurgis Janušas, Pirmasis rūpestis, 148)

1940 m. gruodžio mėn. 24 d. Užgimimo švenčių išvakarės — Kučios. Žmonės netrukus sės už tautos ir meilės stalo, šienų apdėto ir balta staltiese uždengto, o viduryje stovės lėkš-tė su plotkelėmis, rūši šakelėmis papuoštomis... Šeimos tėvas ims į rankas plotkelę ir norės ją padalinti visiems namiš-kiams, tik jo akys veltui ieskos ir tiriančiai klaus, ar jau visi susirinkę... Veik kiekvienoje šeimoje prie Kučių stalo yra tuščių vietų, ir nežinia, iš ko-rios plotkelės dabar jie šauto savo likimą, ateitį... "O pasaulis ramus lyg šioj žemės vietoj nieko nauja nebūtų atsitikę"...

Centriniam Kauno kalėjime veik 6000 bolševikų uždarytų kalinių ilgaisiais veidais žvelgia pro langus, tarytum nori pamatyti gatvę skubantį laisvės brolių, nešanti rankoje kalėdinę eglutę, tačiau visų akys atsiuma į medines dėtes, kuriomis "laisvės nešėjai" papuo-

PAS LIKUSIUS VOKIETIJOJE

Vokietijoje likusiems lietuviams gyvenimas sustojo. Sustojo jis 1944 m., kai jie paliko Lietuvą. Ir jokios prosvaitės, jokios vilties nesimato išsivaduoti iš skurdžios benamio dalios.

Bet kiekvienam žmogui yra įgimtas laimės troškimas. To negali atsikratyti nei invalidas, nei elgeta, nei į karstą žengias senelis. Negaudamas nieko džiūrus surasti dabartyje, visų mintys instinktyviai krypta į praeitį, kada visi gyvenome savarankų ir laiminga gyvenimą nepriklausomoje Lietuvoje. Ypač tai išskyla didžiųjų švenčių metu. Ir liūdna, liūdna — o kai sugrįžti į dabartį, ji darosi dar juodesnė. Laimingi mažieji, kurie neturi tokių prisiminimų ir savo tėvynę pažsta tik iš kitų pasakojimų. Ne-laimingiausi seneliai ir palieję-liai, nes dabartis jų nedžiugina. Deja, tarp Vokietijoje likusių tokių daugiausia. Per Kalėdas jų veidus puos ašaros gausiau nei blizgučiai kalėdinės eglutės.

Vokietijoje likę lietuviai šių metų Kalėdas švęs barakų ir kareivinių stovyklose, senelių prieglaudose ir sanatorijose, tarp svetimųjų išblaškyti. Tik nedaugelis turės laimės jas praleisti gausniam savų tautiečių būryje. Tai bus dėdės Samo tarnyboje esą lietuviškų darbo kuopų vyrai ir didesnių stovyklų gyventojai.

rui nubrozdo kišką. Šis, užpykęs, patraukė į kūgį. Ruskėliai vėl nutilo. Šį kartą Tigrui talkino ir Gaidys.

Po šio susišaudymo partizanai paliko arklus ir traukėsi pėsčiomis.

Kaip vėliau paaiškėjo, bolševikai tylėjo todėl, kad pirmajais šūviais Tigras nuskynė tris NKGB dalinio buvusius vadus: kpt. Kruglovą, leit. Marcinkevičių ir dar vieną rusą karininką. Išmušus visą vadovybę, likę gyvi enkagiebiai ne-sugalvojo, kaip toliau pulti be komandų. Jie leido pasitraukti neapšaudomiems.

PASIKALBEJOME TYLĖDAMI

Kalėdos bolševikų kalėjime

šė kalėjimą — šviesos sindu-lėlis vos vos pro jar prasikver-bia ir apšviečia vaškinius kalė-nių veidus. Artėjant vakarui ir atsisveikinus tam pačiam ma-žyčiam saulės spindulėliui, kiekvienoje kameroje, ankštai prie durų, lyg segame vėjo ma-lūne, išsibėbia pilkšva elektros švieselė, atnešanti niūrą ir ū-kanotą nuotaiką. Kalinių vei-dai, rūbai, kambario sienos ta-rytum apsidengia pilku dulkių sluoksniu — papūsk tikiai, ir jie visi subirs, lyg vėjo sklai-domos pienės...

Koridoriuje pradeda čerskėti indai, girdisi aštrūs prižiūrėto-jo žodžiai ir pastabos: "Tavo bliudelis ir vėl nešvarus. Praė-jo tie laikai, kada šimtas tarnų aplink tave šokinėjo, dabar turi pats viską padaryti. Na, greičiau!..."

Atidaro ir mūsų kameros duris. Keista! Šį vakarą niekas neskuba ir neiveržia paimti vakarienei samčio sriubos, niekas nesibara dėl eilės, kuri ki-tais kartais taip rūpestingai būdavo saugoma ir laikoma. Prižiūrėtojas paskubom teš-čia kiekvienam po samtį sriubos,

mūsų pramintos "pliužės", ir greitai uždaro duris.

— Gyvatės! Na ir pataikė! Kaip tyčia Kučių vakarą ne-vieno žirnio sriuboje negali už-griebti, — pratarė dantis su-kandęs kokių 19 metų jaunuoi-s, visada jautęs alkį ir rūpes-tingai grandęs šaukštu savo duberėlį.

Draugai sėdėjo ant čiužinių tylių, susimastę ir lyg nenorėjo šitų jo žodžių girdėti. Kiekvie-nas savo mintyse nuklydo į gintuosius ramus, matė pa-puoštą Kučių stalą, susirinku-sius namiškius ir troško, kad niešas iš šalies šios ramybės nešardytu... Pirmosios Kučios kalėjime jautriau išgyvenamos ir dar nesupėjusi atbukti šir-dis giliau nugrimsta į praeities šilts prisiminimus.

Šį tylių pokalbį nutraukia Kauno bažnyčių varpai. Jie skelbia ateinantį Betliejaus Kū-dikį, kviečia visus rinktis į Dievo namus, pasimelsti, pa-galvoti apie didžią šventę, ka-da dangus aplankė žemę ir pa-guodė žmones...

Nejučiomis visi pakilome nuo čiužinių, susirinkome nuošales-

dytų jų savomis, tai iš eglutės vaikai pareitų beveik tušiomis. Susidaro įspūdis, kad tos po-nios ir panelės, važinėdamos po stovyklas, pačios malonumų ieško.

Tačiau šitų eglučių nauda vis tiek didelė. Vaikai žaidžia, dai-nuoja, deklamuoja lietuviškai ir lietuviams. Svetimųjų vėjų už-pūstytoje pasamonėje vienas kitas lietuviškai eglutei išmok-tas eilėraštis išliks jiems iki jų gyvenimo pavakarių.

Darbo kuopos rengia eglutes

Mūsų amerikiečių zonos ma-žiesiems malonią staigmeną su-važiuoja gražiai pasipuošusios labdarinių organizacijų po-nios. Jos pasižiūri, programos išklauso abejingomis veido iš-raiskomis, paploja pirštine-to-mis rankomis, išdalina atvežtas dovanėles, sėda į mašiną ir iš-važiuoja.

Tos dovanėlės tokios menku-tės. Jei tautinės grupės nepapil-

niame kameros kampelyje ir a-pityliai, kad neišgirstų prižiū-rėtojo ausis, sugiedojame ka-lėdinę giesmę "Sveikas, Jėzu-gimusi". Šilts jausmas pri-vindė visų širdis džiaugsmo balzamo, kvietė kantriai ken-tėti ir laukti permainos. Kaž-kas priminė guodžiančius ir stiprinančius kitoje kameroje girdėtus žodžius: "Jeigu visa tauta kenčia, kodėl gi mes ne-galime kentėti." Balsingasis Antanas, nesenai grįžęs iš kar-cerio, sakė, užtikęs ant sienos tokį įrašą: "Juo vargas dides-nis, juo dvasia stipresnė". Visa tai buvo žodžiai, išrašyti ant nematomos mūsų Kučių plot-kelės, kurią kiekvienas savo širdyje skaitėme ir guodėmės.

Praėjus vakarienei metui ir aptvarkius kameroją, prasidėjo vėl įprastinis judėjimas, kal-bos, vaikštinėjimas aplink sta-lą ir pasakojimas šimtus kartų iškalbėtų kalbų. O mėnulis taip aiškiai švietė dangaus skliaute ir tarsi veržėsi į kameroją pro mažutį lango tarpelį. Dažnas sustodavo prie lango, pažvelg-davo į mėnulį ir siūsdavo per jį sveikinius savo namiš-kiams: mėnulis tas pats tenai, gimtinėje, tas pats ir čia, prie lango...

ma, ir vaikučiai pasirodys su savo programa.

Vėliau patys kuopų vyrai, kurie nebus išvykę atostogų, ir vada turės bendras Kučias su visomis lietuviškomis tradicijo-mis, taip pat bendrai atvės Kalėdas.

Kučios viename kambarėlyje

Liūdnės Kalėdos laukia stovyklos gyventojai. Kučioms ir Kalėdoms viengungiai glau-džiasi prie šeimų, pažįstamas prie pažįstamo, lietuvis prie lie-tuvio. Retoje stovykloje pasi-seks suruosti bendras Kučias su paplotėlių laužymu, slizikais ir žemaitišku aviziniu kiese-lium. Dauguma Kučias valgs savo vienišame kambarėlyje, galvodami apie Lietuvą ir iš-vykusius už jūrių marių, apie artimuosius. O tuos artimuo-sius laikas vis tolia. Prieš lai-ką niekas negelbsti: nei pažada niekada neužmiršti, nei broliš-ki ryšiai, nei daugelio metų draugystė.

Šventės pas senelius

Senelių prieglaudose ar sa-natorijose esantiems vokiečiai švenčių proga paprastai suren-gia kokį nors religinį koncertą ir apdovanoja kukliomis do-vanėlėmis. Nežinoma, ar jie lietuvių: arčiau esančios stovyklos ir kuopų vyrai taip pat pa-sveikina ir apdovanoja senat-vės ir ligos prispaustus tautie-čius.

Kalėdos pirmoje eilėje yra religinė. Kristaus užgimimo šventė. Todėl likusieji katalikų ir evangelikų kunigai prieš šventės dirbą išsijusę: lanko stovyklas, senelių namus, san-atorijas, kareivines, kuopas ir tas vietas, kur tik lietuviai gyvena, teikdami jiems savo pa-tarnavimą. Tačiau nedaugeliui lietuvių bus tokia laimė — ank-styva Kalėdų rytą išklausyti lietuvių kunigo laikomų Ber-nelių mišių, išgirsti lietuvišką pamokslą ir lietuviškas gies-mes, kurias dar prieš porą tre-jetą metų taip garstai giedoję kiekviena mūsų pabėgėlių sto-vykla.



Gražus įspūdimas švenčių rytas Lietuvoje. Beržai lyg balti vaidilos klauos, kaip skambų rožių varpelis.

Kalėdos kengūrų žemėje

Australijos karščiai ir lietuviškos nuotaikos

Šitame laukiniame triušų ir ilgavilnių avių rojuje Kalėdų šventės lietuviams yra iš pagrindų skirtingos. Kai Lietuvoje per Kalėdas diena buvo trumpiausia, o naktis ilgiausia, kai sniego būdavo iki kelių, o laukuose dūkdavo šiaurys, tai čia Australijoje turime ilgiausią dieną. Saulutė kaitina kuonę ties pakaušiu. Danguje — nė debesėlio. Pabandyk plika gal-

Bronius Zamergis

maudyklės nevengtų ir lietuviškos ilgaušės, bet mes buvome laimingi. — nors ir tokiu vandeni galėjome suvilgyti įkaitusius kūnus ir smilkinius.

Laimigas pietų vėjelis

Čia viskas yra atvirkščiai: kai pas jus žiema, čia nuo karščio ausys svyla, kai pas jus pietų vėjas neša šilumą, čia jis dvel-

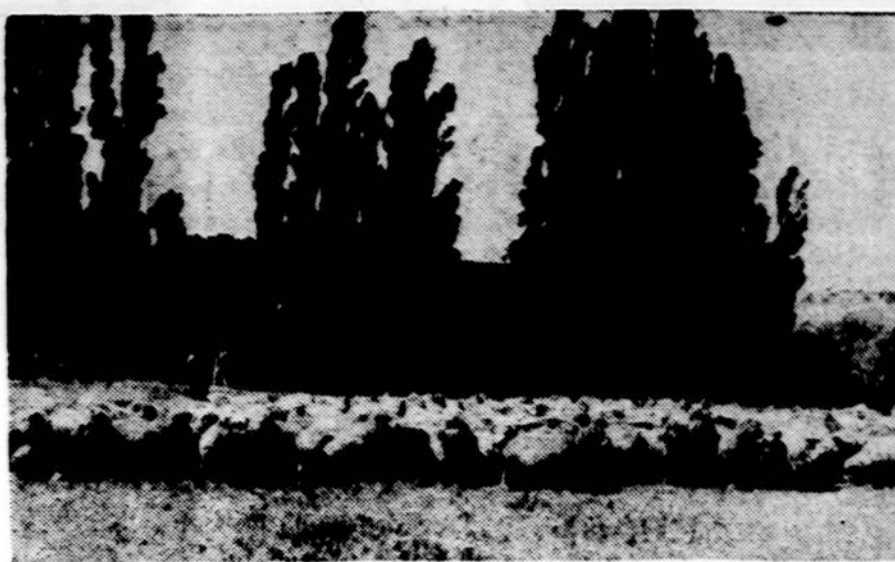
tolimą šiaurę. Kalėdų sniega, ausis karpančią šaltį, toli palikusi žiemos idilę.

Kalėdų senelis karštos miesto gatvės

Atlikę dvejų metų sutartis tolimuose, baltojo žmogaus užmirstuose Australijos kampečiuose, pradėjome spiestis į miestus. Taip susidarė lietuviškos kolonijos, didžiausios jų Sydnejuje, Melbourn'e ir Adelaidėje. Šitie miestai talpina kuonę pusę visų Australijos gyventojų. Kita pusė tenka mažiems miesteliams ir pavieniams fermeriams — avių augintojams. (Vakarinėje Australijoje tokie fermeriai turi "ūkų" maždaug kaip Belgija ar Olandija!)

Miestuose ir Kalėdų šventės gavo kitą nuotaiką. Kalėdos čia laikomos didesne švente už Vėlykas. Puošiamos čia ir eglutės, priemiesčiuose išieinama net į gatvę pasivaikščioti. Pasirodo ir Kalėdų senelis su kailine kepure, ilgų apsiaustu, bet koks jis vargšas čia, nes pavyje 45 laipsniai Celsijaus. Karšta, karšta! Visi skuba į pajūrius ir maudosi.

Lietuviai palaiko senuosius švenčių papročius, vienas kitą aplanko, pasisvečiuoja. Saviškių tarpe jaučiama ir šokia tokią švenčių nuotaiką, tačiau ji



Bendras Australijos valdas Kalėdų metu. Visur ganosi ilgavilnės avys. Visoje Australijoje yra 96 milijonai avių.

nėra tokia, kaip kad buvo Lietuvoje. Mes pasilgstame sniego laukų, kvepiančio šieno ant Kūčių stalo, gražios prakartėlės. Bažnyčioje yra prakartėlė, bet ji atrodo lyg laikinai užklydus. Ji taip nesutvarkyta, rodo, tik laukia, kada galės iškeliauti į šiaurės kraštus, iš kur atėjo...

Tačiau reikia gyventi, reikia bent iš paviršiaus priprasti prie visko...



Lietuvių būrelis su svečiais latviais ir estais Australijos gilumoje sutinka pirmąsias Kalėdas.

va išeiti į atokaitą, tai greitai gausi saulės smūgį. Lauki nakties, gal atsikvėpsi, bet kai ji ateina, negali miegoti, pailsėti, — taip tvanku.

Visa Australijos gamta apmirsta. Žolė paruduoja, išdžiūsta. Medžių lapai gelsta ir gauna kaž kokią nykią spalvą. Nepaprastai sausa. Neapsižiūrėjus numesi degtuką šalia kelio, tuoj pašoks ugnis ir nesulaikoma nužgytiuos šimtus mylių pavėjui, palikdama pasakui savęs dykumą, kurioje bus dingusi bet kokia gyvybė. Apdegę medžiai dažnai čia liudija ugnies galybę...

Gaisrai nuolatūs siaučia Australijoje per vasarą. Tačiau kraštas milžiniškas, tai ir nepastebi jų, tik laikraščiuose paskaitai apie juos. Karšči, tą dienų begalinį karštį jaučia kiekvienas per Kalėdas.

Kalėdos dykumos barakuose

Pamenu pirmąsias Kalėdas Australijoje. Gyvenome toli nuo miestų ir kaimų. Ten būrys visokio plauko buvusių dykų atliko dviejų metų "prievoles". Susirinkome būrelis lietuvių į skardinį baraką. Kad būtų jaukiau, pasikvietėme kelis latvių ir estų. Valgyti ir gerti buvo visko, ko širdis troško, tačiau — karšta. Barakų skarda buvo taip įkaitusi, kad negalėjai prisiliesti. Sveikinome vienas kitą, linkėjome, o mintys skrido ten, iš kur likimas mus taip negailestingai išbloškė. Nebuvo tos nuotaikos, šventės mistikos. Stengėmės būti linksmi, mėginome ir dainą, tačiau — kažko mums trūko. Gal geriausiai vienas buvęs Lietuvos ūkininkas, išgėręs alaus, mūsų nuotaikas išreiškė: nėra Kalėdų, tai tik paprastas "week-end'as."

Maudomės gyvačių upėje

Nebegalėdami pakelti karščio, nutarėm važiuoti ir išsimaudyti upėje. Susiradome "Napoleono laikų" automobilį, ir mūsų "soferis" pasileido tiesiai per laukus į tą pusę, kur buvo upė. Kelmai ne kėlmai, duobė ne duobė, bet jis lėkė, kiek tik mašina nesė per begalinius Australijos laukus. Nustebę avys žiūrėjo į nežinomas padaužas, o triušiai spruko kažkur į pradingo.

Privaziavome upę. Tai ne lietuviškas Nemunėlis. Tačiau jis drąsiai galėtų jį pralenkti, jei turėtų vandens. Tai daugiau panašu į pelkę, kur sušliauzia gyvatės pasimaudyti. Apžiūrėję vieną vietą ir nustatę, kad gyvatės, išgirdusios mūsų automobilio truksmą, išbėgiojo, nutarėm pasimurgdyti. Šitokios

kia gaivinančia vėsa, nes jis atskuba nuo pietų ašigalio. Ir tada pavakarę pūstelėjo pietų vėjas ir atnešė malonią vėsumą. Ši vėsuma tik ir primena

A. TYRUOLIS

Vidurnakčio budėjimas

Jie ilgai į žvaigždės žiūrėjo
Tylėdami, lyg į kaimenę,
Kai naktį ramiai ir be vėjo
Spindėjo nuo žvaigždžių verdanė.

Neveltui jie tenai budėjo,
Kada pasaulis visas miega,
Lyg žemė, be žviesos davėjo,
Giliai įmirusi į sniegą.

Nes jie pirmieji ten girdėjo
Dangaus harmoniją nemarią,
Kai angelų būriai atskriejo
"Žmonėms ramybę žemėj" tarė.

Nes jie pirmieji ten regėjo,
Kaip visos žvaigždės nusileido
Ant Kūdikielio Atpirkėjo
Žavingai spindinčiojo veido.

Ramybė žemėj

O kaip sugrįžti į prarastą saulę?
Liko tik žaros. Kitą pasaulį
Aukso nužarsto, melo nuleja
Jos spinduliai ten viltim sutvisekėję.

Saulės netekusį nerimo gandas
Vėjas, ir aukso pakrantėj atrandęs
Saulėj mirgėjusį žaliąjį lapą
Verkiantis vėjas deda į kapą.

Dieviško Kūdikiio įspėj atminęs
Eisiu parnešti kaip ugnies velykinės
Amžino džiaugsmo nors valandai trumpai:
Lai ties juo nerimas mano suklumpa.

PATERSONO SV. KAZIMIERO PARAPIJOS KLEBONAS

maloniai sveikina savo mielus parapijiečius

Sv. Kalėdų bei Naujų 1953 Metų proga

KUN. J. KINTA

SV. KAZIMIERO PARAPIJOS NASHUA, N. H., KLEBONAS

sveikina mielus parapijiečius

Sv. Kalėdų ir Naujų Metų proga,

linkėdamas Jiems Dievo palaimos bei globos.

KUN. J. BUCEVICIUS



MALONIAI SVEIKINU SAVO PARAPIJIEČIUS

SVENTŲ KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga

linkėdamas jiems
geriausio pasisekimo bei
Dievo globos
jų
visuose darbuose

Sv. Kazimiero Parapijos Pittsburghe klebonas KUN. MAGNUS J. KAZENAS



Sv. Kalėdų ir Naujų Metų

PROGA

Nuoširdžiai sveikiname mūsų parapijiečius bei pažįstamus ir linkime Dievo palaimos

Newarko šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas PREL. IG. KERMELIS
Vikaras KUN. P. TOTORAITS

Proga Šventų Kalėdų ir Naujų Metų

SVEIKINU SAVO MIELUS PARAPIJIEČIUS IR LINKIU VISIEMS DIEVO PALAIMOS

KLEBONAS KUN. JONAS BAKŠYS
Rochestre, N. Y.

SVEIKINAME

VISUS BOSTONO LIETUVIUS

SV. KALĖDŲ PROGA

Sv. Petro Parapijos kunigai

KUN. PR. A. VIRMAUSKIS
KUN. ALBERTAS ABRACINSKAS
KUN. ALBERTAS KONTAUTAS
KUN. J. KLIMAS
KUN. ERVARDAS PETRELEVICIUS

Savo mielams parapijiečiams
linkime daug laimės ir laisvės Dievo palaimos

KALEDOSĖ

ir per visus

NAUJUOSIUS METUS

V. J. Atsimainymo parapijos Maspetho
Klebonas PREL. JONAS BAKŠYS
ir vikaras: P. LEKEŠIUS
J. KARTAVIČIUS

Sveikinu savo mielus parapijiečius,
laimingai sulaukusius



Sv. Kalėdų bei Naujų Metų

Apriėkimo parapijos Brooklyn
klebonas

KUN. N. PAKALNIS

KALEDŲ SVENTESE ir NAUJUOSE METUOSE

sveikinu savo parapijiečius ir
linkiu gausios Dievo palaimos

Angelių Karalienės parapijos
Klebonas kun. JUOZAS ALEKSICINAS

VILNIAUS AUAROS VARTŲ PARAPIJOS KUNIGAI

linki savo mielams parapijiečiams

Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų

KUN. J. GURINSKAS
KUN. M. RAZAITIS
KUN. ST. VASHKEVICIUS

Nuoširdžiai sveikiname savo parapijiečius

KALEDŲ ŠVENČIŲ

ir

NAUJUŲ METŲ

PROGA

☆

Sv. Jurgio parapijos kunigai:
KUN. ANT. PETRAUSKAS
KUN. V. MASIULIS

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME
SAVO PARAPIJIEČIUS

SV. KALĖDŲ

BEI

NAUJUŲ METŲ

PROGA

☆

BAYONNE'S SV. MYKOLO PARAPIJOS
KUNIGAI:

Klebonas Kun. M. KEMPAIS
Kun. V. KARALEVICIUS
Kun. J. PRAGULBICKAS

KŪRYBOS PRIEDAS

Stovite, kaip Grainio liepa

Jono Aisčio kalba, pasakyta V. Krėvės sukakties minėjime Philadelphiaj.

Gerbiamas Jubiliate,

Lietuvių Rašytojų Draugija paskyrė mane tirti žodį šiose išskilmėse.

Iš pradžių apsidžiaugiau ta man bičiulių suteikta garbe ir proga, kad štai, va, galėsiu pareikšti Jums dėkingumą už visas tas šviesias ir neužmiršamas valandas, kurias nuo vaikystės esu praleidęs Jūsų raštų draugystėje, bet vėliau man ta garbė pasirodė persunki, nes ką aš galiu pasakyti negirdėto ir naujo Jums. — tiek nūgyvenuiam ir tiek nudirbusiam.

Jaučiuosi Jums esąs labai daug kaltas. Jei vaikystėje ir jaunystėje Jūsų kūryba galėjau tik džiaugtis, žavėtis ir gerbėti, tai šiandien man ji tolydžio vis darosi didesnė ir nuostabesnė.

Jūs buvote ne tik mano, bet ir visų jaunesniųjų rašytojų stabas ir mokytojas. Jūs esate ne tik mano, bet ir visos lietuvių tautos garbė ir pasididžia vimas.

Ne vieni praeiviai, ir Lietuviai turi trumpą atmintį. Jums, Gerbiamas Jubiliate, gyvam esant į mūsų rašto žmonių eiles jau uspėjo ateiti net trys ryškesnės kartos. Tos kartos triukšmingai ateina ir patylom išeina, o Jūs vis tebestovite kaip Grainio liepa.

Kai aš pagalvoju apie jaunesnes mūsų rašytojų kartas, man prisimena senelio pasaką apie mano tėviskėje kadaise gyvenusius milžinus.

Kadaise visoje Lietuvoje gyvenę vieni milžinai, bet nežinia kodėl jie pradėjo nykti, ir liko tik du, kurių vienas gyveno Kokalnio piliakalnyje, jo paties supiltam, o kitas — Viršūnų, už Nemuno. Nykū buvo milžinams, ir jiedu kiekvieną rytą ištiedavo rankas, pasisveikindavo per Nemuną ir skųsdavo: si laikais, kad milžinai nyksta.

Kokalnis turėjo sūnų, bet kas iš to. Milžinas matė, kad jų giminė išges.

Vieną pavasarį trijų metų milžinukas išėjo pasivaikščioti. Bevaikščioldamas jis rado keistą vabalą, žemę beknisanti. Ėmė jis tą vabalą įsidėti į pirminės nyktį ir parnešė tėvui parodyti. Parejo ir sako: "Tėte, žiūrėk, kokį vabalą radau Saulėtekio lygė žemę beknisanti!" Tėvas pažūrėjo ir tarė: "Tai ne vabalas, o žmogus su jungu jaučių. Imk jį nunešk, kur radai ir paleisk. Mes, milžinai, matai, mirštame, o po mūsų jie užvaldys žemę, bet ilgai niekur jie taip sunyks, kad dvylikoj gaidį pjaus.

Kai aš pagalvoju apie savo dienas bei kartas kurios ateina, tai man tikrai rodos, kad jau ateina tas laikas, ir dvylikoje jau gaidžio pjauti nevaliojame. Tai yra laiko liga.

Žmogaus dvasia smulkėja. Tai atsiliepa ir rašto žmonėse. Visas devynioliktasis amžius buvo žmogaus ir tautų išsilaisvinimo iš vergijos ženkle. Bet šiandien — iš vienos pusės matome žmogaus kūno ir dvasios tokią vergiją, kokios nebuvo nei Herodoto aprašytoje Persų monarchijoje, o iš kitos pusės — išniekintą laisvės idėją, kurie ją gali pilnai naudotis.

Iš vienos pusės — žmogus yra priverstas meluoti ir pats save niekinti, o iš antros — šlykštų įžulumą vadinti laisve ir drąsa. Žmonės kadaise gyveno, kovoję ir kentę, kad žmogus būtų laisvas, o šiandien tą laisvę naudoja piktnam.

Tai turint galvoje, pasilgsti milžinų laikų.

Aišku, laikas negrįžta. Laikas visada teisus. Laiko ligos visiems bendros. Ir būtų juokinga kovoti prieš laiko eigą. Ne tai aš noriu pasakyti. Mes galime sielotis ir gailėtis viso to, kas praėina ir nyksta, bet tai nieko nepakeis. Dėlto reikia to mano paminėto milžino-tėvo stoisumo pasakyti, kad dabar dvylikoj gaidį bepjaunanti atėjusios dienos. Bet milžinų darbai lieka, nors, milžinų supiltus kalnus knais ir vabalėliai.

Man tad ir teks čia pasakyti, koki piliakalnį Jūs mūsų rašto žemėje esate savo rankomis supylę.



VINCAS KRĖVĖ-MICKEVICIUS

Man buvo tik dveji metai, kai pasirodė Vinco Krėvės padavimas Gilšė. Tai buvo prieš keturiasdešimt šešerius metus. Jau sakiau, kad mes, lietuviai, turime trumpą atmintį. Ir, aišku, tai labai žmogiška, mes manome, kad tik su mumis saulė pradėjo sukstis aplink žemę. Mes manome, kad tik mes esame nauji ir moderniški. Bet kai aš pagalvoju apie Gilšės laikus, tai gi Jūs buvote savo laikams

ultra modernus, desimtmečių pranokęs savo laiką.

Jūs atnešėte du naujų dalykų: vieną — grynai formaliską, tai meniską kalbos apvaldymą arba stilių. Ir ta naujiena dar niekas taip tobulai nėra pasinaudojęs. Tai prozos taisyklinas ritmas, tai gerai eufoniškai išbalansuotas periodas. Tai proga garsiai skaityti, o tokios dar mes ir dabar neturime. Antras naujumas: mažosios tėvynės arba tėviskės meilė. Mes turime Baranauko Anykščius, Maironio Raseinius, mes turime vieną kitą su tikriniais vietų ir upių vardais, bet mes Jums šioje srityje lygaus neturime. Jūs tėvynę Lietuvą mylėjote per merkiniskę Dainavą. Jūs išmokėte konkrečiai realiai suprasti tėvynę. Iki jūsų tėvynė buvo abstrakti figūra, o Jūs ją parodėte konkrečiai ir realia.

Ilgą laiką man teko pažinti Dzikiją tik iš Jūsų rašto. Ir vispasiškai teko ją pažinti jos garbinga praeitimi, su jos milžiniais ne žmonėmis, ir man atrodė, kad graži turėti ta Dainavos šalis.

Man knietė vis aplankyti ją, bet vis neprisirėngdavau, be to,

maniau, kad ir Dainava bus pakeitusi savo veidą, kaip visa Lietuva ji jau buvo pakeitusi. Sodžiai išsiskirstė vienasėdžiais, žmonių buitis ir ranga pakito.

Apsidžiaugiau, kai sužinojau, kad mano bičiulis, poetas Jokūbas Liauda, tapo paskirtas pasienio baro viršininku Merkinėn. Ta proga ir pasinaudojau.

Mane daug vietų ir šalių apvydė. Aš jas įsivaizdavau kitokias. Esu pervažiavęs nuo Šveicarijos iki Alezijos — Juliaus Cesario žygio ir mūsų taką. Manęs, pasakysiu, tai nei kiek nestebino. Vietos kaip vietos,

rai ten dar vilkėjo taip, kaip Lietuvai vilkėdavo tik prieš aną karą. Žodis po žodžio pradėjome kalbėtis su perlojškiais. Ir mane taip nustebino, kad tai buvo senai mano pažįstami. Visi tie žmonės gyvi išimti iš šiaudinės pastogės, Raganiaus. Kai geriau į juos įsižiūrėjau, tai žodžiais ir laikysena jie man priminė Dainavos šalies padavimų ir Sartinio didvyrius.

Tada aš įsitikinau, kaip didelio kūrėjo Krėvės esama: kokio pastabaus stebėtojo ir didingų figūrų skulptoriaus jo būta.

Jeigu tai būtų mano jėgonas ir esamos sąlygos įmanoma, tai aš nerčiau gražesnio Vinco Krėvės pagerbimo, kaip — pravesi pro jo akis visą tą keliasimtą jo sukurtų figūrų eiserą. Ir leisti jiems prabilti kūrėjo į jų lūpas įpaustus žodžius. Iš tos žmonių-figūrų gėrėjės mes tikrai susidarytume vaizdą jo tėviskės, kurią jis taip mylėjo. Jis tą pilką tikrumą gėrėjės būitį pakėlė į nematytas menines aukštumas. Visas ten būdinga gimtąjai Dainavai: polėkis, gamtovaizdis, žmonės ir net pati kalba.

Man labai smagu ir miela mūsų didžiausį gyvą rašto žmogų pasveikinti visos rašto žmonių bendruomenės vardu palinkėti dar ilgų ir kūrybingų metų. Bet labiausiai jam norėtu palinkėti, kad jis netrukus pamatytų savo gimtąją laisvą kraštą, kuris, esu tikras, mokėtų gražiau jį pagerbti.

Ko tauta ir ko poetas turi neužmiršti

AIDŲ 10 nr. prof. A. Maceina rašo B. Brazdžioniui laisvą. Jame atsako į Brazdžionių iškeltą klausimą: kas yra poetas tautos akivaizdoje, kokia jo dainos reikšmė tautos gyvenime.

Baranauko "Pasikalbėjimo Giesmininko su Lietuva" pavyzdžiu Maceina parodo, kaip Baranaukas suvokė ano meto lietuvių tautai gresiančias nelaimes, nuo jų įspėjo ir sykiu nurodė teisingąjį kelią. Ano meto rusų okupacijoje tautai grėsė fizinis sunaikinimas, nutautimas, individualizmas, kuris reikšdavo susiskaldymą bei pakrikimui, ištvirkimas ir apakimas, kuris reikšdavo nesuvokimą, kas gera ir kas bloga, kas sava ir kas svetima. Akivaizdoje prasidedančio lietuvių tautos kelio į mokslą ir romantinių svajonių gyventi praeitimi, Baranaukas taip pat įspėjo nesugundyti noru atgaivinti senovę ir ja viena tegyventi, nes tauta negali sustoti ar grįžti į praeitį: ji tegali eiti pirmyn, kaip upės vandenys, kaip augalas augdamas. Įspėjo taip pat nuo pasitikėjimo vienu mokslu, kuris pagerina gyvenimo sąlygas, bet nepagerina paties žmogaus, jo dvasios. Baranaukas atveda prie esminio dalyko — trokšti ir ieškoti meilės, kuri keičia žmogų ir žmonių tarpusavio santykius, atsirem-dama į Dievą. Dėl to Baranaukas supranta tautos kelią kaip meilės kelią, ir poetas jo akyse yra tos meilės šauklys.

O poeto reikšmė visuomenei? Jau atitrukdamas nuo Baranauko Maceina taip apibendrina. "Kaip augmuo praziūri žiedu, taip tauta prabilsta poetu. Tauta ieškosi asmens, kuris suvoktų ją pačią, jos esmę ir ją išsakytų jam dvanotų savos dainos žodžiu... Kiekvienas tautietis yra tautinės sąmonės reikšjas. Tačiau nė vienas neturi šios sąmonės tokios aštrios ir įžvalgos kaip poetas. Poetas yra tautos žvilgis: jos pražiūrėjimas, jos susivokimas, jos būties gairė istorijos kelyje..."

"Tauta be poeto yra tauta be ateities, nes ji nebeturėtų žmonių, kurie ją šauktų ir vestų priekiau, kai pamaciau ant tilto lūksnojančius žmones iš okupuotosios pusės. Moterys ir vyrai ten dar vilkėjo taip, kaip Lietuvai vilkėdavo tik prieš aną karą. Žodis po žodžio pradėjome kalbėtis su perlojškiais. Ir mane taip nustebino, kad tai buvo senai mano pažįstami. Visi tie žmonės gyvi išimti iš šiaudinės pastogės, Raganiaus. Kai geriau į juos įsižiūrėjau, tai žodžiais ir laikysena jie man priminė Dainavos šalies padavimų ir Sartinio didvyrius. Tada aš įsitikinau, kaip didelio kūrėjo Krėvės esama: kokio pastabaus stebėtojo ir didingų figūrų skulptoriaus jo būta. Jeigu tai būtų mano jėgonas ir esamos sąlygos įmanoma, tai aš nerčiau gražesnio Vinco Krėvės pagerbimo, kaip — pravesi pro jo akis visą tą keliasimtą jo sukurtų figūrų eiserą. Ir leisti jiems prabilti kūrėjo į jų lūpas įpaustus žodžius. Iš tos žmonių-figūrų gėrėjės mes tikrai susidarytume vaizdą jo tėviskės, kurią jis taip mylėjo. Jis tą pilką tikrumą gėrėjės būitį pakėlė į nematytas menines aukštumas. Visas ten būdinga gimtąjai Dainavai: polėkis, gamtovaizdis, žmonės ir net pati kalba. Man labai smagu ir miela mūsų didžiausį gyvą rašto žmogų pasveikinti visos rašto žmonių bendruomenės vardu palinkėti dar ilgų ir kūrybingų metų. Bet labiausiai jam norėtu palinkėti, kad jis netrukus pamatytų savo gimtąją laisvą kraštą, kuris, esu tikras, mokėtų gražiau jį pagerbti.

LAISVĖS STATULOS AUTORIS

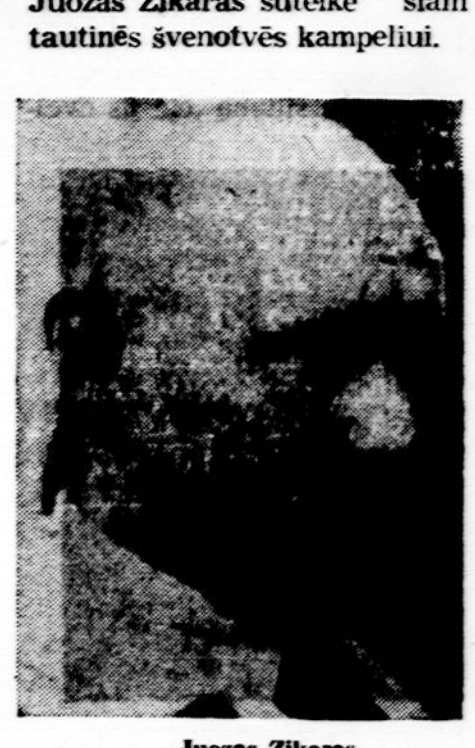
Skulptorių J. Zikarą prisiminus

Karo muzėjaus sodelis. Ramus popietis krinta su fontano lašais. Gera ten buvo eiti takeliais, žiūrėti, kaip bokšte plevsuoja vėliava, laukti, kol išeis karo invalidatų ir paigirvario trimitai. Tada prie Nežinomojo Kareivio kapo užsi-degdavo ugnis, ir maldai nusilenkdavo vėliavos. Kai išblėsdavo aukuro ugnis, kai bokšte vėliava nunirdavo žemyn, mes praedavome pro tuos vyrus, kurie savo rankom ir savo auka kūrė ir statė Lietuvą ir sudodavome ties Laisvės Statulą. Angelas, nutraukęs vergijos pančius, kėlė aukštyn vėliavą, kėlė savo sparnus, ir mūsų mintys kilo kartu su juo.

Ši statula gimė skulptoriaus Juozo Zikaro vaizduotėje, kūrėsi jo rankose. Jis davė visam mūsų nepriklausomam gyvenimui simbolį — šią Laisvės Statulą. Ne tik ją, bet ir Nežinomojo Kareivio kapą, Basanavičiaus, Juozapavičiaus ir kitų biustus, netoliese (naujamam muzėjaus sodelyje) stovintį knygnešį sukūrė jis. Tai išties pasąžas, išaugęs vieno menininko kūrybinėje vaizduotėje.

Tiek Laisvės Statulą, tiek Nežinomojo Kareivio kapą nesiveržė į didybę, į plačius mstatus, neturėjo tuščios pompas, kurių mes randame kitų tautų panašiuose paminkluose. Jie

buvo kuklūs saviti, tartum atėję iš pilkų Lietuvos laukų, iš vargo, kad čia liudytų mūsų kovos kelią. Čia vaikščiodamas nejautei senosios Lietuvos didybės, anos garsios praeities, jau-tai tik gilią žemės meilę, kažkokį dvasinį skaidrumą, kurį Juozas Zikaras suteikė šiam tautinės šventovės kampeliui.

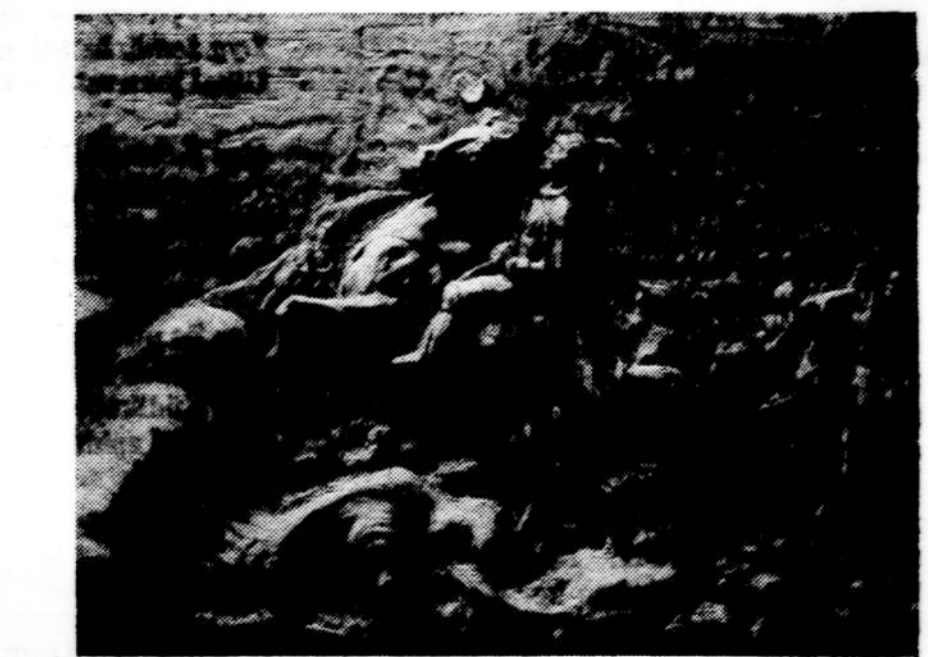


Juozas Zikaras

Liko ši laisvės statula už geležinės uždaros nelaisvėje. Nykiai ji stovė sodelio kampe, žiūrėdama, kaip ten trypiamos taurios širdys. Liko ir jos autorius — skulptorius Juozas Zikaras, tvirtai įsikibęs į savo meno formas, negalėdamas atsipalsti nuo žemės tolimai kelionei. Tačiau laisvė buvo įkalta ne tik statuloje, bet ir jo kūryboje — jo širdyje, ir naujos vergijos pančių jis nepakėlė. Jis palūžo 1944 m. lapkr. 10 d.

Dievdarbių keliu

Šis laisvės statulos autorius — aukštaitis. Jo tėviskė Pau-



Vytautas prie Juodųjų jūrų — J. Zikaro reliefas.

liukų kaime, Pumpėnų valsčiuje. Ten 1881 metų metrikų knygos įrašė jo gimimą. Vairkystėje netraukė jo liuliuojantį lauką, nei tėvo amatai. Jis įsižiūrėjo į pakelės statulėles ir atsilenkė peili. Taip! Medyje jis pamatė pirmąsias formas, kurios dilgino jo vaizduotę. Jaunasis Zikaras pasidarė garsus dievdarbių. Jo drožiniai sklidavo plačiai ir pasiekė dvarą, kur gudresnė akis įskaitė jo troškimus. Liepė jam mokyti.

Išvažiavo į Vilnių ir mokėsi Montvilos piešimo mokykloje, iš ten persikėlė į Petrapilį, į Stiglicio privačią mokyklą, o

vėliau į Imperatorišką Meno Akademiją ir, nebijodamas vargų, skverbėsi į meną.

Didžiojo karo metu jau buvo baigęs studijas ir, parvažiavęs į Lietuvą, mokytojavo Panevėžio mokytojų seminarijoje.

Kūrybos metai

Nors buvo toliau nuo Kauno, kur virė visos kultūrinės gyvenimas, bet šie metai, praleisti Panevėžyje, virto ištiesais kūrybos metais. Čia jis sukūrė: Laisvės Statulą, Nežinomojo Kareivio kapą, Dr. Basanavičiaus, Simono Daukanto ir kitus Karo Muzėjaus biustus, paminklą žuvusiems už laisvę, Kristaus Karaliaus statulą Panevėžio katedrai, vysk. Palta-roko barelją ir daugelį kitų darbų. Taip pat jis padarė projektus ir pirmiesiems Lietuvos metaliniams pinigams.

Vienu laiku buvo išvykęs į Italiją pagilinti studijų. 1929 (ar 1930 m.) buvo pakviestas į Kauno Meno mokyklą vadovauti skulptūros klasei. Ten ir dirbo iki bolševikų okupacijos.

To meto pažymėtini darbai — lietuviškų monetų antroji laida, Panevėžio bankui dekoratyvinės statulos, knygnešys Karo muzėjaus sodeliui, karininko A. Juozapavičiaus žuvinas — reliefas, Povilo Lukšo reliefas, Vytautas prie Juodųjų jūrų — reliefas, prezidento A. Smetonos biustas ir kitų žymiųjų žmonių biustai bei reliefai.

J. Zikaras, anksti pradėjęs reikštis savo darbais, dalyvavo beveik visuose mūsų dailės parodose, taip pat ir pats surengė eilę parodų. 1937 m. pa-

saulinėje parodoje Paryžiuje buvo apdovanotas "Grand Prix" už lietuviškos sodybos projektą. Ne vienu jo darbu yra pasipuošusios lietuviškos bažnyčios.

Švietimo Ministerija, įvertindama jo nuopelnus mūsų menai, buvo jam suteikusi profesoriaus titulą, kurį bolševikai atėmė, nes jis atsisakė kurti pagal partijos nurodymus.

Iškentęs pirmąjį bolševikmetį, antros jų okupacijos nebegalėjo pakelti. Jis mirė jos pradžioje.

A. Dziugėnas

"LIETUVIŲ DIENOS"

ILIUSTRUOTAS MENESINIS ŽURNALAS

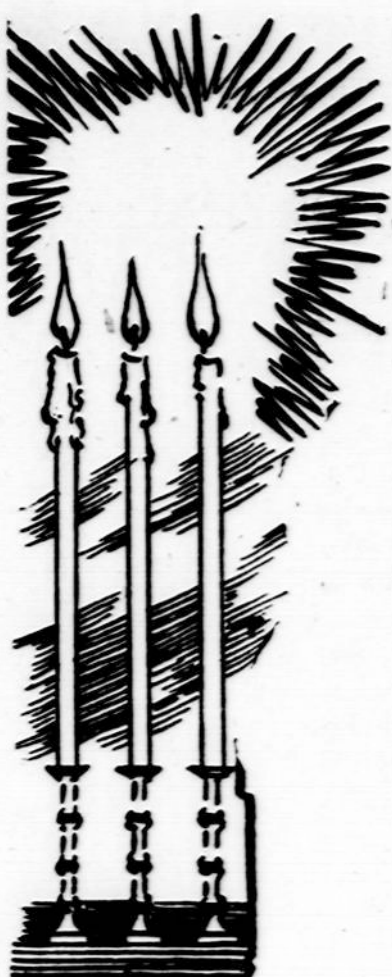
Ileidžiamas lietuvių ir anglų kalbomis, užsakytinas visiems.

"LIETUVIŲ DIENOS" duoda kiekviename numeryje per 40 puosnių, įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos.

"LIETUVIŲ DIENŲ" kiekviename numeryje skaitytojas ras įdomių ir aktualių straipsnių, belestristikos ir informacinės medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo.

"LIETUVIŲ DIENOS" turi angliską skyrių, parašai po nuotraukomis duodami abiems kalboms, todėl šis žurnalas priimamas ir čia gimusiems bei kitataučiams.

"LIETUVIŲ DIENŲ" vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisuntus savo adresą. Metinė prenumerata 4.00 dol. Administracijos adresas: "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.



Mano kambario draugas buvo pulkininkas. Kai jis žengdavo pro duris, rodos, pačios staktos išsilenkdavo, — toks buvo aukštas ir tvirtas. Plika galva blizgėjo it kariško orkestro dūdos. Blausios akys lyg du žvalgai slėpėsi po atsikišusiais antakiais, viską tyrinėdamos ir nepasitikėdamos. Jos tik tada sužibėdavo iš po tirstų antakių, kai iškrisdavo pirmas sniegas. Medžioklė, laputės, stinras ir kiškius prisimindavo senas kariškas. Tada jo nosies didelės šnervės išsipūsdavo, rodos, ims ir sutrimtuos kaip medžioklės ragai, — taip jis giliai traukė kambarin plūstantį šaltą orą.

Jis dirbo stovyklos administracijoje. Už savo stalo jautėsi kaip generaliniame štabe. Visus interesantus priimdavo labiausiai oriai, su visu senovišku etiketu. Kambario draugams, kuriuos jis bet kada turėjo stovykloje, buvo nuolaidus ir geras, toks nuosaukas ir užsidaręs kaip pats generalinis štabas, kuriame jis tarnavo Lietuvoje.

Buvo kokios dvi savaitės prieš Kalėdas, kai jis iš miesto parsinešė kažkokį daiktą, suvyniotą į popierių. Pulkininkas buvo kiek nepatenkintas, radęs mane kambariye. Nieko nesakęs, grūdo pirkinį palovin. Tada pamačiau, kaip prasipilėse popierius, ir kažkas sužibėjo. Gal kuo spekuliuoja, — pagalvojam, gal ką pigiai nupirkę ir nori brangiai parduoti. Kitą dieną, kai šlaviau kambarį, palovis buvo tuščias, — pirkinį kitur buvo paslėpęs.

Šventės grūte grūvo į stovyklą. Šeimos rengėsi Kūčiom. Ilguose kareivinių koridoriuose, kur buvo visa eilė dujinių virtuvėlių, kepė ir virė. Tik viengungiai nesirengė. Jie neturėjo nei stalų, nei draugų. Jei kas pakvies, — gerai, bus užmūštas tas baisiai klaukus viengungių vakaras. Jei ne... — apie tai stengėsi negalvoti.

Mano pulkininką, kartu ir mane pakvietė kitas pulkininkas, kadaise vadovavęs kavalerijos pulkui. Jo uniformą, kaip ir kitų mūsų karininkų, išvilko bolševikai, medalius pats susipylė į stalčių. Stovykloje jis buvo kaip visi eiliniai žmonės, bet mes iš mandagumo juos vadinome senais titulais.

Kai rengiausi keliauti į šventę, mano bičiulis buvo kažkur išėjęs. Tikėjau, jis rasti jau už stalo, užtvėnkusį visą kerčią. Bet kai nuėjau, jo nebuvo. Šeiminkai labai nustebė ir prašė būtinai jį atvesti. Eiti nereikėjo, nes lengvai pro langą buvo matyti, ar pas mus dega šviesa. Buvo visiškai tamsu, — vadinasi, jo nėra. Laukėm gerą valandą, bet manasis pulkininkas nepasirodė. Paskui sėdom ir kūčiavom. Kai buvom įpusėję valgius, savo kambario lange pamačiau blankią šviesą. Kas ten? Elektra kur kas skaidriau žiba. Gal

ŽVAKIDĖ

dega! Pakilau ir išbėgau. Uždundėjau laiptais į savo bloką, veržiausi į kambarį, bet — durys užrakintos.

— Kas ten? — paklausė jis. — Aš!

— A, — sunkūs žingsniai priėjo prie durų, — kaip čia sakyti, gal galėtum grįžti vėliau, jei nėra toks būtinas reikalas...

— Patį kviečia...

— Pasakyk, kad niekur neinu, sirguliuoju, atsiprašyk, — jis nutilo, pajudino rankeną, lyg norėdamas duris atidaryti.

— Tu pareik, aš lauksiu, būtinai pareik...

Jis nuėjo.

Nusileidau į kiemą ir žvelgiau į langą. Keista šviesa. Aišku, jis elektrą išjungė, tai kuo apšviečia, ką jis veikia. Grįžau atgal prie Kūčių stalo, kur švietė eglutė, veidai skleidė draugystę. Mano mintys vis stovėjo anam apytamsiam lange ir kartojo: pulkininkas vienas, ir ką jis ten veikia?

Pavalgius Kūčias, užėjo kambarininkas, ir aš atsiprašęs išsukubėjau. Tada mano kambario durys atsidarė. Nustebau: pulkininkas vienu vienas kūčiavo! Vienui vienas!

Mūsų mažasis staliukas buvo atitrauktas nuo lango ir gražiai užtiestas balta staltiese. Po ja — šienas. Viduryje tviskėjo sidabrinė žvakidė su trim žvakėmis.

— Sėsk čia, — jis nusišypsojo ir parodė man vietą stalo gale.

— Gal man patogiau ant lovos...

Jis vėl šyptelėjo ir man tarė:

— Ten sėdi mano žmona, o čia mano dukra, užimk jos vietą...

Dabar pamačiau ant stalo tris patiesalus, tris skardines lėkštes, kariškus šaukštus, padėtas aplaužytas paplotėles. Prie žvakidės buvo ir jų fotografijos: žmonos ir dukros, vyresnių klasių gimnazistės. Aš viską supratau. Jis kūčiavoja "namuose", aplinkui sėdi Lietuvoje palikusi žmona ir dukrelė.

Sėdausi į Aldonos vietą, — taip buvo dukters vardas. Reikėjo kažką pasakyti, nes tikrai šis vakaras jam buvo be galo tuščias, bet mano žodžiai tiesiog kažkur dingę. Pulkininkas nusišypsojo:

— Aš, taip sakant, prie pabaigos, žuvį ir sriubą suvalgiau, perskačiau Evangeliją, kaip anuomet... Dar turiu šio to, — jis pasilenkė ir nuo lovos ko-

jos pakėlė buteliuką. Pripylė tris rudas taureles. — Išgerkim už šeimą, taip sakant. Nutariau šį vakarą su jais praleisti. — Jis šypsojosi, o akyse atsispindėjo trys degančios žvakės lyg tolimi žiburėliai.

Mes perlaizėm ir paplotėlę ir kalbėjome, o žvakės degė, kartais suspraksėdamos. Vaškas tyliai ritosi asarėlėm žemyn kaip visa praeitis, mūsų vargšai praėjusios. Trys žvakės. Jie trys šėmos nariai! — galvojam. Pulkininkas pamažu pasakojo, daugiausia minėjo dukrelę, kuri turėtų būti jau studentė. Net atsisveikinti su ja neteko, nes, kai ji suėmė vokiečiai, ji buvo mokykloje.

Kai buvome kokiame trečiame stikluke, kai žvakių šviesa pripildė mus keistos šilumos, jam tariu:

— Aš pastebėjau, kaip jūs pirkote kažką ir paskui paslėpėte. Nė nežinojau, kad tai buvo žvakidė. Žvakidė! — pakartojo susimastęs, nes ji tikrai ką nors daugiau reiškė.

Pulkininkas pasiūbavo lovoje, nusišypsojo, perbraukė dideliu delnu per galvą, sudaužė rankom:

— El, kaip sakyti, čia tokia istorija. Visada namuose per Kūčias degė žvakidė. Aš ją parsinešiau, grįždamas iš pirmojo karo. Tarnavau rusų kariuomenėje kapitonu. Stovėjom Karpatoose. Taip sakyti, pirmose linijose. Mūšiai buvo visiškai aprimę, o čia — Kalėdos! Kareiviam Kalėdos! Bra, blogai, negali išvykti į namus, pasitraukti, priešas įgarmės. Reikia tūnoti fronte, o galvoje — namai, giesmės. Kokia beprasmybė: būti fronte per šventes, per Kalėdas. Rodos, tyčiojamės iš Kristaus: tu skelbi taiką o mes, žmonės, — pyškinam, kad net sniegas dulka. Kaip su dalgiu kertam tuos, kurie pasimaišo į kryptuko.

Mūsų štabas buvo pafrontėje, viename dvare. Kalėdos, va, Kūčių vakaras! Visam fronte tylu, nė šiuok, nė paukščių! Rodos, taikai atėjo šiaurės ir anapus, rodos, niekur nebuvo kareivių, visi, taip sakant, išsikirstė namo.

Dvare karininkai sugalvojo paūžti. Ramiai sėdėti negali, tuoj visokios mintys. Aš suradau valgomajame žvakidę ir uždegęs atnešiau į salę. Taip visi ir sužibėjo ir mane. Nutilo, stiklus pastatė į šalį. Susimastė.

Lauke buvo visiškai tylu, o salėje tik laikrodžio traskėjo Vienas karininkas ir jį sustabdė. Fronte nėra laiko. Jeigu ir

PAULIUS JURKUS

yra, tai nenori apie jį galvoti, dar tokį vakarą. Aš turėjau su savim šventą Raštą. Atsisleidiu Bernelių mišių Evangeliją ir, pastatęs žvakidę ant židinio, šalia atsistojęs skaitau.

Staiga šūvis! Sužvangėjo stiklai, ir viena žvakė, nukirsta per pusę, griuvo, bra, visai prie pat manęs, prie pat ausies. Man iškrito knyga. Karininkai soko, kareiviai, kurie buvo susigrūdę prie durų, išsiveržė laukan. Aš susivaldžiau, pakėliau Evangeliją ir vėl pradėjau skaityti. Žodžiai vėl visus nutildė ir suvedė aplink. Pabaigus Evangeliją, visi užgiedojome Kalėdų giesmę.

Tuo metu prasivėrė durys, ir kareiviai įvedė tris sugautus vokiečius, žvalgius. Jie ir sovė, pamatę šviesą. Ar iš arti ar iš toli? Ar norėjo man pataikyti, ar tik žvakę nukirsti. Greičiau, sėdėjau, kaip aš skaitau Evangeliją. Bet kulka galėjo pažeisti mūsų širdžių taiką. Ji pasirinko žvakę ir ją kirsti!

Stovėjo vokiečiai, rankas iškėlė ir išsigandę. Jie manė, kad viduje juos užpuls karininkai, tardys ir gal net muš. Mes visi stovėjome ramūs ir giedojome. Žinai, kai pradėjome "Tyli naktis, šventa naktis", vokiečiai kai nebeislaikė. Per jų skruostus byrėjo asaros kaip vasko lašai nuo žvakės.

Pabaigus giesmę, kareiviai ir karininkai apšipo vokiečius. Visi buvo įtūžę, laukė tik ženklo. Jie galėjo juos išvesti į miškelį ir šį šventą vakarą sušaudyti už tą vieną šūvį mūsų maldos metu.

Aš vėl pataisiau nukirstą žvakę, nudrožiau ir uždegiau. Tada atėjau prie būrio ir, taip sakant, kabas nuvedžiau, kad ir jie turi namus, ir šį šventą vakarą jie yra mūsų svečiai. Pakvietėm prie stalo. Pripylėm stiklus. Vokiečiai netikėjo, nenorėjo eiti, bet, žinai, jie buvo mūsų rankose. Išgėrėm už taiką, kurios buvom taip išsilingę. Tada juos paleidom. Liepėm eiti kuo skubiausiai, neatsisukus bėgti ir neštis ne šilvus su savim, bet šventą vakarą. O jei kur pakels šautuvą pakelėje... — jie suprato, ką tai reiškia, nes jie buvo paklydę.

Durys atsidarė, ir kareiviai juos išvedė. Ir aš tau pasakysiu, tai buvo pačios gražiausios mano ir mano draugų Kalėdos. Mes nieko neturėjom, kas mus džiugintų, bet buvo gera, tokia jauki šiluma pripildė mus.

Paskui po kokių dviejų savaičių prasidėjo mūšiai. Mes pasitraukėm ir vėl atėjom, ir vėl pasitraukėm. Galų gale patekau į vokiečių nelaisvę. Žinoma, kitaip nebūtų ir šios istorijos apie žvakidę, jei nebūčiau sutikęs ano vokiečio, puskarininkio, kuris pataikė į žvakę. Mes pasidarėm draugai. Buvo šaunus vyras, bavaras. Ir jam mūsų giesmė, mūsų ramumas ir paleidimas padarė didžiausią įspūdį. Kai mes pasitraukėm, ir dvarą užėmė vokiečiai, jis ten susirado žvakidę ir pasiėmė. Jis man daug padėjo tuomet, padėjo ir į Lietuvą greičiau sugrįžti. Atidavė ir žvakidę. Ji visada stovėjo mūsų namuose ir šioį vakarą visada degdavo. Aš, taip sakant, prisimindavau anuos įvykius ir juos papasakodavau. Tai buvo mūsų vakaro programa.

Ir šiemet, kai aš nutariau švęsti Kalėdas savo "šeimoje", aš turėjau būtinai susirasti žvakidę. Visur ieškojau, kol suradau visai panašią į aną, kuri stovėjo mūsų namuose...

Jis baigė, perbraukė plačiu delnu per kaktą, pažūrėjo į žvakidę ir nusiuko į langą. Buvo tylu tylu visoje stovykloje. Tik mūsų žvakidė degė, krūpčiodama ir nuliudama vaškesne asaras. Mirksėjo jos šviesa ir tirpo lange, o ten švietė šventos nakties žvaigždės.



Šių dienų Palestinos pienu, glaudžia prie savęs čia ka. Jo apranga ir ganybos būdas mažai kuo pasikeitė nuo Kristaus laikų.

VIESPATIES TĖVISKĖJE

Atkelta iš 9 pusl.

kus pasakojo apie pasirodžiusius jiems angelus ir kariuomenę, kuri skelbė: garbė Dievui auštąybėse, o žemėj ramybė geros valios žmonėms. Dar su didesne nuostaba jis žiūrėjo į tuos Rytų išminčius, kurie suklupo prieš kūdikį ir dovanas sudėjo. Juozapas vėl tyliai priminė iš naujo sapne pasirodžiusio angelo įsakymą: Kelkis, imk vaikelį ir jo motiną, bėk į Egiptą ir būk tenai tol, kol tau pasakysiu, nes Erodas ieškos vaikelio nužudyti (Matas 2,13). Juozapas neprieštaravo. Ir vėl angelas: "Kelkis, imk vaikelį ir jo motiną ir eik į Izraelio žemę, nes mirė, kuris ieškojo vaikelio gyvybės". (Matas 2,30). Juozapas dėjosi tai į galvą. Ir ant namo stogo vakaro vėsoje visa tai kartojo jį atsiminimuose. Bet ir dabar vargiai jis suprato, koks perversmas vyks sta visoje žemėje. Jis tik jautė, kad dedasi dideli dalykai ir kad jis pats yra tylus ty įvykių įrankis. Jis nusilenkė juos tvarkančiai aukštesnei Valiai ir įvykdė neprieštarodamas, nesigarsindamas, net kaimynams nesiskelbdamas.

Mariją tie ženklai su pirmu angelo pasirodymu nugąsdino. Jai, nusigandusiai, angelas tarė: "Nebijok, Marija, nes tu radai malonę pas Dievą. Štai pradėsi įsčioje ir pagimysi sūnų ir praminsi jį varliu Jėzus... Viešpats Dievas duos jam jo tėvo sostą; jis karaliaus Jokūbo namuose per amžius ir jo karaliavimui nebus galo." Marija sumišusi suabejojo: "Kaip tai įvyks kadangi aš nepažįstu vyro?". Angelas išaiškino, kad Dievui nieko nėra negalimo, kad ir jos gimnaitė Elzbieta išgelbėta nuo gėdos ir pagimdys nors senatvėje sūnų. Marija nusizemina: Štai aš Viešpaties tarnaitė... Bet savo širdyje džiugauja. Jo e negali išsistiekti nuostaba ir džiaugsmas. Ji nieko nesako nė Juozapui, kuriam ji pažadėta. Ji skuba pas gimnaitę Elzbieta į kalnus. Jai pa-

sisako. Elzbieta pagarbina ją kaip Viešpaties motiną. Ir tada prabyla Marija himnu Viešpatinui dėkodama, kad jis pažvelgė į ją nuzemintą tarnaitę. Ne tik į ją. Kad pakėlė iš nužemtinimo Izraelį, kuris jam ištikimai tarnavo. Kad apreiškė savo teisingumą pasaulyje... Toliau Marijos jau negalėjo stebinti nei piemenų pasakojimai apie pasirodžiusius angelus, nei trijų išminčių priklaupimas prieš jos sūnų, nei senelio Simeono pagarbimas, kai ji nunešė vaikelį apipiaustyti į šventyklą. Galėjo ji daugiau nustebti, iš kur jie visa tai žino. Juk ji niekam neskelbė! Tačiau prie jos džiaugsmo nauja jai buvo išgirsti iš Simeono: tavo pačios sielą pervers kalavijas (Lukas 5,35). Nusmelkė širdį nuogastavimas, kas tai per kalavijas. Ir kai po 12 metų, grįždami iš Jeruzalės, Juozapas su Marija pasigedo sūnaus ir tik po ilgo ieškojimo surado jį bažnyčioje tarp išminčių, su neramumu motina krieptas: "Sūnau, kam mums taip padarei. Štai tavo tėvas ir aš su skausmu ieškojome tavo tėvų." Motinai keistai nuskaubė sūnaus atsakymas:

KALEDINIAI PAPROČIAI PASAULYJE

Atkelta iš 9 pusl.

mų tarnams pinigines dovanas. Antrąją Kalėdų dieną tie indai būdavo atidaroni ir juose rasti pinigai padalinami tarnams.

Siaurės kraštuose taip pat yra išlikę prie Kalėdinų papročius prisilapusių įvairių senovinių papročius liekanų. Švedijoje Liucijos dieną, kuri švenčiama gruodžio 13, vadinamos Liucijos nuotakos seniau su žvakėmis ant galvos apdalinavus kitus namiškiuos obuolius. Tuo metu būdavo giedamos kalėdinės giesmės. Dabartiniais laikais jos šeimynai atneša pusryčius. Ši tradicija siejama su senovine Julio švente. Į kalėdines pamaldas kaimiečiai vaužioja prie savo rogių prisitai-

si. Argi nežinojote, kad man reikia būti tuose dalykuose, kurie yra mano Tėvo" (Lukas 5,48-9). Nei ji nei Juozapas to nesu-drebėjo prisiminus apie kalėdijas. Sūnus turi jau kitus rūpesčius. Jie skrido į pasaulį, dėl kurio jis buvo atėjęs. Ir kai jie visi trys grįžo iš Jeruzalės namo, Marijos apsiaustas dengė ne tik jaunos motinos grožį, bet ir jos širdyje kylantį nerimą.

Po to vėl bėgo dienos tarp kaimynų panašios viena į kitą. Prie dailidės įrankių, prie polsio ir vakaro maldos. Jaunystės nerimas, bėgimai nuo persekio-tojų į svetimą šalį, slapstymasis ten nuo Erodo buvo nuslinkę į praeitį kaip ir patys persekio-tojai. Ir jeigu tik ne tas nu-jautimas kažkokios baimos ir kilnios didybės tylos vienvatės valandomis...

Tai buvo dar Linksmoji Viešpaties Gyvenimo Dalis, kada jie visi išrų gyveno tuose Nazareto namuose, drauge, kur Jėzus augo išmintim ir metais ir malone pas Dievą ir pas žmones.

se degius. Kai kuriose apylin-kėse yra paprotys Kalėdų me-tu languose pastatyti dideles vaškines žvakes.

Kitaip Kalėdos atrodo šiltuo-se kraštuose. Pietų Amerikoje rengiamos dažnai eitynės gat-vėmis ir mėgstama laidyti įvai-riapalves raketas. Tolimos Australijos Sidnejuje, kur Ka-lėdų metu dideli karščiai, yra paprotys vaišinti romu apipil-tu ir uždegtu pudingu.

Apie mūsų lietuviškuosius papročius čia netenka pasako-ti, — juos mes visi gerai žino-me. Lietuviškosios Kalėdos mums visuomet prisimena kaip ramybės, taikos, vidinio džiaugsmo dienos.

A. P.



Žiema ateina į Vilnių. Sniegas užklojo šv. Petro bažnyčią Antakalnyje. Nuotr. V. Augustino

APIE IŠMINTINGĄ TEISĖJĄ

PASAKA

Rytų šalies karalius norėjo įsitikinti, ar tikrai viename iš jo karalystės miestų gyvena teisėjas, kuris išmintingai atskiria, kur tiesa, kur melas, ar gal tai tik niekadėjas, kuris moka gražiai apsimesti. Karalius persirengė pirkliu ir nuėjo į miestą, kuriame tas teisėjas gyveno. Prie miesto vartų sėdėjo elgeta. Karalius davė jam išmaldos ir norėjo keliauti toliau. Bet elgeta įsikibo į karalių.

— Tai ko dar nori? — paklausė karalius. — Aš gi tau daviau pinigą.

— Pinigą davei tikrai, — atsakė elgeta. — Bet ar nebūtum dar toks geras ir nepaimtum manęs ant arklio iki miesto aikštės, kad manęs pakeliui nesumindžiotų arkliai ir kupranugariai.

Karalius pasisodino elgetą užpakaly ir nugabeno iki aikštės. Ten sustabdė arklį, bet elgeta neliipo. Karalius tarė:

— Kodėl gi neliipi? Mes gi jau atvykom.

Bet elgeta atkrito: — O kodėl aš turiu lipti? Arklis gi mano. Lipk patsai žemėn. O jei nenorėsi geruoju, tai eisim pas teisėją.

Praeiviai susirinko aplinkui, kai tiedu ginčijosi. Jie klausė klausė ir pritarė:

— Tikrai eikit pas teisėją. Jis nuspręs.

Karalius ir elgeta nuėjo pas teisėją. Ten jau laukė daug žmonių. Teisėjas šaukė iš eilės visus, kurie tik norėjo teismo. Kol karaliui atėjo eilė, prieš jį pašaukė teisėjas mokslininką ir ūkininką. Jie ginčijosi dėl žmogaus. Ūkininkas sakė, kad žmogus esanti jo, o mokslininkas jį laikė sava. Teisėjas jų iš klausė, paskui trumpai pagalvojo ir pasakė:

— Gerai. Palikite moterį pas mane, o rytą vėl ateikite abu du.

Kai tiedu išėjo, eilė buvo mokslininkui ir pirkliui. Mokslininkas laukė saujoje pinigų, o aliejaus pirklys laikė mokslininką pačiupe už rankos. Mokslininkas kalbėjo:

— Pas šitą žmogų pirkau aliejaus. Kai aš išsitraukiau piniginę užmokėti, jis čiupo mane už rankos ir norėjo pinigų

atimti. Taip mudu ir atėjom į teismą. Aš laikau piniginę rankoje, o jis pačiupe mano ranką. Bet pinigai priklauso man, o jis yra vagis.

Aliejaus pirklys atsakė: — Tai neteisybė. Mokslininkas atėjo pas mane aliejaus pirkti. Kai jam pripyliau indą, jis paprašė mane, kad iškeičiau jam pinigą. Paėmiau iš jo auksinį ir padėjau ant stalo. Bet jis pasiūpė ir norėjo išbėgti. Aš jį nutvėriau už rankos ir pristaciau čionai.

Teisėjas pagalvojo ir tarė: — Palikite pinigą pas mane ir ateikite rytą.

Kai eilė priejo karaliui ir elgetai, karalius išdėstė, kaip kas buvo. Paskui teisėjas leido kalbėti elgetai. Elgeta tarė:

— Jo kalboje nė žodžio nėra teisybės. Aš joau per miestą, o jis sėdėjo ant žemės ir paprasė, kad jį paimčiau su savim. Pasisodinau jį ant arklio ir atgabenau, kur jis buvo prašęs. Bet jis nenorėjo nusėsti ir kalbėjo, kad arklis jo. O tatau netiesa.

Teisėjas pagalvojo ir tarė: — Palikite arklį pas mane ir ateikite rytą.

Kitą dieną susirinko daugel žmonių, kad pasisklaustytų teisėjo išminties. Pirmiausia priejo mokslininkas ir ūkininkas.

— Pasiimk savo žmogą, — kalbėjo mokslininkui, — o ūkininkui įkirsti penkiasdešimt lazdu.

Mokslininkas nusivedė žmogą, o ūkininkui čia pat buvo atskaityta, kas pridera.

Pašaukė mokslininką.

— Pinigas priklauso tau. — Paskui mostelėjo j aliejaus pirkli ir tarė: — Jam įkirsti penkiasdešimt lazdu.

Pašaukė karalių su elgeta.

— Ar pažinsi savo arklį tarp kitų dvidešimties arklų? — paklausė karalių.

— Taip.

— O tu?

— Aš taip pat, — atsakė elgeta.

— Einam, — tarė teisėjas karaliui. Jie nuėjo į tvartą, ir karalius tuojau susirado savo arklį. Paskui teisėjas pašaukė elgetą. Elgeta pažino arklį ir tuojau prie jo priejo. Teisėjas grįžo vėl į savo kėdę ir tarė karaliui:

— Arklys tavo. Veskis. Elge-



tai priklauso penkiasdešimt lazdu.

Po teismo teisėjas nuėjo namo. Karalius paskui jį.

— Ko dar tu nori? Ar tu nepatenkintas mano sprendimu? — paklausė teisėjas.

— Patenkintas tai patenkintas, — atsakė karalius. — Bet aš norėčiau žinoti, iš ko tu pažinai, kad moteris buvo mokslininko, kad pinigas buvo mokslininko ir kad arklis priklausė man, o ne elgetai.

— Su moterim susidorojau šitaip. Liepiau jai ateiti rytą ir pasakiau: įpilk man rašalo į rašalinę. Ji paėmė rašalinę, ją greitai ir mikiškai išplovė ir pripylė rašalo. Vadinasi, ji buvo pripratusi tai daryti. Jeigu ji būtų buvusi ūkininko žmona, ji visa tai būtų padariusi nerangiai. O su pinigais taip padariau: įdėjau pinigą į indą su vandeniu ir šiandien rytą pažiūrėjau, ar ant vandens plaukioja aliejus. Jeigu pinigas būtų priklausęs aliejaus pirkliui, jis tikriausiai savo aliejuotais

pirštais būtų jį sutepus. Bet vandenį nebuvo jokio aliejaus. Taigi teisybė buvo mokslininko. Dėl arklio buvo sunkiau teisybę patirti. Elgeta, kaip ir tu, greitai atskyrė arklį iš kitų dvidešimties. Bet aš judu nusivedžiau į tvartą ne tam, kad matyčiau, ar judu arklį pažinai, o tam, kad matyčiau, kaip iš judviečių pažins arklis. Kai tu prie jo priejai, jis pasuko galvą ir į jį prie tavęs priglaudė. Kai elgeta priejo ir jį palietė, arklis pastatė ausis ir pakėlė koją. Iš to pažinau, kad tu esi tikras arklis savininkas.

Tada karalius tarė:

— Aš nesu pirklys, bet šito krašto karalius. Aš čia atvykau, kad pamatyčiau, ar teisybė, ką apie tave kalba žmonės. Dabar matau, kad tu esi išmintingas teisėjas. Kuo tave galėčiau apdovanoti?

Teisėjas atsakė:

— Užtenka man to, kad mane pagiria karalius.

(Pagal L. Tolstojų)

TEVYNES VAIZDAI VAIKAMS

Neseniai pasirodė graži knygelė „Po tėvynės dangum“ kaip švenčių dovana mūsų mažiesiems. Ją padovanojo du mūsų meistras: vienos žodžio — poetas **Bernardas Brazdionis** — Vytė Nemunėlis, antras — fotografas **Vytautas Augustinas**.

Kai ją pavartai ir paskaitai, taip ir prasiskleidžia niūrus debesų nuo tėvynės, pamatai po laisvu dangum gražų ir saulėtą gyvenimą, pamatai jaunystę tarp mūsų miestų ir laukų. Pirminti mūsų mažiesiems Lietuvai, jos grožį ir buvo šios knygelės tikslas.

Vytautas Augustinas Lietuvoje yra išfotografavęs visas gražiausias mūsų vietas, svarbesnius mūsų įvykius. Pernai išėjo jo didelis nuotraukų albumas „Tėvynė Lietuva“. Tačiau joje nerado sau vietos jaunimui, o jo nuotraukų turėjo. Paėmęs gražiausias jaunimo nuotraukas ir sujungęs su mūsų miestais, lietuviška gamta, jis padarė šią knygelę.

Prasiskleidžia čia Karo muzėjus ne su rimtais ir suaugusiems vyrais, bet su vaikais, pamatai ir Vilnių ir Trakus, miestelius ir miestelius, kur vaikus vilioja baronų krūvos. Knyga

baigia jaunimo teatro vaizdais ir Baltojo Vyties rengimu.

Kad šie paveikslai labiau prasiskleistų jaunimui, kad ne tik vaizdu, bet ir žodžiu prakalbėtų, jį talkojo Vytė Nemunėlis, kuris vaikams yra dovanojęs pačias gražiausias jų knygeles. Kiekvienai nuotraukai jis parašė tekstą — po vieną eilę. Knygoje Ramunė su savo drauge keliauja per Lietuvą ir džiaugiasi jos vaizdais. Kaip ir visos Vytės Nemunėlio eilės, taip ir šios bus lengvai vaikų pasisavintos ir išmoktos, nes jos visada skambės ir gražios. Šituo atveju jos atskleidžia ir konkrečius Lietuvos vaizdus, pvz. Karo muzėjų. Vilniaus bokštus ir t.t.

Iki šiol vaikų knygeles iliustruavo dailininkai. „Po tėvynės dangum“ yra pirmoji knyga, kur poetas ir fotografas sukuria darnią meniską visumą.

Knygelę išleido „Vagos“ leidykla, spaudos darbus atliko Patria, atspausdama ofsetu, todėl ir nuotraukų ryškumas yra kiek nukentėjęs. Kaina 2 dol. (Gautama šiuo adresu: Povilas Ališauskas: 107-17 118th St., Richmond Hill, N. Y.) A. D.

VYTĖ NUMUNĖLIS

NYKSTUKŲ GRYBAI

Siuntė seserį Ramunę
Panemunėn grybų rinkti.
Ta seselė, kaip žaselė
Per miškelį kinkė link...

Kinku-linku, kinku-linku
Tarp berželių, tarp baltų
Pilną krepį ji pririnko
Lepšių, umėdžių, kitų...

Uzdainavo — skamba aidas:
— Ei, grybeliai, marį namon!
Net maži kiškėliai baidos,
Neria miško gilumon.

Tai dalykas atsitiko
Tai mergytei pagirio!
Rado krūvą baravykų,
Bet jie buvo nefikri...

Nenurovė nė mažiuko,
O kad jį kur aitvarai!
Tik pakylt barzda Nykštuko:
— Ką sesyte, čia darai?

— Raunu grybą, įsikybo,
Negaliu išraut jo tik...
— Šičia mūsų ta sodyba,
Ir tuos grybus mums palik.

(Iš neseniai pasirodžiusios knygelės mūsų mažiesiems — „Po tėvynės dangum“)

ELNIŲ VILKSTINĖS KELIAUJA

Kalėdos pas lapių piemenis

Lapiai, nedidelio stomens žmonės, gyvena Skandinavijos šiaurėje. Šaltis juos laiko priklausę prie žemės. Ji tik tada apsidengia švelnėmis samanos, kai aptirpsta kur pašalas. Lapiai ten sugena didelės bandas elnių. Jiems vis reikia ieškoti naujo želmens po sniego apklotu. Taip jie su savo kaimenėmis bastosi iš vietos į vietą: vasarą paslenka toliau į šiaurę, žiemą atslenka arčiau į pietus. Elnis ir lapas amžinai keliauja.

Antai, Kalėdų išvakarėse traukia į pietus kelių tūkstančių elnių kaimenė. Ji tik ką po nakties sujudusi. Rytas giedas ir dėl to spėjama: svilina kaip įkaitinta geležimi. Apsarmonė elniai spindi tartum sidabru. Jie glaudosi vieni prie kitų ir šildosi savo kvėpavimu. Brisdami per klampų sniego apdangalą, kartais užmina kietai sustingusią žemę arba prasikiusias uolėnas. Tankus trypinimas tada nuskardi per visą apylinkę. Jis nustelbia net skambučių žvangėjimą.

Zvangučius po kaklu turi elniai vadovai. Seni, patyrę, daug braižioję lediniais keliais, jie kasasi per sniegą pirmi. Kiekvienas jų žvingtelėjimas palydimas varpelių skambėsio. Tai yra ženklas sekti iš paskos. Vilksnės viduryje seka elnės su mažiukais. Minkštomis jų nagoms sušales grumstas dar per kietas; striuokėdami jie taikstosi stoti į šimintą vietą. Nosytės jų žvarbiai kandamos speigo ir kuteramos alkio. Jie nuolat kaisioja jas į tešmenis ir gaivinaši šiltu pienu.

Tuo tarpu priekiniai du elniai sustoja. Jie atmeta atgal ragus, ištiesia savo pagurkles ir pasikeidami subliauja. Visa kaimenė gyvai sukruta. Prieš ją tvykdama pakračiusiose šerkšnos aptrauktas ežeras. Kelio toliau sausuma nėra. Vilksnės vadovas, juodbruvis lapas, tai žino. Dar niekas taip toli, už Inario ežero, nebuvo tokios didelės kaimenės nugines ir nei vieno elnio nepraganes. Jis nerorėtų su nuostoliu grįžti, kai liko tik tas ežeras prieš akis. Kitoje pusėje bus atilsis — šiltas guolis kailių patale.

Lapis prieina ir suragina elnius vadovus. Ragus kratydami ir prunksdami pirmieji du įbrenda į vandenį. Iš paskos neria visa vilksnė kaip leidžiamos pasroviui laivės. Elniukai pradžioje miukstosi ir strykčioja, bauginamies ledinio vandens, bet ir jie sugurga į ežerą. Jie kapstosi neatsilikdami nuo motinų ir spausdamies prie jų pilvo. Per elnių nugaras, rodos, galėtų eiti kaip per akmenų brastą, jei nesemsiotų jų vanduo. Kartais kyšo tik vieni ragai.

Viena ragų kėkė staiga pasuka į šoną. Aišku, pirmąjį elnią pagavo vandens srava ir neša į ežero platybę. Jis gali nuvesti visą kaimenę pražutini. Vilksnės vadovas skubiai nu-

eina to nupusėn, apsupa su šunimis antrąjį elnią ir nusuka jį geron pusėn. Jis dar nutraukia nuo jo kaklo skambutį ir pats skambina stipriu garsu, kad nustelbtų aną bežvangantį verpetę. Kaimenė turi sekti tą garsinį balsą. Ji išsitiesia, dar pasikapsto ir ima kabintis į krantą. Vilksnė apsaugoma nuo pavojaus. Pirmasis elnis atžirglioja pats paskutinis. Jis įgudęs — išsisuka iš pavojaus. O kur būtų dingę mažiukai?

Lapis dabar patenkintas. Jis tiesia palapines ir taiso guolius. Bruzda moterys ir vaikai. Greitai čia ateis Dievas. Jis nusileidžia nuo žvaigždžių ir keliauja kartu su žmonėmis ir elniais. Jis praveda juos pro pusnį ir per ledinį ežero verpetą.

AR ZINAI, KAD —

— Pasaulyje šiandien yra septyni kalendoriai. 1953 metai yra pagal krikščioniškąjį kalendorių. Pagal Bizantijos kalendorių jie bus 7462-ji, pagal žydų — 5714, pagal Nabonosaro — 2702, pagal japonų — 2613, pagal graikų kalendorių 2265, pagal mahometonų kalendorių 1373.

— Vieno New Yorko viešbučio savininkas P. Arsens nutarė už pietus imti tiek, kiek sumokės patys klientai. Savaitės pabaigoje viešbučio pajamos pakilo dvigubai. Tikėtai du iš jo iš viešbučio nieko nestumokėję.

— Amerikoje, Maine valstybėje, veikia įstatymas, kuris draudžia uždegti asilą.

— Kalifornijoje veikia įstatymas, kuris draudžia pelėms statyti sląstus be medžioklės leidimo.

— Stenografijos sistema buvo sudaryta 200 m. pr. Kr. gimimą vieno Romos poeto, — vardu Quintus Ennius.

— Shetlando salų gyventojai per 500 metų nėra ištarę šių 6 žodžių: moteris, višta, mėnulis, kunigas, šviesa ir katinas. Jie yra įsitikinę kad vien tik šių žodžių ištarimas gali atnešti jų saloms vargus ir nelaimes.



Balto Pirmūninkas Kan. J. Končius tarp tremtinių vaikų, kurie nori, kad jų neumirštų lietuvių vaikai Amerikoje.



VYTĖ NEMUNĖLIS

Baltas Vytis

Nesulaukė Ramunė
Panemunėje rudens —
Jai gimtoji tėviskė
Gal sapne tesivaidens...

Ar svajos prie Amazonės,
Ar Bagotųj tolimoj,
Ar Cikagoj, — jos svajonės
Bus tėvynėj mylimoj.

Ir Juratė išvaryta
Iš namų, lyg nebe ta,
Zvalgos saulė tamsų rytą
Tartum elgeta prasta.

Dengia debesys padangę
Tėviškės mylimos —
Zaurūs prieiai žmonės engia:
Nėr gyvenimo namuos.

Bet krūtinėse dar plaka
Lietuvos vaikų žirdis,
Šviečia sunkų vargo taką
Laisvės metų atspindys.

Ir jie tiki: ims blaivyti
Devesys viršum galvos;
Laisvas skrenda baltas Vytis —
Ženklas laisvės Lietuvos.

(Iš „Po tėvynės dangum“)

ŽMONIJS AMZIUS

Seniausi ligi šiol rasti vadina-
mieji "Heidelbergo" žmogaus
likučiai leidžia spėti, kad
500.000 m. prieš mūsų erą gy-
veno žmogus. Pekine rasti
griaučiai liudija dar gilesnius
amžius, bet kartu kelia abejo-
nių ar šie griaučiai nėra bez-
dionės.

Didelė dauguma proistorės
tyrinėtojų pasisako už 500.000
m., vadinamąją Quartas erą.
Šioje eroje žmogaus ištisai gy-
venta. Seniausieji Quartos eros
vad. "Neandertal" žmonių li-
kučiai siekia ligi 150.000 m. Ši-
tie žmonės gyveno dabartinėje
Europoje ir Afrikoje ir turi pa-
našumo žymių su dabar gyve-
nančiomis rasėmis. Jie mokėjo
gaminti paprasčiausius akmens
ir titnago įrankius. Išlikę urvų
sienos piešiniai ir skaitmenys
rodo protaujančio tvarinio žy-
mes. Šis periodas tęsiasi apie
12.000 m. prieš Kr. Nuo čia pa-
stebima greitesnė žmogaus pa-
žanga. 500 m. prieš Kr. Egipte
jau pažįstamas žalvaris. 1000
m. vėliau atsirado geležis. Čia
pastebime nepaprastą vystymo-
si tempą. Prasidėjo tautų ir
valstybių grupavimasis, iškyla
ir dingsta didžiulės imperijos.

Ašaros užmuša bakterijas

Journal of Medicine and Sur-
gery praneša, kad žmogaus a-
šaros gali būti panaudojamos
įvairioms žmogui pavojingoms
bakterijoms naikinti. Jų pagal-
ba galima užmušti bent 100
rūšių bakterijų, sukeliančių la-
bai sunkias ligas. Reikia stebė-
ti mūsų ašarų stiprią dezinfek-
cacinę galią, nes vieną žmogaus
ašaros lašą sumaišius su 6000
vandens lašų dar gaunama ne-
paprastai gerų dezinfekavimo
rezultatų.

žydi mokslas ir klesti pažanga.
Ir juo arčiau į mūsų amžius,
juo didesnis tempas ir skybėji-
mas.

Niekas nežino, kaip žmogus
ilgai lindėjo urvuose, drebėda-
mas nuo šalčio ir bijodamasis
žvėrių. Kada jis išmoko pasi-
gaminti pirmąjį akmeninį kir-
vuką? Tačiau yra nustatyta,
kad žmogus 300 šimtmečių te-
kino akmenį, 70 šimtmečių tru-
ko, kol žmogus sugebėjo nuo
tekinto akmens pereiti prie žal-
vario, 40 šimtmečių užtruko,
kol išplito geležis, 27 šimtme-
čius žmogus keliavo nuo gele-
žies atradimo ligi garo mašinos.
Tačiau netruko nė 150 metų
nuo garo mašinos, kaip žmogus
atidengė atomo paslaptį.

Br. Zumeris

Mokslininkai tiria augimo
pastatį

Du Kalifornijos universiteto
profesorai tamsoje stebi auga-
lus, kaip jie paima maistą iš
žemės. Žemės chemikas Roy
Overstreet ir biochemikas Lo-
uis Jacobson, naudodamiesi u-
niversiteto kolegijos įrengi-
mais ir radioaktyviais preta-
lais, stengiasi įsiskverbti į au-
galų paslaptį. Jie tikisi pakei-
rinti žemę, kad augalai grei-
čiau augtų.

Tik po 50 metų

Turės dar praėiti 50 metų,
arba dvi generacijos, kol Hiro-
shime bus galutinai ištrinta, kaip
žmonės veikė atominė bomba.

LITHUANIANS. Patronize these Merchants
and advertisers!

Linksmų Šventų Kalėdų ir

Laimingų Naujų Metų

PAULS' SUPER MARKETS

HIGHEST QUALITY FOODS
at LOWEST PRICES

960 E. Eight Ave. and 805 Ravine St. — Monhall, Pa.

— and —

100 Whitaker Street — Whitaker, Pa.

Sveikiname su Kalėdų ir Naujų Metų šventėmis

Mūsų Draugus ir Pažįstamus

BLUE EAGLE INN

MIKE WHITE, Savininkas

Turime Gero Alučio ir Degetinės

2026 FIFTH AVENUE

Tel. CO. 8534

PITTSBURGH 19, PA.

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų

ANTHONY URBON

LIGHT LUNCH and GRILL

214 TABOR STREET

Federal 1-9249

Pittsburgh 4, Pa.

SVEIKI, SULAUKE
SVENTŲ KALĖDŲ!

Greetings From

A. J. HASER FUNERAL HOME

Laidojimo Namai

McKEES ROCKS, PA.

FE. 1-1622

Linksmų Kalėdų švenčių linkime

visiems mūsų kostumeriams ir draugams

KAUNAS BAKING COMPANY

Duona ir Keksai

Wedding and Birthday Cakes

304 OLIVIA STREET

Phone: FEderal 1-4155

McKees Rocks, Pa.

A Merry Christmas and A Happy New Year
to All Our Friends!

W. B. ZINKHAN

BEER DISTRIBUTOR

122 CHARTIERS AVENUE

FE. 1183

McKees Rocks, Pa.

MERRY CHRISTMAS
and HAPPY NEW YEAR!

RIVERSIDE

TASTY SEA FOODS

3357 W. CARSON STREET PITTSBURGH 4, PENNA.

FEderal 1-9276

Sveiki, Sulaukę šventų Kalėdų!

ADOPH PALECKIS

MAISTO KRAUTUVE

FE. 1-1087

PITTSBURGH 4, PA.

401 STADIUM STREET

Sveikiname su Kalėdų šventėmis
ir linkime laimingų Naujų Metų
mūsų draugams ir pažįstamiems

LABUSKES & SONS

CREDIT JEWELER

Diamonds, Watches, Repairing

Turime didelį pasirinkimą įvairių daiktų.

7527 Washington Ave., BR. 1-4674 Swissvale, Pa.

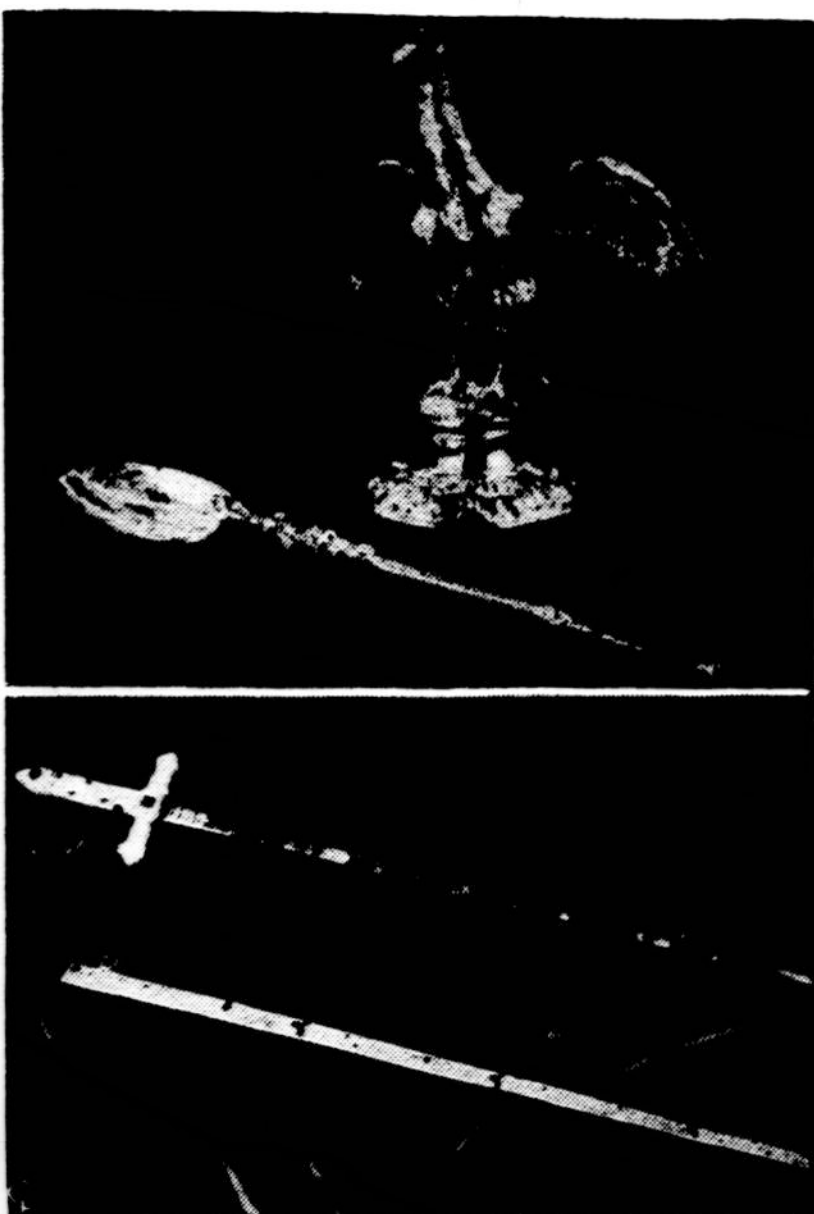
Anglų kalba pirmąja

"Gazette de Lausanne" rašo,
kad iš europinių kalbų daugiau-
sia vartojama anglų — 244,9
mil., Europoje ja kalba 50 mil.,
Amerikoje 163,5 mil., Okeani-
joje 9,8, Azijoje 0,1. Toliau ei-
na ispanų kalba su 119,4 mil.
Europoje ispaniškai kalba 28
mil., Afrikoje 0,1, Amerikoje
90,8, Azijoje 0,5 mil. Toliau
vokiečių kalba su 78,5 mil. Ją
vartoja tik Europoje vokiečiai
— 68 mil., austrai — 7 mil., 3,2
mil. šveicarų, 100.000 belgų,
300.000 luksemburgiečių. Dar
toliau prancūzų kalba, kuriai
beliko tik 57,2 mil. Ja kalba
46,6 europiečių, 1,85 afrikiečių,
8,7 Amerikoje, 0,25 Azijoje.
Prancūzų kalba anksčiau buvo
laikoma diplomatine kalba.
Šiandien ją jau išstumia anglų
kalba.

Naujas cementas

Iš sraigų geldučių pradėtas
gaminti cementas. Eksperimen-
tas yra taip pasisekęs, kad Flo-
ridoje jau pastatė 14 mil. vertės
fabriką šios rūšies cementui ga-
minti.

— Karalienės Elzbietos ka-
rūnacijos proga gaminama
432.000 pieštukų, kurie bus iš-
dalyti mokyklinio amžiaus vai-
kams prisiminimui. Ant kiek-
vieno pieštuko bus parašyta
"Queen Elizabeth — Corona-
tion 1953". Viena jaunimo gru-
pė, kuri mėgsta po kalnus lai-
pioti, žada tuo metu užkopti į
aukščiausią kalną ir ten švęsti
karalienės karūnacijos dieną.



Anglijoje senieji karūnavimo reikmenys parengiami karalienės
Elzbietos vainikavimui. Viršuje matome indą, papuoštą ereliu. Inde
laikomos aliejaus, kuriuo karalienė bus patepta. Šalia — šaukštas, ku-
riu aliejų paimis iš indo. Apačioje — valstybės kardas, kuris bus įteik-
tas karūnavimo metu kaip karališkos valdžios ženklas.

Vedybiniai skelbimai

Vedybų skelbimai Europos
laikraščiuose pasirodė jau 17
amžiuje. Pirmuoju laikomas
1695 m. anglas, kuris pasiskel-
bė esąs 30 metų ir norįs vesti
jauną merginą, turinčią apie
3000 svarų. Jau 18 amžiuje ir
Vokietijoje ir Austrijoje ran-
dam skelbimų, kaip šis šaukis
austrės:

"Vadinuosi Johanna Mueller,
paslė, gyvenu Raudonojo Gai-
džio g. 67 ir vėl jaučiu troški-
mą turėti vyrą. Esu 39 metų,
cau rinta ir šeimyninių vaidų
nemėgstu. Turiu ir turto. Na-
re, kuriame gyvenau, trečdalis
priklauso man, kiti du trečda-
liai mano broliams. Vienas yra
mėsininkas, kitas vežikas.
Taigi, esu iš padorios ir
garbingos šeimos. Naujasis vy-
ras, jeigu jis dirba ir negeria,
nei meilės nuotykių neišsėdinė-
ja, nei nesimuša, gali turto ne-
turėti. Mano namuose jis ras
viską: gerą skanų valgi, minkš-
tą lovą, padorų drabužį. Kas-
met jis gaus iš manęs naujų
drabužių eilę, dvi poras batų ir,
jeigu jau reikės, prikaldinsiu
porą kartų per metus puspa-

SVEIKI, SULAUKE
SVENTŲ KALĖDŲ!

Greetings From

A. J. HASER FUNERAL HOME

Laidojimo Namai

McKEES ROCKS, PA. FE. 1-1622

KUR HITLERIO SIELA

Rysium su pasireikšusiu Vo-
kietijoje nacizmu ir bylomis
prie jų nacines organizacijas
pasakojamas tokis anekdotas:
Senas nacių partijos veikėjas
mirė. Jis nuėjo tiesiai prie dan-
gaus vartų. Kodėl ten nenuėis.
Juk jis buvo visą gyvenimą iš-
tikimas Fuehreriui, o ištikimybė
yra didžioji dorybė. Jis ir į
bažnyčią užėidavo, o svarbiau-
sia — jie nieko ir niekad neži-
nojo apie kacetų ir žudymus,
kaip ir niekas Vokietijoje apie
tai nieko nežinojo, ir jau buvo
nunacintas pagal visas taisyk-
les. Prisistatęs prie dangaus
durų, klausia, ar jau Fuehreris
čia. Kai gavo teigiamą atsaky-
mą, ištikimas partietis nužygia-
vo vado ieškoti. Pamatęs jį iš
tolo ištisė ranką ir šūktelėjo
Heil Hitler. Fuehreris jo nepa-
stebėjo. Prižingsniauęs arčiau
ir sumušęs kulnėmis, pakartojo
sveikinimą, bet vadas net ne-
sustodė. Priėjęs tiesiai prie
nosies, vėl sumušė kulnėmis,
net dangaus apytūčiai skliau-
tai nuskambėjo. Vėl jokio at-
sakymo. Nustebejęs partietis gri-
žo prie dangaus durininko ir su-
abejojo, ar čia tikrai Hitleris.
"Taip, tikrai, bet tuo tarpu jo
tik kūnas, tai negali kalbėti",
atsakė durininkas. "Tai kur jo
siela" — nustebo partietis.
"Matai, siela dar kuriam laikui
pasilikus Vokietijoje."

Linksmų Kalėdų švenčių linkime

visiems mūsų kostumeriams ir draugams

KAUNAS BAKING COMPANY

Duona ir Keksai

Wedding and Birthday Cakes

304 OLIVIA STREET

Phone: FEderal 1-4155 McKees Rocks, Pa.

A Merry Christmas and A Happy New Year
to All Our Friends!

W. B. ZINKHAN

BEER DISTRIBUTOR

122 CHARTIERS AVENUE

McKees Rocks, Pa. FE. 1183

Sveikiname su Kalėdų šventėmis
ir linkime laimingų Naujų Metų
mūsų draugams ir pažįstamiems

LABUSKES & SONS

CREDIT JEWELER

Diamonds, Watches, Repairing

Turime didelį pasirinkimą įvairių daiktų.

7527 Washington Ave., BR. 1-4674 Swissvale, Pa.

Linksmų Šventų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų

PAULS' SUPER MARKETS

HIGHEST QUALITY FOODS
at LOWEST PRICES

960 E. Eight Ave. and 805 Ravine St. — Monhall, Pa.
— and —
100 Whitaker Street — Whitaker, Pa.

Sveikiname su Kalėdų ir Naujų Metų šventėmis
Mūsų Draugus ir Pažįstamus

BLUE EAGLE INN

MIKE WHITE, Savininkas

Turime Gero Alučio ir Degetinės

2026 FIFTH AVENUE Tel. CO. 8534
PITTSBURGH 19, PA.

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų

ANTHONY URBON

LIGHT LUNCH and GRILL

214 TABOR STREET
FEderal 1-9249 Pittsburgh 4, Pa.

MERRY CHRISTMAS
and HAPPY NEW YEAR!

RIVERSIDE

TASTY SEA FOODS

3357 W. CARSON STREET PITTSBURGH 4, PENNA.
FEderal 1-9276

Sveiki, Sulaukę šventų Kalėdų!

ADOPH PALECKIS

MAISTO KRAUTUVE

FE. 1-1087 PITTSBURGH 4, PA.
401 STADIUM STREET

MERRY CHRISTMAS and HAPPY NEW YEAR
TO ALL OUR FRIENDS

JOHN DZIERSKI CAFE

3359 W. Carson St.
PITTSBURGH 4, PA.
FE. 1-9208

Linksmų Kalėdų švenčių
ir laimingų Naujų Metų

LINKIME LIETUVIAMS
Kostumeriams ir Draugams

PACKERS RESTAURANT

OPEN DAY and NITE

2018 Carson Street
HE. 1-9773 PITTSBURGH 3, PA.

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime
mūsų draugams, pažįstamiems bei klientams

VITO'S MARKET

MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVE

Vytautas Jucevičius, savininkas

135 BROWNSVILLE RD.
PITTSBURGH, PA.
Telefonas EV. 1-4615

Visiems mūsų draugams linkime
linksmų Kalėdų švenčių
ir laimingų Naujų Metų!

LIBERTY HALL

MARLJONA ir PETRAS JURGAICIAI,
Savininkai

Kalakutų, Džukų ir Žemaičių Užėiga

2204 CARSON STREET S. S., PITTSBURGH, PA.
HE. 1-9795

Season's Greetings

MILLER

TWIN FURNITURE STORES

2 Stores on 2 Corners—
Both at 20th & Carson Streets

HEMLOCK 1-1024
S.S. PITTSBURGH 3, PA.

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų

KARL LAPZAR

MEATS and GROCERIES

2136 5th Avenue Phone: EX. 1-0473

Linkime Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
mūsų draugams ir kostumeriams

SOHO BEER SALES

KAZLAUSKAS, savininkas

Telefonuokit CO. 1-3535
ir aš greičiau bus jums atvežtas

2132 Fifth Ave., Pittsburgh 19, Pa.



Tai atsitiko Lietuvoje 1812 m. Prūsų generolas York susitiko su rusų generolu pasitarti šie pasitarimai baigėsi Tauragės sutartimi.

TAI ATŠITIKO PER KALĖDAS

Kalėdų vakarė susirenka visi namiečiai prie stalo ar egutės. Uždega žvakės. Jos mirksi ir nušviečia kambarys sienas, visų veidus. Gera, ramu.

Šitos ramybės ieškojai per visus metus ir šiomis šventėmis atsidėjęs rengėsi. Todėl ir gera dabar sėdėti ir jausti šventą ramybę. Tada prisimeni daugelį jvykių iš Kalėdų švenčių, — pirmąsias Kalėdas Amerikoje ar tremtyje. Tai buvo prieš 5, prieš 10, 20 ar 50 metų... Tai buvo... Bet dabar viskas tįrsta su žvakutėmis didelėje ramybėje. Rodos, sustojo laikas šitam šventam vakarui, rodos ir istorija sustojo. Kas galėtų atsitikti tokį vakarą, nes Kristus gimdamas atnešė pasauliui taiką. Tačiau pasaulis nežūrėjo į šią Kristaus taiką, jis veikė ir gyveno savas dienas. Kalėdų vakarė yra įvykis tokių dalykų, kurie nukreipė vieną ar kitą istorijos vyksmą. Praverskime šimtmečių lapus, pažvelkime į vieną kitą datą, ką ji pasakys.

496 — Krikščia karalių

Per Kalėdas frankų karalius Chlodvikas pakrikščijo savo sosto įpėdinį. Jo perėjimas į Romos katalikų bažnyčią padėjo šimtmetinius pagrindus tolimiesiems Prancūzijos likimui. Tuo krikšč. buvo baigti žiaurūs karai tarp vokiečių ir galų.

800 — Karaliaus vainikavimas

Popiežius Leonas III Šv. Petro katedroje uždėjo karaliaus vainiką Karoliui Didžiajam. Tai buvo politinė dovana švenčių proga. Nuo tada Karolis Didysis pasidavė ginti Romą ir visą popiežiaus valstybę.

1705 — Čkininkų sukilimas

Bavarijoje, Vokietijoje, sukiolo ūkininkai, puolė Muencheną ir laužė miesto vartus. Gusarų pulkas 800 sukilėlių sukapojo karkais.

1792 — Karalius teisme

Kalėdų antrą dieną Prancūzų karalius Liudvikas XVI atsidūrė teisme. Prasidėjo revoliucijai, jo šveicarų gvardija buvo išblaškyta. Karalius kreipėsi į Tautos susirinkimą, ieškodamas globos, bet rugsėjo 21 d. jis buvo nuo sosto pašalintas.

ir kaip kalinys uždarytas pilyje. Kalėdų antrą dieną jis atsidūrė konvento teisme ir po 24 d., sausio 17 d., jį nuteisė mirti.

1799 — "Tautos iškrikimas"

Prancūzų revoliucijai besibaigiant iškilo Napoleonas. Pasidaręs konsulu, jis pasiėmė tvarkyti politiką, finansus ir vadovauti kariuomenei, tuo pasidarydamas pirmuoju konsulu. Norėdamas surasti teisėtą formą, Napoleonas per Kalėdas pravedė tautos balsavimą. Tauta pasisakė už jį.

1812 — Ginklų paliaubos

Kalėdų vakarė įvyko pirmi pasitarimai tarp rusų ir prūsų generolų, tarp Diebitsh ir York. Šie pasitarimai privedė prie Tauragės nutarimų, kuriuos dabar dažnai prisimena bolševikai. Po pasitraukimo iš Rusijos, prūsų kariuomenės dalinys, kuris kariavo Napoleono pusėje ir kuriam vadovavo generolas York, buvo atkirstas. Jam atnešė paties caro Aleksandro laiską, kviečiantį bendrai kovoti su Napoleonu Europos pavergėju. Taip jis ir susitiko Kalėdų naktį ir tuoj posėdžiavo Tauragėje ir pasirašė nutarimus bendrai kovoti už Europos išvadavimą. Bolševikai, prisimindami šią Tauragės sutartį, nori išaiškinti, kad tada Vokietija pasisakė prieš vakarų agresiją ir už draugystę su Rusija, ir dabar ji turinti taip daryti.

1818 — "Rami naktis"

Kalėdų vakarė pirmą kartą buvo sugiedota "Rami naktis, šventa naktis" (Silent Night, Holy Night). Tekstą parašė Joseph Mohr Oberndorfe prie Salzburgo, muziką Kalėdų vakarė sukomponavo jo draugas Franz Gruber. Tą patį vakarą ši giesmė ir buvo išpildyta. Muzikas dainavo bosu, o poetas tenoru, pritardamas gitara. Greit ši giesmė pasklido visoje Vokietijoje ir vėliau visame pasaulyje.

1894 — I frontą

Japonai, siekdami išplėsti savo valdžią į Korėją, 1894 m. pradėjo karą su Kinija. Japo-

ANTANAS JASMANČAS

GIMIMO NAKTĮ

Ar mes gi būtume Tave atprašę,
Tu baltutėli šarmo laše,
čionai po mūsų kojom?
Mes tik kliebėjom ir viliojom,
kliebdami Tave mes priviliojom—
ir itai, Tu išnakt nukritai
po pat pavargusiom mūsų kojom.

O ten aukštai
žvaigždė—gal snigule—mirkėjai
ir netikėjai,
kad mūs žirdis,
ta mūs tamsi, karčiuojanti širdis,
Tave tuoj sutirpdys,
kaip dykumų įkaitė vėjai.

O, mes... Mes daug kliebėjom,
mes daug kliebėjom ir girdėjom,
kaip gieda tavo angelai.
O gal tai šakalai
ten riejas tarp pusnyų?
Lavonas daug, jų daug ten primasino.
O tie varpai?
Ak tie vidurnakčio varpai—
tai pakasynų.

Ne, ne! Ne mes čion būsime Tave atprašę:
mes tik kliebėjom ir viliojom,
O tu iš ten, iš taip aukštai
iš naktį nukritai
po pat pavargusiom mūsų kojom,
Tu baltutėli šarmo laše!

PUTINAS PASAULINĖJ POEZIJOS ANTOLOGIJOJ

Visom didžiosiom kalbom dažnai pasirodo pasaulinės poezijos antologijos, papildytos naujais autoriais. Iki šiol lietuvių poetų vardai ten nepateko, redaktoriams dėl specifinės mūsų kalbos mūsų poezijos turtais buvo neprieinami. Pirmasis į tokią anglų kalba išleistą antologiją pateko Putinas.

Neseniai pasirodė "A Little Treasury of World Poetry" tomas, kuris turi 900 su viršum puslapių. Jis apima poeziją nuo Egipto, Babilono, kinų, hebrajų, graikų ir romėnų laikų iki mūsų dienų. Šio poezijos antologijoje randame ir Putiną. Jo

nams vadovavo maršalas Yamagata ir žygiavo iš laimėjimo į laimėjimą. Užėmė visą Korėją, perėjimą per Yalu ir Port Arthurą. Kalėdų vakarė kariuomenės buvo susodintos į traukinį ir išvyko į frontą, kad užimtų Wei-hai-wei. Jie sunaikino Kinijos karo laivyną ir gegužės 8 d., po pergalės prie Shimonoseki laimėjo karą. Korėja pasidarė "nepriklausoma" — Japonijos protektoratu.

1943 — Europos kariuomenės vadai

1943 m. Kalėdų vakarė generolas Eisenhoweris buvo paskirtas aliantų vyriausiu kariuomenės vadu Europoje. Jo kariuomenėje buvo 12-kos tautų 3 milijonai vyrų.



Kai laudo Korėjų laivynas, jo trenksmo apsvaigintas, paukštis nukrito ant karo laivo denio. Paėmė karveivai stengiasi atgaivinti nelaimingai patekusį, kur patrankos dunda, paukštelį.



Kai brisdavome per snieguotus laukus Lietuvoje, sidabrinis šerkšnas puldavo į mūsų taiką.

KAS GAUS OSCARO PREMIJĄ

Grumtynės tarp televizijos ir filmo

Didysis mūsų tarp filmo ir televizijos tebesitęsias, tačiau 1952-ruošius metus galima užskaityti filmo naktį. Filmų bendrovės, pajutusias rimtą grasinimą iš televizijos pusės, sukruto gaminti geresnius filmus, dažnai nepagailėdamos rizikuoti net milijoninėmis sumomis. Geresnis darbas ir didesnis įdėjimas: kapitalas atnešė ir geresnius vaisius: pasitikėjimas filmu vėl ėmė augti, o į teatrų kasas dešimteriopai ėmė grįžti įdėti pinigai. Pagaliau didysis ir triuškinantis tūzas buvo mestas Cineramos vardu. Filmo pasaulyje atsivėrė naujos galimybės, ir televizija, nors laikinai, pasidarė nebepavojinga.

Kam skiriama Oscaro premija

Susidomėjimas filmais ir artistais visuomet padidėja į metų pabaigą. Gal dėlto, kad tuo metu kino teatruose paprastai pasirodo patys geriausieji filmai, o gal ir dėl to, kad spauda ima nesulaikomai spėlioti apie būsimus Oscaro kandidatus. Iki to momento, kada Filmų Akademija Hollywoode tars savo žodį ir išdalsis sidabrinės Oscaro statulėles, dar yra likę du mėnesiai laiko. Tiesa, kitos panašios institucijos ir net atskiri žurnalai savo įvertinimus paskelbs jau anksčiau. Didelės reikšmės skiriama ir New Yorko filmų kritikų sprendimui, kuris paprastai padaromas tuoj pat po Naujų Metų. Jis ir kiti mažesnieji įvertinimai, be abejo, gali turėti įtakos Filmų Akademijos sprendimui, bet ne visada. Praeitais metais, kada New Yorko kritikai geriausiu filmu pripažino "Streetcar named Desire", Oscaro medalį vis tiek nusinešė "An American in Paris".

Viena iš sąlygų, kad filmas gautų teisę kandidatuoti į Oscarą, yra bent dviejų savičių išlaikymas penkiuose pagrindiniuose Hollywoodo kino-teatruose. Atsimentant, kad kiti filmai išsilaiko žymiai ilgesnį laiką, neįabai čideliam filmų skaičiui pasiseka pakliūti į kandidatų sąrašus.

Rimčiausi kandidatai

Sunku būtų spėti, kuris filmas ir kokie artistai šiemet gaus Oscarus, bet, atrodo, sunku būtų ir suklysti, tvirtinant, kad šie filmai bus rimčiausi varžovai: dramos ir komedijos — Four Poster, The Quiet Man, Limelight, Snows of Kilimanjaro, High Noon, Ivanhoe, The Miracle of Fatima, O'Henry's Full House, Million Dollar Mermaid, My Cousin Rachel, Viva Zapata; muzikiniai — Hans Christian Andersen.

Praeitais metais pirmą kartą premiją gavo muzikinis filmas (American in Paris). Šiemet, atrodo, tas nebeįsiskaito, nes vienintelis rimčiausias

kandidatas — Hans Christian Andersen — nėra pasiekęs net pečių aukštumos anų metų Amerikiečiui Paryžiui. Į "Anderseną" buvo sudėtos didžiausios viltys, rašyta apie jį, kaip apie filmo stebuklą, prilygstantį anglų "Red Shoes" ir "Hoffmano pasakoms". Tiesa, muzikiniu atžvilgiu "H. C. Andersen" išėjo be priekaišto, taip pat ir Danų Kaye vaidyba verta Oscaro, (darnai, tarp kitko, pradžioje buvo pasipiktinę, kai sužinojo, kad Anderseną vaidinsias "kažkoks" komikas, bet dabar, filmą pamatę, nebeįyksta), bet pati Andersenio dvasia, taip šiltai kalbanti iš jo pasakų knygų, filme labai mažai tepajaučiama. Anglams, be abejo, šis uždavinys būtų pasisekęs daug geriau atlikti.

Daug daugiau galimybių Oscarui šiemet turi dramatiniai filmai. Išskiriant iš aukščiausio minėtųjų, tektų dar atrinkti paties geriausio: Four Poster, The Quiet Man ir High Noon. Pirmasis ir trečiasis yra to paties režisieriaus — Stanley Kramer — darbo. Iš visų šio jau, vos prieš keletą metų filmų srity pradėjusio dirbti, režisieriaus filmų dvelkia kažkokia galia — atvaizduoti pačius paprasčiausius įvykius ir dalykus taip, kad jie ilgai ir giliai pasilieka žiūrovo. "Four Poster" gali būti vienas iš rimčiausių konkurentų. Vyriausieji ir vieningiausi jo artistai — Rex Harrison ir Lilly Palmer, taip pat verti Oscaro, bet Filmų Akademija turi teisę pasisakyti ir neįgiamai, atsižvelgdama į tai, kad jie abu tą patį dalyką ilgą laiką vaidino ir scenoje. Jeigu "High Noon" ir sušluotu, tai Gary Cooper, vaidinąs jame to atmintinojo šerifo rolę, pripažinimo būtų tikrai vertas.

"The Quiet Man" praeitą vasarą neblogai pasirodė Venecijos Filmų Festivalyje, gaudamas Internacionalinį Prizą, tačiau tokie užsienio pripažinimai Akademijos teisę neįveikia. Pernai užsieny nepaprastai gerai įvertintas "The River", pačių amerikiečių tarpe nesulaukė didesnio populiarumo. Tik išskirtinai gera fotografija ir John Hayne vaidyba gali atkreipti dėmesį į tą Airijos ramų žmogelį.

Nebūtų galima tvirtinti, kad Charlie Chaplinas yra tikras komunistas, bet aišku, kad jis truputį rausvas. Kadangi ružava spalva Hollywoode vis dėlto dar mėgstama, nebūtų ko per daug stebėtis, jei Chaplinas su savo "Limelight" gautų Oscaro medalį. Dėl jo "Limelight" yra didelių ruomonių skirtumų: vieni jį garbina, kiti su purvais džiaugiasi. Reikia pripažinti, kad Chaplinas yra vienas iš didžiausių pasaulio pantomimikų ir klounų, bet kaip režisierius ir rašytojas jis silpnas. Todėl silpnas ir jo "Limelight".

Du savo pastatymu panašūs filmai — Ivanhoe ir The Miracle of Fatima — nedaug turi vilčių į Oscarą, kaip ir pereitų metų garsusis Quo Vadis, bet atskirų sričių įvertinimų gali susilaukti. Taip pat ir didžiai reklamuoti Snows of Kilimanjaro, atrodo, turės supasauti, nors ir originalią Hemingway'aus novelės pabaigą iškreipė, kad žiūrovui galėtų patiekti "happy end".

Lyginant šių metų aukščiausius minėtus kandidatus su praėjusių metų Death of a Salesman, Detective Story, Streecar ir kt., gaunasi įspūdis, kad šių metų filmai yra silpnesni savo idėjos pabrėžimu ir išryškinimu. Šių metų filmuose užtat daugiau jaučiama lengvumo ir tikro paprasto gyvenimo pavaizdavimo, nesileidžiant į per daug gilius problemas.

Tai gerieji šių metų filmai. O kurie buvo blogiausi? Čia įvertinimą gali padaryti pats skaitytojas, kuris gal ne vieną kartą, išėjęs iš filmo, prisiekdinėja daugiau į kiną niekad neisąis... iki kito karto. Jb.

Filmų įvairenybės

● Pasinaudodami dekoracijomis ir pastatais, kuriuos amerikiečių MGM filmų bendrovė buvo pastatčiusi, filmuodama garsųjį filmą Quo Vadis, italai pagamino šio filmo parodiją. Filmas vadinasi "O. K. Nero". Jame vaizduojami du amerikiečių karveivai, prisnūdę belankydami Kolizėjų ir susapnavę, kad jie gyvena Nerono laikais.

● Dar 1926 metais sovietai buvo pagaminę filmą apie carą Joną Ziaurųjį. Filme jis iš tiesų buvo pavaizduotas didžiausiu despotu ir žmonių engėju. Apie tą patį carą dabar vėl yra pagamintas naujas filmas. Bet Jonas Ziaurasis jame vaizduojamas, kaip vienas iš kilniausių rusų tautos herojų. Keičiasi partijos linija, turi keistis ir istorija.

● Daugiausia filmuota istorija yra "Carmen". Ligi šiol yra pagaminta net 15 "Carmen" filmų. Antroje vietoje stovi V. Hugo romanas "Vargdieniai". Jis yra filmuotas 9 kartus.

● Viena prancūzų filmų bendrovė ruošiasi filmuoti Tolstojaus "Karį ir taiką". Iki šiol šis romanas dar nėra filmuotas.

● Maskvoje rodomas pirmasis rusų trijų matavimų filmas "Robinsonas Kruzas". Filmas žiūrimas be jokių akinių, bet žiūrovo galva visą laiką turi būti tam tikroje padėtyje. Galvą pasukus, trijų matavimų iliuzija tuoj išnyksta.

● Gretos Garbo filmų karjerą, atrodo, jau baigta. Paslūtinį kartą ji vaidino filme "Dvi veidės moteris" prieš 12 metų.

SV. KALĖDŲ IR N. METŲ PROGA. DAR METAIS ARČIAU GRIZTI Į TEVIŠKĘ, VISUS SAVO

REMĖJUS TALKININKUS,

pastatčiusius šventimoje ir audringoje jūroje tvirtą lietuvių laivą—

LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJA,

kuriu jau drasiai plaukia, Lietuvos kelių lietuvių 153 vargstančių ir kenčiančių mūsų tautos jaunuoliai, — NUOSIRUŽIAI SVEIKINA ir linki stiprybės ir ištvermės išlaikyti tą laivą plaukiant, iki laisvės aušros nušvies Lietuvos vandenį, — dėkinga visiems geradariams,

Lietuvių Vasario 16 Gimnazija

(23) Diepholz-Flugplatz, Germany.